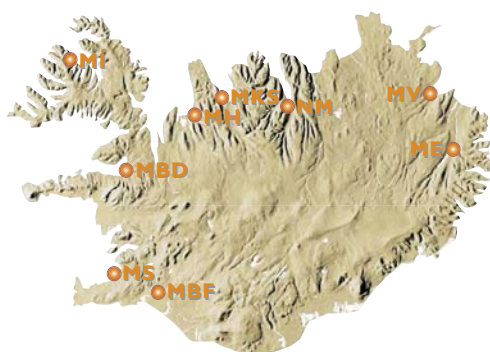

ÁRSSKÝRSLA 2002

SAM
SAMTÖK
AFURÐASTÖÐVA Í
MJÓLKURIDNAÐI

Aðalfundur haldinn 13. mars 2003

ÁRSSKÝRSLA

2002

17. STARFSÁR SAM

	Bl.
EFNISYFIRLIT	1
AÐALFUNDUR SAM 13. MARS 2003	
Dagskrá	2
Atkvæðamagn mjólkursamlaganna á aðalfundi 2003	2
Stjórn Samtaka afurðastöðva í mjólkuriðnaði	3
Fulltrúar afurðastöðva á aðalfund 2003	4
SKÝRSLUR	
Skýrsla stjórnarformanns	5
Skýrsla framkvæmdastjóra um starfsemi SAM árið 2002	10
Starfsemi verðlagsnefndar búvöru á árinu 2002	14
ÁRSREIKNINGAR	18
VERÐTILFÆRSLA - SKÝRINGAR	31
UPPGJÖR MJÓLKUR FYRIR VERÐLAGSÁRIÐ 2001/2002	32
INNVIGTUN OG NÝTING FRAMLEIÐSLURÉTTAR	
Innvigtun árin 2001 til 2002.....	34
Innvigtun verðlagsárin 2000/2001 og 2001/2002	34
Nýttur framleiðsluréttur á verðlagsárunum 2000/2001 og 2001/2002.....	35
RÁÐSTÖFUN MJÓLKUR	
Sala mjólkurvara	36
Útflutningur og birgðir	40
GREIÐSLUR TIL FRAMLEIÐENDA	
Grundvallarverð til bænda.....	43
Beingreiðslur ríkissjóðs	43
Greiðslur afurðastöðvanna	43
Þróun á verði til framleiðenda	44
KOSTNAÐUR VIÐ MJÓLKURFLUTNINGA	45
SAMÞYKKTIR	
Samþykktir SAM.....	46
Drög að nýjum samþykktum SAM	50
REGLUGERÐIR	
Reglug. nr. 437/2002 um greiðslumark mjólkur á lögbýlum og beingreiðslur til bænda verðlagsárið 2002-2003.....	54
LÖG	
Lög nr. 99/1993 um framleiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum	57
Lög nr. 69/1998 um breytingu á lögum um framleiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum nr. 99/1993.....	68

DAGSKRÁ

1. Fundarsetning
2. Kjör starfsmanna fundarins
3. Skýrsla stjórnar - *Magnús H. Sigurðsson*
4. Skýrsla framkvæmdastjóra - *Pálmi Vilhjálmsson*
5. Lagðir fram reksturs- og efnahagsreikningar pr. 31.12.2002
6. Starfsskýrsla verðlagsnefndarfulltrúa - *Vilhelm Andersen*
7. Umræður um skýrslur og reikninga
8. Reikningar bornir undir atkvæði
9. Ákvörðun um framlag til rekstrar félagsins 2003
10. Breytingar á samþykktum félagsins
11. Kosning stjórnar
12. Kosning endurskoðanda og eins til vara
13. Erindi um alþjóðasamninga - *Pálmi Vilhjálmsson*.
14. Önnur mál

ATKVÆÐAMAGN MJÓLKURSAMLAGANNA Á AÐALFUNDI 2003

Skv. 10. gr. samþykktá Samtaka afurðastöðva í mjólkuriðnaði hefur hver afurðastöð eitt atkvæði á aðalfundi fyrir hverja byrjaða milljón lítra innveginna mjólkur miðað við næsta ár á undan. Samkvæmt innvigtun á árinu 2002 er atkvæðamagn hvernar afurðastöðvar eftirfarandi:

Afurðastöð	Innvigtun, ltr	Fjöldi atkvæða
Mjólkursamsalan	13.121.609	14
Mjólkursamlagið Búðardal	4.899.459	5
Mjólkursamlag Ísfirðinga	1.218.770	2
Mjólkursamlag V-Húnavetninga	1.838.077	2
Mjólkursamlag Húnavetninga	4.309.830	5
Mjólkursamlag KS	10.338.834	11
Norðurmjólk Akureyri	25.391.889	26
Norðurmjólk Húsavík	2.290.454	3
Mjólkursamlag Vopnfirðinga hf	779.686	1
Mjólkursamlag KHB	582.026	1
Mjólkurstöðin Egilsstöðum	3.039.619	4
Mjólkurbú Flóamanna	42.950.823	43
Samtals	110.761.076	117

STJÓRN SAMTAKA AFURÐASTÖÐVA Í MJÓLKURIÐNAÐI 2001 - 2003

Formaður: Magnús H. Sigurðsson
(Varamaður: Magnús Ólafsson)

Varaformaður: Guðlaugur Björgvinsson
(Varamaður: Sigurður R. Friðjónsson)

Ritari: Þórólfur Sveinsson
(Varamaður: Guðmundur Þorsteinsson)

Meðstjórnendur: Birgir Guðmundsson
(Varamaður: Kjartan G. Magnússon)

Haukur Halldórsson
(Varamaður: Hlífur Karlsson)

Þórólfur Gíslason
(Varamaður: Snorri Evertsson)

Jón Júlíusson
(Varamaður: Páll Svavarsson)

Endurskoðandi: Arnór Eggertsson, löggiltur endurskoðandi
(Varaendursk.: Halldór Arason, löggiltur endurskoðandi.)

AÐALFUNDUR SAM 13. MARS 2003

FULLTRÚAR AÐILDARFÉLAGA Á AÐALFUND 2003

Aðildarfélag	Atkvæði	Fulltrúar
Mjólkursamsalan - Reykjavík (14 atkvæði) - Búðardalur (5 atkvæði) - Hvammstangi (2 atkvæði) - Blönduós (5 atkvæði)	26	Magnús H. Sigurðsson Guðlaugur Björgvinsson Kjartan G. Magnússon Guðmundur Þorsteinsson Skúli Einarsson Hörður Grímsson Sigurður Rúnar Friðjónsson Páll Þórðarson Páll Svavarsson
Mjólkursamlag Ísfirðinga	2	Árni Brynjólfsson Halldór G. Guðlaugsson
Mjólkursamlag KS	11	Þórólfur Gíslason Árni Sigurðsson Símon Traustason Snorri Evertsson Sigurgeir Þorsteinsson
Norðurmjólk ehf - Akureyri (26 atkvæði) - Húsavík (3 atkvæði)	29	Erlingur Teitsson Helgi Jóhannesson Jóhannes Jónsson Stefán Magnússon Ásvaldur Þormóðsson Hólmgeir Karlsson
Mjólkursamlag Vopnfirðinga hf	1	Þórður Pálsson Helgi Sigurðsson Gauti Halldórsson
Mjólkursamlag KHB	1	Jón Júlíusson
Mjólkurbú Flóamanna - Egilsstöðum (4 atkvæði) - Selfossi (43 atkvæði)	47	Kjartan G. Magnússon Magnús H. Sigurðsson Gunnar Kr. Eiríksson Bjarni Jónsson Haraldur Þórarinsson Birgir Guðmundsson Guðmundur Geir Gunnarsson Sigurður Mikaelsson Guttormur Metúsalemsson Jón Steinar Elísson Jón Júlíusson Jóhann G. Jóhannsson

SKÝRSLA STJÓRNARFORMANNS**Fundir stjórnar**

Á liðnu starfsári, 2002, hélt stjórn SAM 9 bókaða fundi, auk aðalfundar. Eins og eðlilegt er koma mjög mörg mál á borð stjórnar. Á öllum stjórnarfundum eru tekin til skoðunar framleiðsla mjólkur, solumál og birgðahald mjólkurvara og gerðar framleiðsluáætlanir. Mál sem oft eru á dagskrá tengjast m.a. skipulagsmálum mjólkuriðnaðarins og ýmis fagleg efni eins og breyting á mjólkurreglugerð, uppgjorsreglur mjólkur, rannsóknarverkefni ýmis konar tengd mjólk, samkeppnismál, alþjóðamál og sagt frá fundum sem sóttir eru erlendis. Þá voru starfandi ýmsar undirnefndir vegna hinna fjölmörgu verkefna, sem SAM þarf að sinna og falla að samþykktum samtakanna.

Framleiðsla og sala mjólkur og mjólkurvara.

Mikil mjólkurframleiðsla hélst allt árið 2002 og var jafnari en oft áður milli mánaða. Mest var framleiðslan í maí, eða um 10,4 millj. ltr, en minnst í september, eða um 7,7 millj. ltr. Alls var innvegið mjólkurmagn, á almanaksárinu 2002, 110.761.076 lítrar. Framleiðsluréttur verðlagsársins 2001/2002 var 104 millj. ltr. Framleiðsla mjólkur á verðlagsárinu nam hins vegar um 109,3 millj. ltr, en það samsvarar ríflega 3 millj. ltr. framleiðsluaukningu frá fyrra verðlagsári. Meðalefnainnihald mjólkur á sl. verðlagsári var 3,97% fita sem er það sama og á fyrra ári en próteininnihald mjólkur var 3,35% og hafði aukist um 0,04% - stig eða um 1,2% frá fyrra ári. Efnainnihald grundvallarmjólkur er nú 3,98% fita og 3,31% prótein, en það samanstendur af vegnu meðaltali næstliðinna þriggja verðlagsára.

Mjög góð sala, einkum á próteinríkum mjólkurvörum árið 2001 og fram undir mitt ár 2002, varð til þess að stjórn SAM ákvað að leggja til við aðildarfélögin að greiða fyrir próteinhluta allrar umframmjólkur á síðasta verðlagsári, 2001/2002, til að sinna markaðspörf og viðhalda eðlilegri birgðastöðu mjólkurvara. Á svipuðum tíma ákvað framkvæmdarnefnd búvörusamninga að auka greiðslumark í mjólk, fyrir verðlagsárið 2002/2003, um 2 millj. lítra, eða úr 104 í 106 millj. ltr. Segja má að hér hafi verið um metnaðarfullt verkefni að ræða fyrir mjólkuriðnaðinn, þ.e. að halda úti það öfluglu sölustarfi og markaðsstarfi að greiðslumark haldist. Sala mjólkurvara seinni hluta síðasta árs olli nokkrum vonbrigðum. En þó var sala mjólkurvara í jólamánuðinum góð og hefur haldist viðunandi síðan. Það gefur okkur von um að greiðslumark falli ekki verulega. Salan á fitugrunni sl. verðlagsár var aðeins ríflega 97 millj. ltr, en um 106,3 millj. ltr. umreiknað á próteingrunn. Sambærilegar tölur fyrir árið 2002 eru nánast þær sömu. Hér er um að ræða mesta mun á sölu fitu og próteins til þessa, eða um 9,7 millj. ltr. Þetta er slæm þróun og kemur sér illa í rekstri afurðastöðvanna, en neysluvenjur eru enn að breytast, og fyrir u.þ.b. 7 árum síðan var sala á fitu- og próteingrunni mjólkur nánast jöfn (verðlagsárið 94/95). Sá munur sem orðinn er í sölu mjólkur á fitu- og próteingrunni á ársgrunni, samsvarar útflutningsþörf á um 500 tonnum af smjöri.

Vegna aukins greiðslumarks, milli verðlagsáranna 01/02 og 02/03, og heldur lakari sölu sl. misseri, eru ekki horfur á því að greitt verði fyrir umframmjólk á yfirstandandi verðlagsári umfram það sem fyrir hana fæst við útflutning, eins og lög herma.

Innflutningur og útflutningur mjólkurvara.

Innflutningur mjólkurvara nam um 248 tonnum á árinu 2002 sem samsvarar um 50 tonna samdrætti frá fyrra ári. Munar þar mestu um 74 tonna samdrátt í innflutningi jógúrts frá Spáni. Aftur á móti er um 21 tonna aukningu að ræða í innflutningi á rifnum osti. Aðrar breytingar eru ekki umtalsverðar. Með sértækum aðgerðum hefur verið reynt að svara þessum aukna innflutningi á rifnum osti sem fer að mestu til pizzugerðar. Samtals má áætla að innflutningur mjólkurvara á árinu 2002 svari til um 1,2 millj. lítra mjólkur. Útflutningur er að mestu leyti í formi smjörs, en hann var alls 617 tonn á árinu 2002 og hefur aukist um 44 tonn frá fyrra ári. Útflutningur smjörs svarar til um 13 millj. lítrum af mjólki á fitugrunni og um 0,9 millj. ltr á próteingrunni.

Markaðsnefnd mjólkuriðnaðarins.

Hlutverk markaðsnefndar er að stuðla að aukinni heildarneyslu íslenskra mjólkurvara. Starfið er metnaðarfullt og þýðingarmikið. Nefndin hefur sjálfstæðan fjárhag en aðal fjármögnun er greiðsla tiltekinnar fjárhæðar á hvern innvegin lítra mjólkur innan greiðslumarks. Stjórn SAM ákveður framlag árlega. Auk SAM, sem á 4 af 5 fulltrúum nefndarinnar, á Landssamband kúabænda aðild að Markaðsnefnd og tilnefnir þar 1 fulltrúa.

Samstarfsnefnd SAM og BÍ

Nefndin hélt 3 fundi á árinu. Verkefni samstarfsnefndar snúa fyrst og fremst að sameiginlegum málefnum afurðastöðva og bænda og sameiginlegum málefnum þeirra gagnvart hinu opinbera. Þar má nefna árlegt uppgjör umframmjólkur og útflutning mjólkurvara. Þá gerir nefndin tillögur til ráðherra um ráðstöfun fjár úr flutningsjöfnunarsjóði mjólkur m.a. vegna millisvæðaflutninga, jöfnunar á kostnaði vegna mjólkursöfnunar og einnig um rekstrarstyrki til einstakra afurðastöðva.

Breyttar aðstæður – horft til framtíðar

Á aðalfundi SAM, á síðasta ári, var samkeppnislögum gerð sérstök skil, í greinargóðu erindi Þórunnar Guðmundsdóttur hrl., og hugsanleg áhrif þeirra á starfssemi íslensks mjólkuriðnaðar. Í umræðunni þá og síðar, kemur fram að tími er naumur til að skipuleggja mjólkuriðnaðinn þannig að hann sé sem best tilbúinn að taka á móti hugsanlegum breytingum sem boðaðar hafa verið með niðurfellingu verðlagningar mjólkur á heildsölustigi.

Önnur ógn er boðuð. Ný samningalota alþjóða viðskiptastofnunarinnar (WTO), sem Ísland er aðili að, stendur yfir og stefnt er á að ljúka í síðasta lagi árið 2005. Tillögur sem þar hafa komið fram, snúa fyrst og fremst að því að draga úr markaðstruflandi stuðningi aðildarlanda og að auka möguleikan á flæði landbúnaðarvara með viðskiptum þeirra í milli.

Varðandi aðstæður framleiðslu og úrvinnslu mjólkur á komandi árum, verða Íslenskir bændur að leggja traust sitt á stjórnvöld. Traustið felst í því að þau standi þannig að verki, að því marki sem þeim er unnt, að skapa viðunandi aðstæður bæði fyrir íslenskan landbúnað sem og íslenska þjóð. Mjög brýnt er fyrir íslenskan mjólkuriðnað og bændur að vera í sem bestu sambandi við stjórnvöld m.t.t. gagnkvæms upplýsingaflæðis um þessi mál.

Ekki er mögulegt að hefja beina og markvissa aðlögun að breyttum aðstæðum, fyrr en nær dregur og það fer að skýrast frekar hvað nýr samningur mun fela í sér.

Segja má að undangenginn áratugur hafi einkennst af umtalsverðum breytingum í mjólkurgeira íslensks landbúnaðar, hvort sem litið er til aðstæðna mjólkurframleiðslunnar eða mjólkur-iðnaðar. Þannig hefur mjólkurframleiðendum fækkað um 629 frá 1990 til ársloka 2002, eða um 40,4% og afurðastöðvum um 8 eða 47%. Síðasta ár var engin undantekning þar á. Um 4,42% fækkun mjólkurframleiðenda átti sér stað og áfram hélt fækkun afurðastöðva, þar sem lögð var af mjólkurvinnsla á Húsavík og Hvammstanga og starfsemin flutt annað. Einnig varð áframhaldandi breyting í eignarhaldi og eignatengslum afurðastöðva. Þannig keypti MBF rekstur og eignir mjólkursamlags KHB á Egilsstöðum, og samvinnufélag mjólkurframleiðenda, Auðhumla, keypti hlut Kaldbaks (áður KEA) í Norðurmjólkh ehf. á Akureyri með aðkomu Mjólkursamsölunnar, Mjólkurbús Flóamanna og Kaupfélags Skagfirðinga.

Með hliðsjón af þessum breytingum ásamt þeirri réttarstöðu sem mjólkuriðnaðurinn stendur frammi fyrir gagnvart verðlagsmálum mjólkurvara, svo og því sem framundan er í tengslum við gerð nýs búvörusamnings og hugsanlegrar niðurstöðu í yfirstandandi samningalotu um Alþjóða viðskiptastofnunina (WTO), má segja að mjólkuriðnaðurinn standi á tímamótum um þessar mundir.

Að þessum málefnum hafa Samtök afurðastöðva komið að með eins virkum hætti og unnt hefur verið að undanfögnu. Að ýmsu er að hyggja þar sem megin hagsmunir atvinnugreinarinnar eru í húfi – og gildir þar einu hvort litið er til hagsmuna bænda eða fyrirtækja þeirra – þeir verða ekki aðskildir. Því er mikilvægt að mjólkurframleiðendur, þeirra fulltrúar sem valdir eru til stjórnunarstarfa og starfsfólk fyrirtækja þeirra, sé vel upplýst um þróun og gang þeirra mála sem snerta starfsskilyrði og hagsmuni greinarinnar í nútíð og framtíð.

Vegna þessara þátta sem hér er lýst, auk reglubundinna og fastra viðfangsefna, var starfsemi Samtaka afurðastöðva í mjólkuriðnaði á árinu 2002 óvenju umfangsmikil, kefjandi og tímafrek. Samtök afurðastöðva voru stofnuð skv. ákvæðum búvörulaga 46/1985. Frá þeim tíma hafa mörg viðfangsefni, sem áður voru ýmist leyst af fyrirtækjunum sjálfum og/eða Framleiðsluráði landbúnaðarins, flust yfir til samtakanna. Starfsemin og viðfangsefnin hafa þannig aukist með hverju árinu og er ekki útlit fyrir að breyting verði á þeirri þróun á komandi árum. Með stöðugt auknu vægi ytri áhrifaþátta bæði innanlands sem utan, á stöðu og horfur greinarinnar, fá sameiginleg hagmunasamtök þeirra óhjákvæmilega meira vægi. Þessi auknu viðfangsefni og umsvif hafa komið til umræðu innan stjórnar SAM sem mun í framhaldi þess ákvarða með hvaða hætti þeim verður mætt.

Á þeim krossgötum sem mjólkuriðnaðurinn stendur á um þessar mundir, er eðlilegt að varpa fram þeirri spurningu hvernig Íslenskur mjólkuriðnaður hefur breyst á undangengnum áratug í átt til hagræðingar og hvernig næstu áratugum verði mætt til að tryggja tilvist hans.

Þessari stóru spurningu verður ekki svarað til fulls hér og nú. Þó er hægt að nefna að árið 1990 voru starfandi 17 afurðastöðvar í landinu en aðeins 9 í árslok 2002. Ljóst er að við þessar aðgerðir hafa sparast miklir fjármunir sem hafa lagt grunninn að eftirfarandi; 1) Mjólkuriðnaðurinn hefur getað mætt skuldbindingum og reglubundnum þrýstingi á sl. áratug um lækkun vinnslukostnaðar í gegnum verðlagningu mjólkurvara og þar með framkallað minni hækkun á verði til neytenda en á flestum öðrum almennum neysluvörum. 2) Góð afkoma fyrirtækjanna á sama tíma hefur, vegna hagræðingar, gert afurðastöðvum kleift að greiða mjólkurframleiðendum árlegt yfirverð umfram lögbundið lágmarksverð.

Þannig má segja að afrakstri yfirstaðinnar hagræðingar hafi sannanlega verið skilað bæði til neytenda og mjólkurframleiðenda með skilvirkum og skipulögðum aðgerðum. Þar má ekki undanskilja þátt hins opinbera sem hefur sýnt aðgerðum skilning og stutt dyggilega við greinina og afstaða yfirvalda ávallt verið fyrirsjáanleg eins og frekast er unnt. Slíkt er afar mikilvægt.

Í ljósi stöðugt þyngri umræðu um verðlag á matvælum á Íslandi, og samanburð við önnur nágrannalönd, liggur ljóst fyrir að mjólkuriðnaðurinn verður að halda vöku sinni og kanna alla möguleika til frekari hagræðingar. Einnig undirstrika m.a. blikur á lofti í alþjóðasamningum, og ýmsar hugsanlegar aðgerðir innalands í kjölfarið, nauðsyn hagræðingar. Þar getur enginn verið undanskilinn og allir þættir rekstrar og skipulagsmála verða að fara í gegnum sameiginlega skoðun. Er þar grundvallaratriði að heildarhagsmunir greinarinnar verði í

fyrirrúmi og verða allir að vera reiðubúnir að gangast undir sambærileg skilyrði og þeir eru tilbúnir að búa öðrum.

Að framansögðu er ljóst að íslenskur mjólkuriðnaður þarf að undirbúa sig vel fyrir líklegar breyttar aðstæður á næstu misserum. Að þeirri umræðu og ákvarðanatöku þurfa bæði bændur sem og starfsmenn fyrirtækjanna að koma, því þar eru þættir sem tengjast bæði rekstrar- og félagsþáttum greinarinnar.

Að lokum vil ég þakka, stjórnarmönnum og starfsmönnum SAM fyrir gott samstarf, svo og fulltrúm Bændasamtaka Íslands, fulltrúm landbúnaðarráðuneytis og öllum þeim aðilum í mjólkuriðnaði sem hafa komið að málefnum og störfum samtakanna á liðnu ári.

Magnús H. Sigurðsson, stjórnarformaður

SKÝRSLA FRAMKVÆMDASTJÓRA UM STARFSEMI SAM Á ÁRINU 2002

Starfsárið 2002 var eitt umfangsmesta frá stofnun Samtaka afurðastöðva. Viðfangsefnin voru margvísleg, ólík að eðli og umfangi og stór sem smá. Núverandi aðstæður mjólkuriðnaðar og horfur á komandi árum settu einnig mark sitt á starfseminna á árinu. Margt bendir til þess að fyrir dyrum séu tímar breytinga í starfsumhverfi mjólkuriðnaðar. Þar má nefna fyrirkomulag verðlagsmála mjólkurvara, endurskoðun milliríkjasamninga (WTO) og einnig gerð nýs búvörusamnings. Því er án efa hægt að fullyrða að komandi misseri og ár verði annatímar og verkefnið ærin.

Síðasta ár einkenndist af miklum breytingum í starfsemi afurðastöðva. Starfsemi tveggja afurðastöðva var hætt, og eignabreytingar urðu á tveimur afurðastöðvum.

Á fyrri hluta árs keypti Mjólkurbú Flóamanna mjólkursamlagið á Egilsstöðum af Kaupfélagi Hérðasbúa. Aðkoma samtakanna að þeim kaupum var fyrst og fremst í formi aðstoðar við mat á rekstrarforsendum fyrirtækisins og kaupverði þess. Að öðru leiti var það mál í höndum fulltrúa viðkomandi fyrirtækja og leystist farsælega fyrir báða aðila.

Í lok júnímánaðar var gengið frá hluthafasamningi vegna kaupa Auðhumlu svf., samvinnufélags mjólkurbænda í Eyjafirði og Þingeyjasýslum, á hlut Kaldbaks í Norðurmjólk á Akureyri. Að þeim kaupum koma, auk Auðhumlu, Mjólkursamsalan, Mjólkurbú Flóamanna og Kaupfélag Skagfirðinga. Einnig komu að þeim kaupum, með tímabundna aðild, Osta- og smjörsalan sf. og Kaupfélag Eyfirðinga svf. Samhliða hluthafasamkomulagi þessara aðila, var gengið frá kaupsamningi við Kaldbak. Framvinda málsins varð sú að verðmati á hluta Kaldbaks var vísað í gerðardóm sem væntanlega lýkur störfum í mars 2003.

Aðkoma samtakanna að þessu máli var umtalsverð og má segja að meginþungi vinnu, á öllum stigum málsins, hafi hvílt á starfsmönnum SAM. En einnig ber að nefna að framlag forstjóra Osta- og smjörsölunnar til þessa máls var umtalsvert, og eru honum færðar þakkir fyrir dygga og mikilvæga hlutdeild í allri vinnu að málinu.

Fyrstu skerf viðfangsefnisins fólust í því að mynda kaupendahóp að fyrirtækinu. Sá hluti leystist á vormánuðum með aðkomu þeirra fyrirtækja sem nefnd voru hér að framan. Í framhaldi þess var gerður hluthafasamningur aðila þar sem m.a. er kveðið á um skiptingu eignarhluta, tímabundna eingaraðild Osta- og smjörsölunnar sf. og Kaupfélags Eyfirðinga svf., ásamt ýmsum öðrum ákvæðum. Samhliða var gerður kaupsamningur milli seljanda og kaupanda. Þannig var gengið frá eignabreytingu Norðurmjólkur. Verð fyrir hlut Kaldbaks var ekki ákveðið í kaupsamningi, en þeirri ákvörðun vísað til gerðardóms, að undangengnu ferli sem kveðið var á um í hluthafasamningi Auðhumlu svf. og KEA/ Kaldbaks frá nóvember 2000.

Samhliða og í framhaldi hluthafa- og kaupsamnings fór fram mikil vinna við gerð áætlana um rekstur fyrirtækisins og verðmats þess. Þau gögn komu einnig að notum vegna framhalds málsins þegar dómkvaddir matsmenn voru kallaðir til svo og þegar málinu var vísað í gerðardóm. Að lokum fór fram umtalsverð vinna við öflun og úrvinnslu gagna í undirbúningi fyrir málfluting fyrir gerðardómi.

SAM hafði milligöngu um alla sameiginlega fundi aðila á ferlinu, auk þess sem starfsmenn önnuðust að mestu alla gagnaöflun og héldu utan um upplýsingar. Þá voru ýmsar skýrslur unnar undir forsjá samtakanna á öllum stigum málsins. Þetta er eitt umfangsmesta viðfangsefni sem komið hefur til kasta SAM, vegna einstaks aðildarfélags, á þeim tíma sem samtökin hafa starfað.

Á vegum SAM er starfandi nefnd um frekari verkaskiptingu í mjólkuriðnaði. Að nefndinni koma fulltrúar stærstu fyrirtækjanna. Nefndin hefur ekki lokið störfum en þau hafa dregist nokkuð sökum annarra viðfangsefna á undangengnum mánuðum.

Utanríkisráðuneytið setti, um mitt ár 2002, á fót nefnd sem kanna á áhrif hugsanlegrar aðildar að ESB á Íslenskan landbúnað. Að nefndinni koma fulltrúar Utanríkisráðuneytis, Landbúnaðarráðuneytis og Bændasamtaka. Einnig eiga Samtök afurðastöðva í mjólkuriðnaði fulltrúa í þeirri nefnd. Umfangsmikil upplýsingaöflun og úrvinnsla gagna hefur farið fram, og er stefnt á að skila skýrslu til ráðherra í apríl. Það hefur verið lærdómsríkt að taka þátt í þessu starfi og kynnast aðstæðum landa innan ESB og þess kerfis sem þau búa við. Sú þekking mun ótvírætt nýtast mjólkuriðnaðinum á komandi árum – ekki síst m.t.t. þeirra þátta alþjóðasamninga sem fjalla um landbúnað.

Eins og mörg undangengin ár eru ýmiss og stöðugt fleiri reglubundin verkefni sem eru leyst í daglegri starfsemi samtakanna. Þar má helst telja eftirfarandi:

- 1 Skýrsluhald um framleiðslu og ráðstöfun mjólkur
- 2 Úrvinnslu- og birgðastjórnun - ráðstafanir vegna ostabirgða
- 3 Innheimtur og fjárreiður og bókhald opinberra sjóða
(*Verðtilfærslusjóðir og Verðmiðlunarsjóður*)
- 4 Tillögugerð um ráðstöfun flutningsjöfnunargjalds og rekstrarstyrkja
- 5 Tillögugerð vegna ákvörðunar um árlegt greiðslumark í mjólkurframleiðslu
- 6 Eftirlit með innheimtu ýmissra félagsgjalda afurðastöðvanna (SI/SA)
- 7 Umsjón og samræming á reglum um opinbera viðmiðun um mjólkurgæði
- 8 Gæta sameiginlegra hagsmuna afurðastöðva vegna setningu ýmissra laga og reglugerða sem snerta starfsskilyrði fyrirtækjanna
- 9 Upplýsingaöflun og úrvinnsla gagna vegna verðlagningar mjólkur og þátttaka í störfum Verðlagsnefndar búvöru. Umsjón með útreikningi á verðlagsmódeli vinnslukostnaðar og umsjón með gerð verðskrár mjólkurvara.
- 10 Þátttaka í ýmsum nefndum á vegum hins opinbera vegna ýmissra hagsmunabátta sem snúa að innlendum og erlendum samningum
- 11 Árlegt uppgjör mjólkur og útflutnings á smjöri innan greiðslumarks

Uppgjör mjólkur fyrir verðlagsárið 2001/2002

Uppgjör mjólkur fyrir verðlagsárið 2001/2002 fór fram með hefðbundnum hætti og var undirritað 16. október 2002. Þetta er níunda mjólkuruppgjörið sem fram fer eftir að ábyrgð ríkissjóðs á afsetningu mjólkur féll niður. Umframmjólk verðlagsársins nam 5,3 milljónum lítrum. Nánar er gert grein fyrir mjólkuruppgjöri í ársskýrslunni (bls. 32-33).

Erlend samskipti

Aðalfundur IDF og mjólkurþing var haldið í París í september á síðasta ári, en þingið sóttu fulltrúar fyrir Íslands hönd. Málafni þingsins voru fjölbreytileg og má þar nefna helstu málaflokka s.s. mjólkurframleiðsla, vísindi og tækni, stefnumál og hagfræði (þ.m.t. WTO málin), mjólkurafurðir, næringarfræði og heilsa, nýjar áherslur í neyslu mjólkurafurða, samskiptatækni, afleiðingar alþjóðavæðingar mjólkurfyrirtækja, fæða, líkami og heilsa (skynjun ólíkra menningarhópa), fæðuöryggi, efnaskynjarar til að finna gallaðar vörur og upprunavernd vöru.

Þá sóttu fulltrúar SAM fund systursamtaka SAM á norðurlöndum (Nordisk bransjemöte) sem haldin var að þessu sinni í Skagen á Jótlandi í Danmörku. Það er mikilvægt fyrir mjólkuriðnaðinn að vera í jafn góðum tengslum, og raun ber vitni, við mjólkuriðnað á norðurlöndum. Þar fást greinargóðar og mikilvægar upplýsingar þessara landa um aðstæður mjólkurframleiðslu, úrvinnslu og markaðsmál mjólkurvara – og ekki síst um þróun og aðstæður í alþjóðsamningum á hverjum tíma. Vegna mikilla hagsmuna og stærðar þessara aðila í alþjóðaviðskiptum með landbúnaðarvörur, þá kosta þær miklu til vegna þessara mála og búa þær þ.a.l. yfir yfirgripsmikilli þekkingu um þessi mál á hverjum tíma. Það hefur ótvírætt komið okkur til góða á undangengnum árum að hafa góðan aðgang að þessum samtökum. Þessir árlegu fundir lögðu grunninn að þeim tengslum sem við höfum - og hafa viðhaldið þeim í gengum tíðina.

SAM hefur einnig tekið þátt í norræna samvinnuvettvanginum NMSM um bætt gæði hrámmjólkur. Ársfundur NMSM var að þessu sinni haldinn hér á landi. Hann var haldinn á Hvanneyri dagana 14. – 15. júní. Aðalmál fundarins voru sjálfvirkar mjaltir, almenn gæðamál, samsetning mjólkur (skoðaðir þeir þættir sem áhrif hafa á samsetninguna) auk þess sem farið var yfir helstu viðfangsefni starfshópanna. Fundurinn tókst í alla staði vel og voru þátttakendurnir mjög ánægðir með hvernig til tókst.

Ýmis önnur verkefni fyrir stjórn SAM og afurðastöðvar

Samkvæmt venju hafa starfsmenn SAM verið aðildarfélögum innan handar með leiðbeiningar og vinnslu ýmissra verkefna sem fyrirtækin þurfa að fást við. Þá hafa starfsmenn SAM unnið að ýmsum viðfangsefnum, sem stjórn og stjórnformaður hafa falið þeim á árinu.

Einnig er nauðsynlegt að hafa nokkur orð um væntanleg viðfangsefni samtakanna á því ári sem nú er hafið. Sökum þeirra aðstæðna sem uppi eru, m.a. vegna fyrirkomulags verðlagsmála mjólkurvara á heildsölustigi, vinnu vegna endurskoðunar búvörusamnings í mjólkurframleiðslu, endurskoðun alþjóðasamninga um WTO og einnig vegna skipulagsmála mjólkuriðnaðarins, er ljóst að næstu 2 ár munu verða ár mikilla anna og hugsanlega mikilla breytinga í kjölfarið. Á slíkum tímum er það grunnforsenda þess að geta varið hagsmuni afurðastöðva og mjólkurbænda, að eiga samstillt og öflug hagsmunasamtök sem hafa góða yfirsýn og þekkingu á starfsemi greinarinnar.

Pálmi Vilhjálmsson, framkvæmdastjóri

STARFSEMI VERÐLAGSNEFNDAR BÚVÖRU Á ÁRINU 2002**Fundir og nefndarskipan**

Verðlagsnefnd búvara – sexmannanefnd - hélt 11 fundi á árinu 2002, tveir af þeim voru haldnir á Akureyri og einn símafundur auk funda í undirnefndum.

Nefndin er skipuð eftirfarandi fulltrúum: Frá Bændasamtökum Íslands, Ari Teitsson og Þórólfur Sveinsson, til vara Þorsteinn Kristjánsson, sem sat (símleiðis) þá fundi þar sem kostnaðargrundvöllur sauðfjárbús var til umræðu, frá BSRB Elín Björg Jónsdóttir, Björn Snæbjörnsson sem áður var skipaður af félagsmálaráðherra, síðan skipaður af ASÍ eftir að þeir nýttu sér rétt sinn til tilnefningar í nefndina. Frá Samtökum afurðastöðva í mjólkuriðnaði, Vilhelm Andersen og Hólmgeir Karlsson, til vara Pálmi Vilhjálmsson sem sat flesta fundi nefndarinnar. Formaður verðlagsnefndar var Guðmundur Sigbórsson fram á mitt ár en þá hvarf hann til starfa erlendis. Í stað hans skipaði landbúnaðarráðherra Ólaf Friðriksson formann Verðlagsnefndar.

Störf nefndarinnar á árinu

Helstu þættir í störfum nefndarinnar á árinu voru að fylgjast með kostnaðarbreytingum á verðlagsgrundvelli kúabús og leita leiða til að minnka þörf á verðtilfærslu þannig að hún gæti rúmast innan ramma lögbundinnar verðtilfærslu. Hvort um sig var þetta á dagskrá á 6 fundum. Kostnaðargrundvöllur sauðfjárbús var til umræðu á 4 fundum.

Verðákvarðanir nefndarinnar

Vinnslu- og dreifingarkostnaður mjólkur var ræddur á 5 fundum nefndarinnar. Áhersla var lögð á að skoða rekstrarafkomu afurðastöðva á árinu 2001, en ákvörðun á vinnslu- og dreifingarkostnaði fyrir árið 2002, tók m.a. mið af afkomu í rekstri greinarinnar 2001. Eins og áður var stuðst við skýrslu sem unnin var af Einari H. Einarssyni hjá Deloitte og Touch þar sem fram kemur að hagnaður án uppbótageiðsla pr. lítra mjólkur hefur farið lækkandi milli ára. Þannig var hagnaður ársins 1999, kr. 4,35 pr. lítra, kr. 2,84 árið 2000 og kr. 0,92 árið 2001.

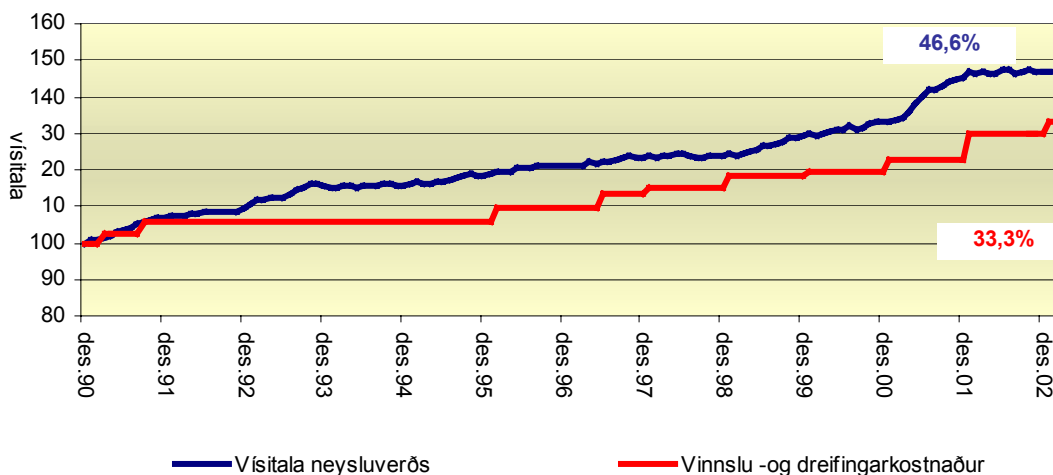
Samkvæmt verðlagsgrundvelli kúabús átti verð á mjólk til bænda að hækka um 6,01% eða kr. 4,57 pr. lítra 1. janúar 2003, en ákveðin var hækkun sem nam 3,69% eða 2,81 pr. lítra. Hækkun á verði til mjólkurframleiðenda tók hins vegar gildi f.o.m. 1. nóvember 2002.

Þá samþykkti Verðlagsnefnd búvara að verð á mjólkurvörum skyldi hækka 1. janúar 2003. Síðasta verðbreyting mjólkurvara á heildsölustigi var 1. janúar 2002. Vegna hækkunar á verði mjólkur til bænda og hækkunar á vinnslu- og dreifingarkostnaði mjólkur hækkaði heildsöluverð mjólkur og mjólkurafurða um 3,36% að meðaltali 1. janúar 2003.

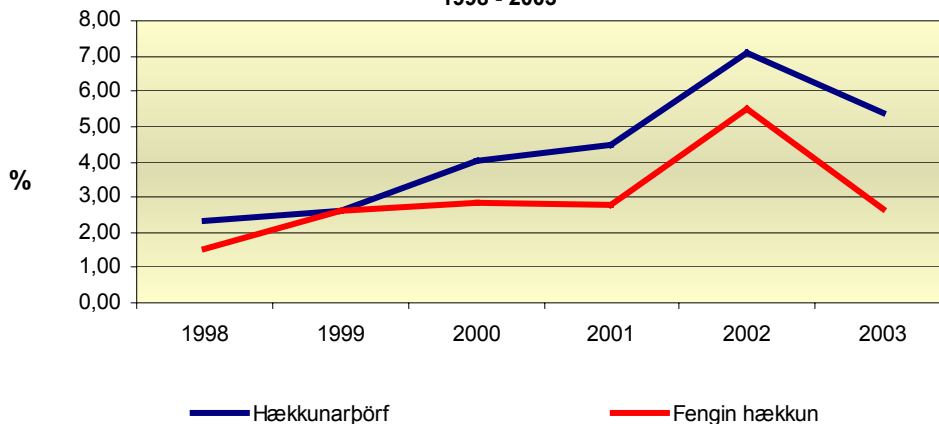
Hækkun vinnslu- og dreifingarkostnaðar mjólkur byggir m.a. á úttekt á afkomu mjólkuriðnaðarins sem fram fer á vegum nefndarinnar, svo og á reiknilíkani sem verðlagsnefnd hefur stuðst við, en það líkan byggir m.a. á mældum hækkunum Hagstofu Íslands. Reiknilíkan þetta sýndi hækkunarþörf upp á 5,38% eða kr. 1,10 pr.litr. Verðlagsnefndin ákvað hins vegar að vinnslu- og dreifingarkostnaður hækkaði um 2,69%, eða um kr. 0,55 pr. lítra. Sú hækkun tók gildi 1. janúar 2003 sem fyrr segir. Jafnframt ákvað nefndin að verðtilfærslur skyldu standa óbreyttar.

Á því tímabili sem er til viðmiðunar í verðmælingum þ.e. nóvember 2001 – september 2002 hefur vísitala neysliverðs hækkað um 3,42%.

**Þróun vinnslu- og dreifingarkostnaðar og vísitölu neysliverðs á tímabilinu desember 1990 - febrúar 2003.
Desember 1990 = 100**

Mismunur á hækkunarþörf vinnslu- og dreifingarkostnaðar mjólkur (VD) og ákvörðun Verðlagsnefndar búvöru um hækkun á tímabilinu 1998 - 2003

Verðtilfærsla

Verðtilfærslusjóðirnir voru til umfjöllunar á 6 fundum. Lækkun á verðtilfærsluþörf er enn brýnt verkefni nefndarinnar, þrátt fyrir þær breytingar sem gerðar voru til lækkunar á verðtilfærsluþörf, þegar viðmiðun á hrámjólk í kostnaðarmati var breytt úr 25% af mjólkurverði fyrir fitu í 35% og úr 75% í 65% fyrir prótein. Nú er aðeins eftir framkvæmd einnar verðbreytingar fram að þeim tíma að verðlagning á heildsölustigi verður gefin frjáls þann 1. júlí 2004.

Á fundi 15. maí var lögð fram skýrsla um verðlagningu og verðútfjöfnun í norskum mjólkuriðnaði sem Pálmi Vilhjálmsson hafði unnið. Helstu atriði sem fram koma í skýrslunni eru:

Skv. ákvæðum Búvörlaga/Búvörusamnings í Noregi (Jordbrugsavtalen) fer árlega fram sk. Ríkisuppgjör m.a. fyrir mjólk og mjólkurvörur. Þetta uppgjör er mun umfangsmeira en gerist hér á landi í árlegu mjólkuruppgjör hjá SAM.

Tilgangi Ríkisuppgjörsins í Noregi er best lýst með 3 meginatriðum:

- Jafna mismun í markaðstekjum einstakra mjólkurvara
- Jafna aðstöðumun (staðsetningu) mjólkurframleiðenda og vinnslubúa m.t.t. aðgangs að markaði.
- Fjármagna og jafna kostnað við sameiginleg viðfangsefni sem m.a. hið opinbera leggur á greinina í heild sinni. (t.d. sama verð á mjólkurvörum til allra neytenda)

Gengið er út frá því að afurðastöðvar geti verið bæði í eigu mjólkurframleiðenda eða rekin sem hlutafélag. Jöfnun á milli afurðastöðva er m.a framkvæmd í gegnum breytilegt hráefnisverð allt eftir því hvaða vörur er verið að framleiða og hvaða markaði verið er að sinna.

Vörflokkarnir eru:

1. Sýrðar og bragðbættar (Jógúrt).
2. Drykkjarmjólk, nýmjólk, léttmjólk o.fl.
3. Bragðbætt ósýrð mjólk (Kakómjólk)
4. Ferskir ostar (Mozzarella, Kotasæla)
5. Hefðbundnir ostar
6. Duft.

Markaðurinn skiptist í:

1. Neytendamarkað
2. Iðnaðarvörur
3. Útflutningur- merkjavara

Auk þessarar stýringar í gegnum hráefnisverðið er tekið á fleiri þáttum í Ríkisuppgjörinu, en allir þessir þættir eru bundnir í lögum.

Mikill áhugi var hjá nefndarmönnum að kynna sér hvernig norskur mjólkuriðnaður stýrði sínum verðtilfærslum og varð það til þess að tveir fulltrúar frá SAM, þeir Pálmi Vilhjálmsson og Hólmgeir Karlsson, heimsóttu Norðmenn og kynntu sér þessi mál. Skýrslu sína kynntu þeir svo á fundi nefndarinnar 6. nóvember 2002.

Vilhelm Andersen
Hólmgeir Karlsson
Pálmi Vilhjálmsson

ÁRSREIKNINGAR SAMTAKA AFURÐASTÖÐVA Í MJÓLKURIÐNAÐI OG MARKAÐSNEFNDAR MJÓLKURIÐNAÐARINS

Áritun endurskoðanda	19
Áritun stjórnar	20
Áritun skoðunarmanns.....	20
Ársreikningur Samtaka afurðastöðva í mjólkuriðnaði.....	21
Rekstrarreikningur	22
Efnahagsreikningur	23
Fjármagnsstreymi	24
Skýringar	25
Ársreikningur Markaðsnefndar mjólkuriðnaðarins	26
Rekstrarreikningur	27
Efnahagsreikningur	28
Fjármagnsstreymi	29
Skýringar	30

Áritun endurskoðanda

Til stjórnar Samtaka afurðastöðva í mjólkuriðnaði.

Við höfum endurskoðað ársreikninga Samtaka afurðastöðva í mjólkuriðnaði og Markaðsnefndar mjólkuriðnaðarins fyrir árið 2002. Ársreikningarnir hafa að geyma rekstrarreikning, efnahagsreikning, fjármagnsstreymi, skýringar og sundurliðanir beggja aðila. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum samtakanna og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar.

Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju en samkvæmt henni skal skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um að ársreikningurinn sé í meginatriðum annmarkalaus. Endurskoðunin felur í sér greiningaraðgerðir, úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem koma fram í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskilaaðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð ársreikningsins og mat á framsetningu hans í heild. Við teljum að endurskoðunin sé nægjanlega traustur grunnur til að byggja álit okkar á.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu Samtaka afurðastöðva í mjólkuriðnaði og Markaðsnefndar mjólkuriðnaðarins á árinu 2002, efnahag þeirra 31. desember 2002 í samræmi við lög, samþykktir félaganna og góða reikningsskilavenju.

Reykjavík, 28. febrúar 2003

Deloitte & Touche hf.

Arnór Eggertsson
(*sign*)

Skýrsla og áritun stjórnar

Ársreikningur Samtaka afurðastöðva í mjólkuriðnaði er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og á síðasta ári. Tap ársins sem yfirfærast til næsta árs nemur kr. 2.892.714 og eigið fé í árslok er kr. 13.094.760.

Markaðsnefnd mjólkuriðnaðarins lýtur stjórn samtakanna. Ársreikningur hennar er sjálfstæður hluti ársreikningsins.

Stjórn og framkvæmdastjóri Samtaka afurðastöðva í mjólkuriðnaði staðfesta hér með ársreikning samtakanna, fyrir árið 2002, með undirritun sinni.

Reykjavík, 28. febrúar 2003

Magnús H. Sigurðsson
(*sign*)

Guðlaugur Björgvinsson
(*sign*)

Þórólfur Sveinsson
(*sign*)

Birgir Guðmundsson
(*sign*)

Jón Júlíusson
(*sign*)

Haukur Halldórsson
(*sign*)

Þórólfur Gíslason
(*sign*)

Pálmi Vilhjálmsson
(*sign*)

Samtök afurðastöðva í mjólkuriðnaði

Ársreikningur 2002

Rekstrarreikningur ársins 2002

	Skýr.	2002	2001
Rekstrartekjur			
Framlög afurðastöðva		19.732.909	17.188.018
Umsýslutekjur		6.410.966	6.164.898
Aðrar tekjur		2.715.989	0
		<u>28.859.864</u>	<u>23.352.916</u>
Rekstrargjöld			
Laun og tengd gjöld		17.332.268	15.065.500
Ferðakostnaður		1.390.880	1.557.176
Félagsgjöld IDF		848.524	711.100
Funda og stjórnunarkostnaður		2.780.930	2.075.797
Tölvukostnaður		835.558	716.573
Yfirdýralæknir v. útflutningsleyfa		5.537.704	0
Annar rekstrarkostnaður		6.812.211	6.977.527
Afskriftir		462.759	380.884
		<u>36.000.834</u>	<u>27.484.557</u>
Tap fyrir fjármunatekjur og fjármagnsgjöld		(7.140.970)	(4.131.641)
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld			
Vaxtatekjur		4.248.256	5.924.692
		<u>4.248.256</u>	<u>5.924.692</u>
(Tap) hagnaður ársins		<u>(2.892.714)</u>	<u>1.793.051</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2002

Eignir		Skýr. 31.12.2002	31.12.2001
Fastafjármunir			
Bifreið		2.666.186	3.047.070
Áhöld		326.000	0
	Fastafjármunir	<u>2.992.186</u>	<u>3.047.070</u>
Veltufjármunir			
Ýmsar skammtímakröfur		5.838.872	5.492.700
Verðtilfærslusjóður		33.388.467	24.261.143
Mjólkursamlög		0	81.318.885
Bankainnstæður		53.059.894	9.695.695
	Veltufjármunir	<u>92.287.233</u>	<u>120.768.423</u>
	Eignir	<u>95.279.419</u>	<u>123.815.493</u>
Eigið fé og skuldir			
		Skýr. 31.12.2002	31.12.2001
Eigið fé			
Eigið fé	4	13.094.760	15.987.474
	Eigið fé	<u>13.094.760</u>	<u>15.987.474</u>
Skuldir			
Markaðsnefnd Mjólkuriðnaðarins		12.603.813	14.146.186
Mjólkursamlög		11.831.012	0
Skammtímalán		5.000.000	32.169.273
Ýmsar skammtímaskuldir		7.234.552	3.024.289
Geymslufé v. smjórútflytnings		45.515.282	58.488.271
	Skuldir	<u>82.184.659</u>	<u>107.828.019</u>
	Eigið fé og skuldir	<u>95.279.419</u>	<u>123.815.493</u>

Sjóðstreymi ársins 2002

	Skýr.	2002	2001
Handbært fé (til) frá rekstri			
(Tap) hagnaður ársins		(2.892.714)	1.793.051
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi			
Afskriftir		462.759	380.884
Veltufé (til reksturs) frá rekstri		<u>(2.429.955)</u>	<u>2.173.935</u>
Breyting á rekstrartengdum eignum og skuldum			
Skammtímakröfur, lækkun (hækkun)		71.845.389	(23.989.995)
Skammtímaskuldir, (lækkun).....		(25.643.360)	(6.952.279)
		<u>46.202.029</u>	<u>(30.942.274)</u>
Handbært fé frá (til) rekstri		<u>43.772.074</u>	<u>(28.768.339)</u>
Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfest í varanlegum rekstrarfjármunum		(408.875)	0
Fjárfestingarhreyfingar		<u>(408.875)</u>	<u>0</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		<u>43.363.199</u>	<u>(28.768.339)</u>
Handbært fé			
Handbært fé í ársbyrjun		9.695.695	38.464.034
Handbært fé í árslok		<u>53.059.894</u>	<u>9.695.695</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé		<u>43.364.199</u>	<u>(28.768.339)</u>

Skýringar

Samtök afurðastöðva í mjólkuriðnaði

1. Dagsetning samþykka fyrir Samtök afurðastöðva í mjólkuriðnaði er 12. nóvember 1992.

Tilgangur félagsins er að sjá til þess að mjólkuriðnaðurinn í landinu verði rekinn á sem hagkvæmastan hátt með sameiginlegri skipulagningu og stjórnun. Einnig að koma fram fyrir hönd mjólkurstöðvanna í landinu við framkvæmd gildandi búvörulaga og verða ráðgefandi um setningu reglugerða.

Samtökin hafa með höndum verðtilfærslu milli afurðastöðva.

Allar afurðastöðvar, sem taka við mjólk beint frá mjólkurframleiðendum skulu eiga rétt á að gerast aðilar að félaginu.

Stjórn félagsins skal gera áætlun um kostnað við rekstur félagsins og skal þeim kostnaði skipt á afurðastöðvarnar í hlutfalli við mótttekið mjólkurmagn.

Stjórnin skal halda reikninga yfir tekjur og gjöld félagsins og reikningsárið skal vera almanaksárið.

Reikningsskilaaðferðir

2. Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga samkvæmt almennum reikningsskilaaðferðum og er með hliðstæðum hætti og árið áður.

Tekjur Samtaka afurðastöðva ákvarðast af innvegnum mjólkurmagni.

Á árinu 2002 var gjaldið 18 aurar fyrir hvern innveginn lítra.

Uppgjör vegna umframmjólkur á verðlagsárinu 2001/2002 er unnið á vegum Samtaka afurðastöðva og staðfest af fulltrúum afurðastöðva og mjólkurframleiðenda í samstarfsnefnd SAM og BÍ.

Á vegum samtakanna starfar verðtilfærslusjóður sem hefur það hlutverk að jafna framlegð einstakra afurða mjólkursamlaganna samkvæmt ákveðnu verðtilfærsluferfi.

Einnig annast sjóðurinn innheimtu á "markaðsgjaldi" og í árslok var ráðstafað kr. 11.200.414 umfram innheimtar og er sú fjárhæð innifalin í inneign hjá verðtilfærslusjóði.

Skattamál

3. Samtök afurðastöðva í mjólkuriðnaði er ekki sjálfstæður skattaðili. Eignarskattsstofni og tekjuskattsstofni samtakanna er skipt á eigendur í sömu hlutföllum og framlögum ársins.

Eigið fé

4. Breytingar á eigin fé

	2002	2001
Eigið fé, yfirfært frá fyrra ári.....	15.987.474	13.922.674
Endurmat.....	0	271.749
(Gjöld umfram tekjur) tekjur umfram gjöld.....	(2.892.714)	1.793.051
	<u>13.094.760</u>	<u>15.987.474</u>

Markaðsnefnd mjólkuriðnaðarins

Ársreikningur 2002

Rekstrarreikningur ársins 2002

	Skýr.	2002	2001
Rekstrartekjur			
Framlög mjólkursamlaga		44.529.465	43.301.150
Framleiðnisjóður		3.500.000	0
Sala bæklinga		0	150.784
		<u>48.029.465</u>	<u>43.451.934</u>
Rekstrargjöld			
Auglýsingakostnaður		45.103.798	39.828.964
Annar rekstrarkostnaður		4.003.435	2.303.264
		<u>49.107.233</u>	<u>42.132.228</u>
(Tap) hagnaður fyrir fjárumunatekjur og fjármagnsgjöld		(1.077.768)	1.319.706
Fjármagnsliðir			
Vaxtagjöld		(11.321)	(207.555)
Vaxtatekjur		1.089.089	86.012
		<u>1.077.768</u>	<u>(121.543)</u>
Tekjur umfram gjöld		<u>0</u>	<u>1.198.163</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2002

Eignir

	Skýr.	31.12.2002	31.12.2001
Veltufjármunir			
Birgðir	2	260.000	305.477
Skammtímakröfur		117.508	8.600
Samtök afurðastöðva í mjólkuriðnaði		12.603.813	14.146.185
Bankainnstæður		14.673.891	209.909
Veltufjármunir		<u>27.655.212</u>	<u>14.670.171</u>
Eignir		<u>27.655.212</u>	<u>14.670.171</u>

Eigið fé og skuldir

	Skýr.	31.12.2002	31.12.2001
Eigið fé			
Óráðstafað eigið fé (ójafnað tap)	4	<u>0</u>	<u>0</u>
Eigið fé		<u>0</u>	<u>0</u>
Skuldir			
Ógreiddir reikningar		273.161	1.322.466
Ólokin verkefni		24.583.885	6.720.178
Osta- og smjörsalan sf.		2.798.166	6.627.527
Skuldir		<u>27.655.212</u>	<u>14.670.171</u>
Eigið fé og skuldir		<u>27.655.212</u>	<u>14.670.171</u>

Sjóðstreymi ársins 2002

	Skýr.	2002	2001
Rekstrarhreyfingar			
Hagnaður (tap)		0	1.198.163
Breyting á rekstartengdum eignum og skuldum			
Birgðir.....		45.477	135.418
Skammtímakröfur.....		(108.908)	(3.138)
Samtök afurðastöðva.....		1.542.372	(4.379.642)
Osta og smjörsalan.....		(3.829.361)	(3.495.403)
Skammtímaskuldir.....		(1.049.305)	(468.738)
Ólokin verkefni.....		17.863.707	6.720.178
Handbært fé frá rekstri (til rekstrar)		<u>14.463.982</u>	<u>(293.162)</u>
 Fjárfestingarhreyfingar			
Fjárfestingahreyfingar		<u>0</u>	<u>0</u>
Fjárfestingarhreyfingar		<u>0</u>	<u>0</u>
 Fjármögnunarhreyfingar			
Fjármögnunarhreyfingar		<u>0</u>	<u>0</u>
Fjármögnunarhreyfingar		<u>0</u>	<u>0</u>
 Hækkun (lækkun) handbærs fjár		14.463.982	(293.162)
Handbært fé í upphafi árs		<u>209.909</u>	<u>503.071</u>
 Handbært fé í lok árs		<u>14.673.891</u>	<u>209.909</u>

Skýringar

Markaðsnefnd mjólkuriðnaðarins

1. Dagsetning samþykktar fyrir Markaðsnefnd mjólkuriðnaðarins er 12. desember 2000.

Markaðsnefnd mjólkuriðnaðarins er nefnd skipuð af Samtökum afurðastöðva í mjólkuriðnaði (SAM) og Landssambandi kúabænda (LK). Nefndin lýtur yfirstjórn Samtakanna. Hlutverk nefndarinnar er víðtækt kynningar-, upplýsinga- og fræðslustarf fyrir mjólk og grunnvörur mjólkuriðnaðarins.

Stjórn nefndarinnar skal gera framkvæmda- og kostnaðaráætlun fyrir eitt ár í senn og leggja fyrir SAM og LK til samþykktar. Kostnaður af starfsemi nefndarinnar deilist á mjólkursamlögin í hlutfalli við selt mjólkurmagn þeirra.

Bókhald og fjárreiður nefndarinnar er hjá SAM, en algjörlega aðskilið frá öðrum umsvifum samtakanna.

Ársskýrsla og ársuppgjör nefndarinnar er lagður fram á aðalfundi SAM.

Reikningsskilaaðferðir

2. Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um ársreikninga samkvæmt almennum reikningsskilaaðferðum og er með hliðstæðum hætti og árið áður.

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði.

Tekjur Markaðsnefndar mjólkuriðnaðarins ákvarðast af innvegnum og seldu mjólkurmagni mjólkursamlaganna.

Skattamál

3. Markaðsnefnd mjólkuriðnaðarins er ekki sjálfstæður skattaðili. Eignarskattstofni og tekjuskattstofni nefndarinnar er skipt á eigendur í sömu hlutföllum og framlögum mjólkursamlaganna.

Eigið fé

4. Eiginfjárreikningur greinist þannig:

	2002	2001
Óráðstafaður afgangur (Ójafnað tap frá fyrra ári).....	0	(1.198.163)
Tekjur umfram gjöld.....	0	1.198.163
Óráðstafað til næsta árs (ójafnað tap)	0	0

Annað

5. Markaðsnefndin hefur gert samstarfssamninga við nokkra aðila sem fela í sér skuldbindingar fram til ársins 2003. Helstu verkefni eru rannsóknarverkefni Háskóla Íslands og Landsspítalans í næringarfræði og styrkveiting til Beinverndarsamtakanna.

VERÐTILFÆRSLUSJÓÐUR SAM 2002

Verðtilfærsla milli mjólkurvara er tvískipt, Lögbundin verðtilfærsla og verðtilfærsla SAM.

Í verðtilfærslusjóð SAM eru innheimt vörutengd gjöld af sýrðum vörum (jógúrt og skyldum vörum), rjóma, sérostum og nýmjólkurdufti og nam þessi innheimta um 209 millj. kr. Greitt var úr sjóðnum vegna sölu á nýmjólk, skyri, smjörva, léttviðbiti og mögrum ostum (Gouda 17%, Mozzarella og Gouda 11%), iðnaðarnýmjólkurdufti og kálfafóðri.

Velta verðtilfærslusjóðsins minnkaði nokkuð á milli ára en útgjöld sjóðsins á árinu voru nokkuð meiri en tekjur. Vöntun í árslok nam rúmum 6,7 milljónum króna.

Eftirfarandi er yfirlit yfir inn- og útgreiðslur úr verðtilfærslusjóði SAM á árinu 2002 samanborið við 2001:

Inngreiðslur:	2002	%	2001	%
Yfirfært frá fyrra ári	-2.234.717	-1,08%	12.014.165	3,57%
Innheimt verðtilfærsla	209.892.870	101,08%	324.210.124	96,43%
Samtals til ráðstöfunar	207.658.153	100,00%	336.224.289	100,00%
Útgreiðslur:				
Greidd verðtilfærsla til afurðastöðva	188.672.631	88,01%	292.677.714	86,47%
Niðurgreiðsla skóladreitill	1.757.904	0,82%	0	0,00%
Niðurgreiðsla iðnaðardufts	2.980.924	1,39%	23.361.878	6,90%
Niðurgreiðsla iðnaðarrjóma	20.959.746	9,78%	22.419.414	6,62%
Samtals ráðstafað	214.371.205	100,00%	338.459.006	100,00%
Afgangur/(vöntun) fært á næsta árs	-6.713.052		-2.234.717	

UPPGJÖR MJÓLKUR FYRIR VERÐLAGSÁRIÐ 2001/2002

UPPGJÖR MJÓLKUR FYRIR VERÐLAGSÁRIÐ 2001/2002

Framleiðsla mjólkur á verðlagsárinu 2001/2002 nam 109.336 þús. lítrum. Greiðslumark verðlagsársins var 104.000 þús. lítrar, og því varð umframmjólk verðlagsársins 5.336 þús. lítrar. Á fundi stjórnar, 6. maí 2002, var ákveðið að leggja til við aðildarfélögin að þau keyptu alla umframmjólk sem vigtuð yrði inn á verðlagsárinu og jafnframt að þau greiddu fyrir hana sem nemur próteinhluta afurðastöðvaverðs. Því voru greiddar 30,17 kr. pr. lítra, eða um 161 millj. kr til framleiðenda umframmjólkur.

Skv. venju var ekki greitt fyrir fituhluta mjólkurinnar þar sem hann er ekki afsetjanlegur á innanlandsmarkaði.

Uppgjör verðlagsársins 2001/2002, var staðfest með undirskrift fulltrúa SAM, Bændasamtaka Íslands og Landssambands kúabænda 16. október 2002.

UPPGJÖR MJÓLKUR FYRIR VERÐLAGSÁRIÐ 2001 / 2002

Afurðastöð / aðili	Umframmjólk 2001 / 2002 LTR	Framl. gjald til SAM (10,06)	Vöntun vegna útl. á smjöri (3,20)	STADA: (SKULD) INNEIGN KR.
Mjólkursamsalan í Reykjavík	1.061.587	(10.675.627)	(3.395.166)	(14.070.793)
Mjólkursamlagið í Búðardal	157.936	(1.588.250)	(505.111)	(2.093.361)
Mjólkursamlag Ísfirðinga	92.723	(932.449)	(296.547)	(1.228.996)
Mjólkursamlag Vestur Húvetninga	133.442	(1.341.931)	(426.774)	(1.768.705)
Mjólkursamlag Húvetninga Blönduósi	243.415	(2.447.852)	(778.489)	(3.226.341)
Mjólkursamlag KS Sauðárkróki	238.135	(2.394.755)	(761.603)	(3.156.358)
Norðurmjólk ehf. Akureyri	1.185.805	(11.924.799)	(3.792.440)	(15.717.239)
Mjólkursamlag Vopnfirðinga	46.855	(471.187)	(149.852)	(621.039)
Mjólkursamlagið á Egilsstöðum	86.827	(873.157)	(277.690)	(1.150.847)
Mjólkurbú Flóamanna Selfossi	2.089.294	(21.010.546)	(6.681.977)	(27.692.523)
Útflutningsreikningur SAM			0	70.726.202
	5.336.019	-53.660.555	-17.065.648	0

dags. 16. október 2002

f.h. Samtaka afurðastöðva í mjólkuriðnaði

Magnús Sigurðsson
(sign)

Birgir Guðmundsson
(sign)

Haukur Halldórsson
(sign)

f.h. Bændasamtaka Íslands

Ari Teitsson
(sign)

Gunnar Sverrisson
(sign)

UPPGJÖR MJÓLKUR FYRIR VERÐLAGSÁRIÐ 2001/2002

Innheimt framleiðslugjald af afurðastöðvum nam 10,06 kr/lítra umfram mjólkur – en það samsvarar fituhluta afurðastöðvaverðs. Auk þess voru innheimtar 3,20 kr/ltr vegna vöntunar við uppgjör smjörútflutnings úr umfram mjólk. Samtals nam því innheimta SAM af afurðastöðvum, vegna umfram mjólkur verðlagsársins, 13,26 kr/ltr eða samanlagt um 70.726 þús. kr.

Einnig fór fram uppgjör smjörútflutnings innan greiðslumarks 01/02 svo og lögð fram innheimtuáætlun og áætlun um útflutt magn smjörs innan greiðslumarks fyrir yfirstandandi verðlagsár 02/03. Með stöðugt auknu bili milli prótein- og fitusölu eykst útflutningsþörf á smjöri samhliða. Þessar aðstæður verða því stöðugt meira íþyngjandi fjárhagslega fyrir mjólkuriðnaðinn. Á verðlagsárinu 01/02 voru fluttir út 9,1 millj. lítrar af mjólk á fitugrunni sem svara til um 455 tonna af smjöri.

UPPGJÖR SMJÖRÚTFLUTNINGS ÚR GREIÐSLUMARKSMJÓLK 2001/2002 INNHEIMTUÁÆTLUN VEGNA SMJÖRÚTFLUTNINGS ÚR GREIÐSLUMARKSMJÓLK 2002/2003

Afurðastöð / aðili	Greiðslumark 2001 / 2002 LTR	Endurgr. eftirst. 01/02 kr/ltr 0,13	Greiðslumark 2002 / 2003 LTR	Áætluð vöntun vegna úttl. kr/ltr (1,58)	STADA: (SKULD) INNEIGN KR.
Mjólkursamsalan í Reykjavík	11.898.251	1.515.520	12.072.514	(19.076.989)	(17.561.468)
Mjólkursamlagið í Búðardal	3.790.097	482.757	3.993.284	(6.310.188)	(5.827.431)
Mjólkursamlag Ísfirðinga	1.286.243	163.833	1.192.960	(1.885.116)	(1.721.283)
Mjólkursamlag Vestur Húvetninga	2.470.882	314.725	2.509.577	(3.965.634)	(3.650.909)
Mjólkursamlag Húvetninga Blönduósi	4.009.316	510.680	4.166.651	(6.584.143)	(6.073.463)
Mjólkursamlag KS Sauðárkróki	9.730.287	1.239.379	10.128.507	(16.005.068)	(14.765.689)
Norðurmjólk ehf. Akureyri	26.382.029	3.360.368	26.657.403	(42.124.033)	(38.763.665)
Mjólkursamlag Vopnfirðinga	686.722	87.470	706.737	(1.116.786)	(1.029.316)
Mjólkursamlagið á Egilsstöðum	3.654.160	465.443	3.639.018	(5.750.377)	(5.284.934)
Mjólkurbú Flóamanna Selfossi	39.035.911	4.972.135	40.877.118	(64.594.029)	(59.621.894)
Útflutningsreikningur SAM	0	0	0	0	(154.300.052)
	102.943.898	13.112.310	105.943.769	(167.412.361)	0

Afkoma útflutnings stjórnast af markaðsverðum erlendis svo og gengi íslensku krónunnar á hverjum tíma. Það er sama til hvors þáttarins er litið, sveiflur geta verði umtalsverðar, og afkoma útflutnings því mjög breytileg eftir aðstæðum. Þannig hafa t.d. aðstæður verið milli ára að skilaverð hafi legið á bilinu 65 – 130 kr/kg smjörs, sem orsakast af samanlögðum áhrifum markaðsverðs og gengis.

Vegna yfirstandandi verðlagsárs 02/03 verður innheimt um 167 millj. kr. vegna útflutnings á smjöri innan greiðslumarks, sem síðan verður endanlega gert upp í lok verðlagsársins.

INNVIKTUN OG NÝTING FRAMLEIÐSLURÉTTAR

INNVIKTUN ÁRIN 2001 OG 2002

Heildarinnviqtun á árinu 2002 var um 111 millj. lítrar eða um 4,6 millj. lítrum meiri en árið á undan. Í samanburði milli áráanna 2001 og 2002, má sjá að innviqtun mjólkur jókst mest í ágúst eða um 17,72%, en aðeins varð minnkun í marsmánuði um 1,18%.

Ta la 1. Samanburður á innviqtun tir mánuðum árin 2001 og 2002, lítrar.

MÁNUÐUR	2001	2002	Mismunur 2002-2001	Mismunur %
JANÚAR	9.830.484	9.876.581	46.097	0,47
FEBRÚAR	9.010.580	9.033.533	22.953	0,25
MARS	9.698.992	9.584.660	-114.332	-1,18
APRÍL	9.462.204	10.016.197	553.993	5,85
MAÍ	10.142.801	10.336.877	194.076	1,91
JÚNÍ	9.390.005	9.423.339	33.334	0,35
JÚLÍ	8.424.008	9.565.979	1.141.971	13,56
ÁGÚST	7.384.729	8.693.063	1.308.334	17,72
SEPTEMBER	7.239.488	7.733.028	493.540	6,82
OKTÓBER	8.071.603	8.439.415	367.812	4,56
NÓVEMBER	8.245.932	8.533.365	287.433	3,49
DESEMBER	9.248.767	9.525.039	276.272	2,99
SAMTALS	106.149.593	110.761.076	4.611.483	4,34

INNVIKTUN VERÐLAGSÁRIN 2000/2001 OG 2001/2002

Innviqtun verðlagsársins 2001/2002 var nokkuð meiri en verðlagsárið á undan eða um 3,1 millj. lítrum sem er um 2,9% aukning milli ára.

Ta la 2. Samanburður á innviqtun v rðlagsárin 00/01 og 01/02, lítrar.

MÁNUÐUR	2000/2001	2001/2002	Mismunur 01/02 – 00/01	Mismunur %
SEPTEMBER	7.510.436	7.239.488	-270.948	-3,61
OKTÓBER	7.865.398	8.071.603	206.205	2,62
NÓVEMBER	8.290.503	8.245.932	-44.571	-0,54
DESEMBER	9.226.812	9.248.767	21.955	0,24
JANÚAR	9.830.484	9.876.581	46.097	0,47
FEBRÚAR	9.010.580	9.033.533	22.953	0,25
MARS	9.698.992	9.584.660	-114.332	-1,18
APRÍL	9.462.204	10.016.197	553.993	5,85
MAÍ	10.142.801	10.336.877	194.076	1,91
JÚNÍ	9.390.005	9.423.339	33.334	0,35
JÚLÍ	8.424.008	9.565.979	1.141.971	13,56
ÁGÚST	7.384.729	8.693.063	1.308.334	17,72
SAMTALS	106.236.952	109.336.019	3.099.067	2,92

NÝTTUR FRAMLEIÐSLURÉTTUR Á VERÐLAGSÁRUNUM 2000/2001 OG 2001/2002

Á verðlagsárinu 2001/2002 var innvigtun umfram greiðslumark um 5,3 milljónir lítra eða um 5,1%. Greiðslumark á verðlagsárinu 2001/2002 var 104 milljónir eða 1 milljón lítrum meiri en verðlagsárið á undan. Ákveðið var að hækka greiðslumarkið í 106 milljónir fyrir yfirstandandi verðlagsár 2002/2003.

Ta la 3. Samanburður á nýttum raml iðslur 'tti v rðlagsárin 2000/2001 og 2001/2002, lítrar.

Skýring	2000/2001	2001/2002
Heildargreiðslumark, ltr	103.000.000	104.000.000
Nýting greiðslumarks, ltr	106.236.952	109.336.019
Ónotað greiðslumark/(Umfram mjólk), ltr	(3.236.952)	(5.336.019)
Nýting gr iðslumarks, %	103,14	105,13

Í töflu 4 sést hvernig nýting greiðslumarksins var hjá hverri afurðastöð fyrir sig á verðlagsárinu 2001/2002. Af mjólk framleiddri umfram greiðslumark þ.e. $2.702.426 + 4.725.542 = 7.427.968$ lítrar, reyndust 2.091.949 lítrar þ.e. $7.427.968 - 5.336.019$ falla innan heildargreiðslumarks eða 77,41% af þeirri umfram mjólk sem féll til innan 104% markanna. Þá komu til útjöfnunar á landsvísu 705.884 lítrar vegna vannýtingar greiðslumarks hjá einstökum framleiðendum (þ.e. innvigtun náði ekki 85% af greiðslumarki).

Ta la 4. Gr iðslumark mjólkur tir a urðastöðvasvæðum v rðlagsárið 2001/2002 og nýting þ ss í lítrum.

A urðastöðvar	Gr iðslu- mark	Framl itt innan gr.marks	Framl itt 100 - 104%	Framl itt um ram 104%	Milli ært milli samlaga	Framl itt um ram samning	Framl itt alls
Mjólkursamsalan í Rvk.	11.879.759	11.769.562	354.950	918.740	101.906	1.061.587	13.043.252
Mjólkursamlagið Búðard.	3.951.428	3.875.495	83.926	149.943	0	157.936	4.109.364
Mjólkursamlag Ísf.	1.170.437	1.113.932	32.025	92.723	-24.480	92.723	1.238.680
Mjólkursamlag V-Húnv.	2.462.197	2.346.114	60.419	133.442	-55.664	133.442	2.539.975
Mjólkursamlag Húnv.	4.068.358	4.034.316	122.741	194.018	39.302	243.415	4.351.075
Mjólkursamlag KS	9.937.279	9.766.464	211.284	197.666	0	238.135	10.175.414
Norðurmjólk Akureyri	26.154.345	25.666.747	687.639	1.001.133	15.369	1.185.805	27.355.519
Mjólkursamlag Vopnf.	693.393	693.393	25.220	36.706	15.071	46.855	755.319
Mjólkursamlag KHB	3.570.315	3.416.689	67.844	81.105	-91.504	86.827	3.565.638
Mjólkurbú Flóamanna	40.112.489	39.225.339	1.056.378	1.920.066	0	2.089.294	42.201.783
SAMTALS	104.000.000	101.908.051	2.702.426	4.725.542	0	5.336.019	109.336.019

H imild: Bændasamtök Íslands.

SALA MJÓLKURVARA

Sala mjólkurvara á verðlagsárunum 1996/1997 til 2001/2002

Ef sala verðlagsáranna 1996/1997 og 2001/2002 er borin saman þá má sjá að sala á drykkjarmjólk hefur dregist saman um 2,6 milljónir lítra, sala á rjóma aukist um 164 þúsund lítra, sala á jógúrti aukist um 592 tonn, sala á skyri aukist um 1.053 tonn, sala á viðbiti dregist saman um 65 tonn, sala á ostum aukist um 557 tonn, sala á dufti aukist um 21 tonn og sala á öðrum mjólkurvörum dregist saman um 24 tonn.

Tafla 5. Sala mjólkurvara í lítrum og kg verðlagsárin 1996/1997 til 2001/2002.

VÖRUFLOKKAR	Sala í ltr og kg						Breyting
	96/97	97/98	98/99	99/00	00/01	01/02	frá 00/01
Nýmjólk	20.268.492	19.066.032	17.739.787	16.849.240	15.774.618	14.897.347	-5,56%
Léttmjólk	13.063.126	13.707.432	13.924.958	14.170.550	15.042.624	15.297.289	1,56%
Sýrðar mjólkurvörur	3.863.740	3.763.013	3.513.751	3.673.036	3.605.098	3.688.029	2,30%
G mjólk	609.334	650.896	697.034	779.529	833.745	896.757	7,56%
Kókomjólk	2.006.604	2.012.289	2.140.158	2.215.138	2.296.562	2.246.160	-2,19%
Undanrenna	3.351.189	3.545.018	3.488.654	3.463.156	3.474.152	3.523.369	1,42%
Mysa	309.096	291.930	261.797	258.970	238.390	192.988	-19,05%
Fjörmjólk	1.849.707	1.841.031	1.936.303	2.129.217	2.184.498	2.181.603	-0,13%
Sælumjólk	223.157	160.589	116.799	70.507	19.934	0	-100,00
SAMTALS MJÓLK	45.544.445	45.038.230	43.819.241	43.609.343	43.469.621	42.923.542	-1,26%
Rjómi 36%	1.593.885	1.583.733	1.584.347	1.571.429	1.466.288	1.430.666	-2,43%
Sýrður rj. + kaffirj.	313.676	338.035	370.536	429.754	610.225	641.230	5,08%
SAMTALS RJÓMI	1.907.561	1.921.768	1.954.883	2.001.183	2.076.513	2.071.896	-0,22%
Jógúrtvörur	2.583.760	2.986.609	3.298.999	3.161.447	2.914.416	3.175.600	8,96%
SAMTALS JÓGÚRT	2.583.760	2.986.609	3.298.999	3.161.447	2.914.416	3.175.600	8,96%
Skyr	1.268.916	1.325.833	1.391.607	1.771.943	2.313.691	2.323.445	0,42%
Kvarg	7.520	1.611	850	4.703	5.402	6.114	13,18%
SAMTALS SKYR	1.276.436	1.327.444	1.392.457	1.776.646	2.319.093	2.329.559	0,45%
Smjör	592.994	631.967	624.169	607.413	609.402	590.792	-3,05%
Smjörvi	579.269	574.005	553.917	560.439	534.507	574.097	7,41%
Léttsmjör	387.530	382.056	349.817	361.518	357.195	329.978	-7,62%
SAMTALS VIÐBIT	1.559.793	1.588.028	1.527.903	1.529.370	1.501.104	1.494.867	-0,42%
Ostar 26%	2.091.816	2.147.146	2.211.221	2.233.160	2.273.184	2.236.698	-1,61%
Ostar 17%	1.197.035	1.259.174	1.296.374	1.384.693	1.431.103	1.507.368	5,33%
Ostar 11%	82.040	72.065	66.733	59.257	63.012	82.470	30,88%
Ostar 0%	25.744	13.984	12.213	12.930	12.476	12.836	2,89%
Kotasæla	132.316	142.779	149.036	170.113	211.831	250.807	18,40%
Mysuostar	58.713	60.057	55.316	54.067	55.142	54.470	-1,22%
SAMTALS OSTAR	3.587.664	3.695.205	3.790.893	3.914.220	4.046.748	4.144.649	2,42%
Nýmjólkurduft	176.912	170.913	184.906	198.080	205.807	207.106	0,63%
Undanrennuduft	379.471	396.400	383.142	380.766	378.922	391.277	3,26%
Kálfafóður	45.130	52.250	49.175	39.108	34.180	23.804	-30,36%
SAMTALS DUFT	601.513	619.563	617.223	617.954	618.909	622.187	0,53%
Aðrar vörur	439.068	424.548	438.300	422.401	383.949	415.393	8,19%
SAMTALS ANNAÐ	439.068	424.548	438.300	422.401	383.949	415.393	8,19%
SAMTALS ALLS	57.500.240	57.601.395	56.839.899	57.032.564	57.330.353	57.177.693	-0,27%

Sala mjólkurvara á árunum 1997 til 2002

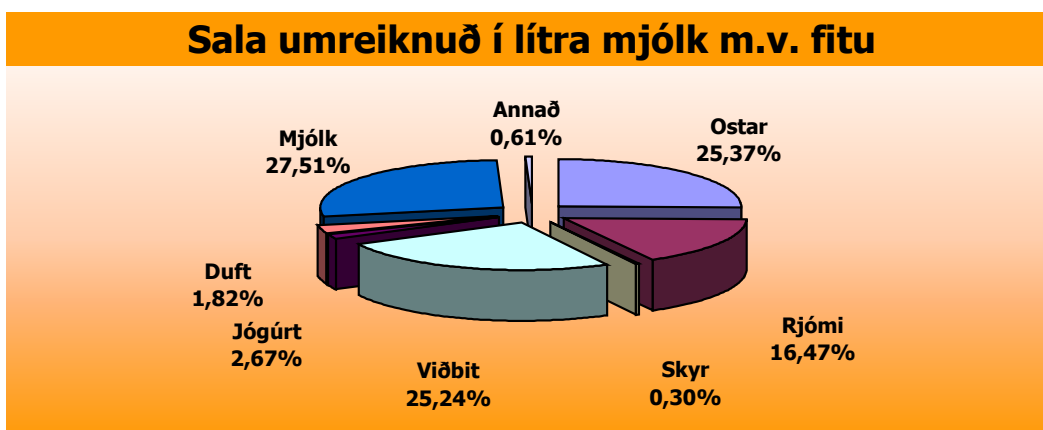
Sala mjólkurvara í kg og lítrum hefur á heildina litið nánast staðið í stað milli áranna 2001 og 2002 en þó var örlítill aukning um 0,03%. Sala á drykkjarmjólk dróst saman um 233 þús. lítra á milli áranna 2001 og 2002, sala á rjóma dróst saman um 7 þús. lítra, sala á jógúrt jókst um 430 tonn, sala á skyrri dróst saman um 223 tonn, sala á viðbiti minnkaði um 22 tonn, sala á ostum jókst um 100 tonn, sala á dufti dróst saman um 41 tonn og sala á öðrum mjólkurvörum jókst um 12 tonn.

Tafla 6. Sala mjólkurvara í lítrum og kg almanaksárin 1997 til 2002.

VÖRUFLOKKAR	Sala í ltr og kg						Breyting frá 2001
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	
Nýmjólk	19.850.988	18.643.093	17.383.265	16.378.036	15.475.511	14.758.628	-4,63%
Léttmjólk	13.244.222	13.858.550	13.944.059	14.457.045	15.045.954	15.422.461	2,46%
Sýrðar mjólkurvörur	3.822.406	3.705.066	3.568.848	3.617.384	3.617.592	3.737.441	3,31%
G mjólk	624.046	661.452	725.728	799.681	855.621	910.163	6,37%
Kókómjólk	1.975.517	2.065.092	2.172.056	2.262.132	2.295.059	2.172.150	-5,36%
Undanrenna	3.433.979	3.545.066	3.477.968	3.429.281	3.504.354	3.510.977	0,19%
Mysa	318.699	281.199	262.380	234.674	201.050	254.912	26,79%
Fjörmjólk	1.813.934	1.833.744	2.008.940	2.156.489	2.183.061	2.184.807	0,08%
Sælumjólk	195.113	149.564	102.530	54.998	6.380	0	-100,00%
SAMTALS MJÓLK	45.278.904	44.742.826	43.645.774	43.389.720	43.184.582	42.951.539	-0,54%
Rjómi 36%	1.597.565	1.585.298	1.591.452	1.532.554	1.453.213	1.415.869	-2,57%
Sýrður rj. + kaffirj.	317.617	350.916	383.028	508.185	621.119	651.872	4,95%
SAMTALS RJÓMI	1.915.182	1.936.214	1.974.480	2.040.739	2.074.332	2.067.741	-0,32%
Jógúrtvörur	2.716.046	3.116.481	3.316.879	3.049.015	2.894.043	3.324.537	14,88%
SAMTALS JÓGÚRT	2.716.046	3.116.481	3.316.879	3.049.015	2.894.043	3.324.537	14,88%
Skyr	1.313.234	1.333.925	1.467.702	1.871.264	2.485.597	2.262.060	-8,99%
Kvarg	3.940	1.445	1.025	4.573	5.797	6.531	12,66%
SAMTALS SKYR	1.317.174	1.335.370	1.468.727	1.875.837	2.491.394	2.268.591	-8,94%
Smjör	594.301	638.001	615.887	611.761	607.623	584.161	-3,86%
Smjörvi	577.812	567.184	556.190	548.976	545.465	558.001	2,30%
Léttsmjör	396.194	369.561	354.922	357.650	345.760	335.001	-3,11%
SAMTALS VIÐBIT	1.568.307	1.574.746	1.526.999	1.518.387	1.498.848	1.477.163	-1,45%
Ostar 26%	2.135.609	2.147.410	2.225.887	2.238.452	2.256.201	2.237.299	-0,84%
Ostar 17%	1.236.643	1.274.849	1.337.664	1.390.736	1.441.150	1.517.720	5,31%
Ostar 11%	80.835	69.797	64.756	58.287	66.159	88.336	33,52%
Ostar 0%	24.240	14.473	9.285	13.404	14.357	9.705	-32,40%
Kotasæla	136.191	144.800	153.297	181.558	226.586	251.952	11,19%
Mysuostar	60.256	58.527	53.959	55.395	53.953	53.725	-0,42%
SAMTALS OSTAR	3.673.774	3.709.856	3.844.848	3.937.832	4.058.406	4.158.737	2,47%
Nýmjólkurduft	177.335	177.101	180.809	205.345	214.692	216.848	1,00%
Undanrennuft	403.051	387.414	371.079	385.588	417.042	382.537	-8,27%
Kálfafóður	44.210	59.075	44.300	37.033	29.955	21.731	-27,45%
SAMTALS DUFT	624.596	623.590	596.188	627.966	661.689	621.116	-6,13%
Aðrar vörur	436.558	421.319	441.687	407.571	407.202	419.684	3,07%
SAMTALS ANNAÐ	436.558	421.319	441.687	407.571	407.202	419.684	3,07%
SAMTALS ALLS	57.530.541	57.460.402	56.815.582	56.847.067	57.270.496	57.289.108	0,03%

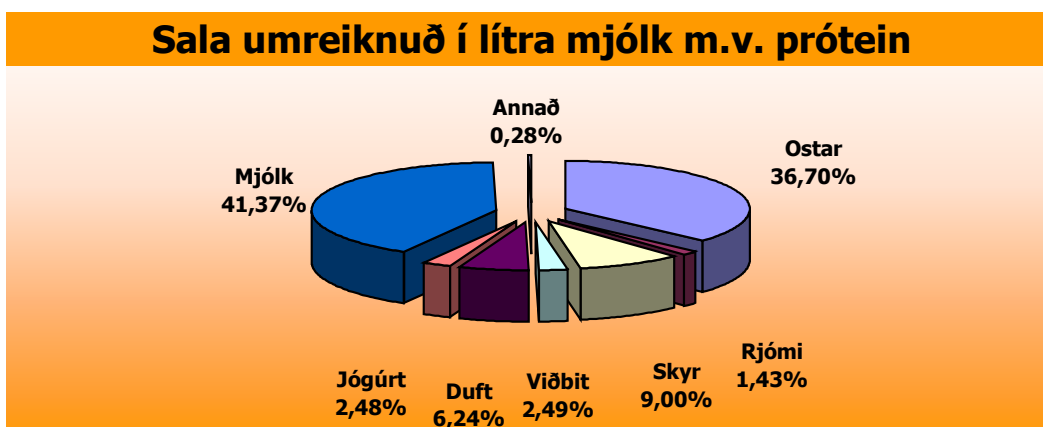
Sala umreiknuð í lítra mjólkur miðað við fitu og prótein

Sala á ferskvörum var um 47,6% af heildarsölu mjólkurvara á árinu 2002 umreiknað á fitu sem er minnkun um 0,2% af heildinni frá árinu 2001. Heildarhlutur birgðavarananna viðbits, osta og dufts í umreiknaðri sölu m.v. fitu var um 52,4% en 25% var sala á viðbiti og 25% sala á ostum.

Mynd 1. Hlutfallsleg skipting á sölu mjólkur milli vöruflokka m.v. fitu árið 2002.

Hlutur ferskvaranna var enn meiri miðað við prótein eða um 54,6%. Það er minnkun um 0,4% af heildinni frá árinu 2001. Sala á vöruflokknum Mjólk var tæplega helmingur allrar sölu á mjólkurvörum eða um 41,4 % umreiknað á prótein. Hlutfall Skyr í próteinsölunni minnkaði úr 9,9 % árið 2001 í 9,0 % árið 2002. Heildarhlutur birgðavarananna var 45% á árinu 2002 í umreiknaðri sölu m.v. prótein og jókst um 0,4% af heildinni frá árinu 2001.

Mynd 2. Hlutfallsleg skipting á sölu mjólkur milli vöruflokka m.v. prótein árið 2002.

Ef skoðaður er samanburður á umreiknaðri sölu verðlagsáranna 1992/1993 til 2001/2002 má sjá að umreiknuð sala m.v. fitu var minnst verðlagsárið 2001/2002 þ.e. 97 milljónir lítrar og verðlagsárið 1992/1993 m.v. prótein þ.e. 98,4 milljónir. Sala umreiknuð á fitu varð mest verðlagsárið 1993/1994 eða 100,4 milljónir lítra en á verðlagsárinu 2000/2001 m.v. prótein eða um 107 milljónir lítra.

Á undanförnum verðlagárum hefur sala m.v. fitu verið að minnka en sala m.v. prótein að aukast þar til á síðasta verðlagsári að salan minnkaði í báðum tilfellum. Fitusalan minnkaði um 1,5 milljónir lítra milli verðlagsáranna 2000/2001 og 2001/2002 og próteinsalan minnkaði um 0,7 milljónir lítra.

Mismunur á fitusölunni og próteinsölunni fór í rúmar 9 milljónir lítra á verðlagsárinu 2001/2002 og jókst því mismunurinn um 10% milli verðlagsára.

Tafla 7. Sala verðlagsáranna 1992/1993 til 2001/2002 umreiknuð í lítra mjólk miðað við fitu og prótein.

Verðlagsár	Sala umreiknuð í lítra mjólkur		Mismunur a) - b)
	a) m.v. fitu	b) m.v. prótein	
1992/1993	97.679.343	98.392.244	-712.901
1993/1994	100.351.869	101.737.891	-1.386.022
1994/1995	100.161.627	100.299.218	-137.591
1995/1996	100.241.441	101.878.509	-1.637.068
1996/1997	97.813.518	101.504.761	-3.691.243
1997/1998	99.895.322	103.098.602	-3.203.280
1998/1999	98.798.201	103.026.345	-4.228.144
1999/2000	98.630.269	105.586.125	-6.955.856
2000/2001	98.565.240	106.974.707	-8.409.467
2001/2002	97.003.248	106.285.478	-9.282.230
Breyting frá 2000/2001	-1,58%	-0,64%	10,38%

Sala á árinu 2002 umreiknuð á fitu var um 97 milljónir lítra en það var mun minni sala en á árinu 2001 eða 1,4 milljónum lítrum minni. Sala umreiknuð á prótein var á sama tíma um 106 milljónir lítra og minnkaði um tæpar 2 milljónir lítra milli ára.

Á árinu 2002 var sala m.v. prótein 9,5 milljónum lítrum meiri en m.v. fitu sem er ýfið minni munur en árið 2001. Munurinn minnkaði um 3% milli ára.

Tafla 8. Sala almanaksáranna 1993 til 2002 umreiknuð í lítra mjólk miðað við fitu og prótein.

Ár	Sala umreiknuð í lítra mjólkur		Mismunur a) - b)
	a) m.v. fitu	b) m.v. prótein	
1993	98.494.454	99.292.131	-797.677
1994	100.371.827	100.676.081	-304.254
1995	99.672.749	100.589.877	-917.128
1996	99.235.580	101.502.943	-2.267.363
1997	98.132.786	102.679.047	-4.546.261
1998	99.653.460	102.949.213	-3.295.753
1999	98.859.848	103.535.918	-4.676.070
2000	97.973.767	105.980.738	-8.006.971
2001	98.225.242	107.972.717	-9.747.475
2002	96.754.124	106.209.452	-9.455.328
Breyting frá 2001	-1,50%	-1,63%	-3,00%

Sala nýmjólkur, léttmjólkur, undanrennu, fjörmjólkur og sælumjólkur:

Heildarsala á nýmjólk, léttmjólk, undanrennu, fjörmjólk og sælumjólk hefur farið minnkandi jafnt og þétt undanfarin ár. Ef borin eru saman árin 2001 og 2002 má sjá að sala þessara vara hefur farið minnkandi á síðasta ári hvort sem hún er óumreiknuð eða umreiknuð annars vegar á fitu og hins vegar á prótein. Sala á þessum vörum hefur dregist saman um 2,6 milljónir lítra frá árinu 1997, 4,1 milljónir ef umreiknað er á fitu en 3,2 milljónir ef umreiknað er á prótein.

Tafla 9. Þróun sölu á nýmjólk, léttmjólk, undanrennu, fjörmjólk og sælumjólk milli ára 1997 til 2002.

Vörutegundir	1997 lítrar	1998 lítrar	1999 lítrar	2000 lítrar	2001 lítrar	2002 lítrar	Breyting frá 2000
Nýmjólk	19.850.988	18.643.093	17.383.265	16.378.036	15.475.511	14.758.628	-4,63%
Léttmjólk	13.244.222	13.858.550	13.944.059	14.457.045	15.045.954	15.422.461	2,50%
Undanrenna	3.433.979	3.545.066	3.477.968	3.429.281	3.504.354	3.510.977	0,19%
Fjörmjólk	1.813.934	1.833.744	2.008.940	2.156.489	2.183.061	2.184.807	0,08%
Sælumjólk	195.113	149.564	102.530	54.998	6.380	0	-100,00%
SAMTALS óumreiknað	38.538.236	38.030.017	36.916.762	36.475.849	36.215.260	35.876.873	-0,93%
SAMTALS m.v. fitu	25.454.678	24.592.663	23.354.893	22.541.960	21.946.409	21.308.058	-2,91%
SAMTALS m.v. prótein	40.327.388	39.862.270	38.806.817	38.435.063	37.774.171	37.110.429	-1,76%

ÚTFLUTNINGUR OG BIRGÐIR

Útflutningur

Flutt voru út samtals um 612 tonn af smjöri á árinu 2002. Lítils háttar útflutningur var á ferskvörum til Færeyja og Grænlands eða um 5 tonn.

Tafla 10. Útflutningur mjólkurvara á árunum 1995 til 2002, tonn.

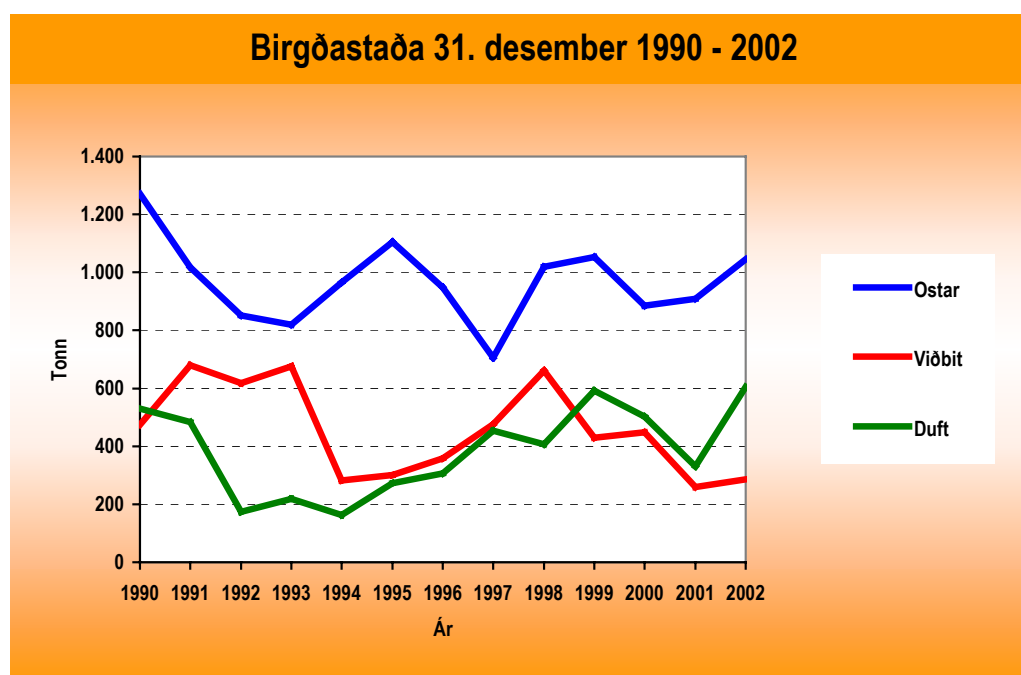
Vörflokkur	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Breyting frá 2001
Ferskvörur	0	0	0	20	15	14	9	5	-44,4%
Viðbit	89	25	91	15	564	236	563	612	8,7%
Ostur	0	78	0	0	136	0	0	0	0,0%
Duft	0	0	0	0	0	106	0	0	0,0%
SAMTALS	89	103	91	35	715	356	572	617	7,9%

Birgðir viðbits, osta og dufts:

Frá 1990 hafa birgðir lagervara farið heldur minnkandi. Ostabirgðir náðu lágmarki á árinu 1997 en jukust aftur á árunum 1998 og 1999, lækkuðu síðan verulega á árinu 2000 eða um 170 tonn en jukust svo um 25 tonn á árinu 2001 og um 136 tonn á árinu 2002.

Viðbitsbirgðirnar fóru niður í tæplega 300 tonn árið 1994 en jukust síðan smátt og smátt með árunum og 1998 voru þær orðnar svipaðar og á árunum 1991 og 1993. Þær lækkuðu síðan um 230 tonn á árinu 1999 og voru svipaðar í lok ársins 2000 en náðu síðan lágmarki í lok ársins 2001 en þá voru þær komnar niður í 260 tonn. Á árinu 2002 hækkuðu þær aftur um 26 tonn.

Birgðir dufts minnkuðu á árinu 1992 um rúm 300 tonn og fóru niður í 174 tonn í lok ársins. Síðan hafa þær aukist að meðaltali um 43 tonn á ári. Á árinu 1999 hækkuðu duftbirgðirnar um 185 tonn en lækkuðu um 100 tonn á árinu 2000 og um 170 tonn á árinu 2001. Á árinu 2002 jukust duftbirgðirnar um 273 tonn og voru 604 tonn í lok ársins.

Mynd 3. Þróun birgðastöðu á viðbiti, ostum og dufti á árunum 1990 til 2002. Birgðir og umreiknuð ráðstöfun miðað við fitu:

RÁÐSTÖFUN MJÓLKUR

Birgðir á árinu 2002 jukust um 13% m.v. fitu eða um 1,6 milljónir lítra. Útflutningur nam um 13 milljónum lítra á árinu 2002 umreiknað á fitu og jókst samtals um 7,6% frá árinu 2001.

Tafla 11. Framleiðsla og ráðstöfun mjólkur árin 1995 til 2002 umreiknað í lítra af mjólk m.v. fitu.

Ár	Umreiknað í lítra mjólk m.v. fitu					
	Birgðir í upphafi	Innvegin mjólk	Seldar afurðir	Útflutningur	Birgðir í lok	Mismunur
1995	11.949.233	102.864.461	99.672.749	1.807.890	13.524.167	-191.113
1996	13.524.167	101.643.084	99.235.580	1.054.036	13.932.206	945.430
1997	13.932.206	101.944.728	98.132.786	1.885.296	14.923.020	935.831
1998	15.241.500	105.716.477	99.653.460	360.080	20.682.844	261.593
1999	20.682.844	107.195.929	98.859.848	13.002.787	16.299.806	-283.669
2000	16.299.806	104.024.730	97.973.767	5.055.905	15.803.496	1.491.369
2001	16.028.978	106.149.593	98.225.242	12.183.156	12.354.160	-583.987
2002	12.313.930	110.761.076	96.754.124	13.111.278	13.899.793	-690.190
Breyting frá 2001	-23,2%	4,3%	-1,5%	7,6%	12,5%	18,2%

Birgðir og umreiknuð ráðstöfun miðað við prótein:

Birgðir umreiknaðar í lítra mjólkur m.v. prótein jukust um tæpar 5 milljónir lítra á árinu 2002 eða um tæp 34%. Útflutningur var tæplega 1 milljón lítra á próteingrunni á árinu 2002 og jókst um 6%. Próteinútflutningur á árinu 2002 var ekki í formi osta eða mjólkurdufts, heldur er hér aðallega um að ræða prótein sem fylgir smjörútfletningi.

Tafla 12. Framleiðsla og ráðstöfun mjólkur árin 1995 til 2002 umreiknað í lítra af mjólk m.v. prótein.

Ár	Umreiknað í lítra mjólk m.v. fitu					
	Birgðir í upphafi	Innvegin mjólk	Seldar afurðir	Útflutningur	Birgðir í lok	Mismunur
1995	12.919.844	102.864.461	100.589.877	140.406	15.605.850	-551.829
1996	15.605.850	101.643.084	101.502.943	811.862	14.683.874	250.255
1997	14.683.874	101.944.728	102.679.047	137.108	14.106.783	-294.335
1998	14.183.972	105.716.477	102.949.213	45.504	17.017.965	-112.233
1999	17.017.965	107.195.929	103.535.918	2.237.402	19.443.434	-1.002.860
2000	19.443.434	104.024.730	105.980.738	1.659.352	16.823.012	-994.938
2001	16.516.890	106.149.593	107.972.717	851.856	14.503.100	-661.190
2002	14.290.404	110.761.076	106.209.452	900.156	19.083.316	-1.141.444
Breyting frá 2001	-13,5%	4,3%	-1,6%	5,7%	31,6%	72,6%

GRUNDVALLARVERÐ TIL BÆNDA

1. nóvember 2002 var grundvallarverð til framleiðenda hækkað úr 76,04 kr/ltr í 78,85 kr/ltr. Af þessu greiddi ríkið 47,1 % í beingreiðslur til framleiðenda eða 37,14 kr/ltr og afurðastöðvarnar greiddu 52,9 % eða 41,71 kr/ltr.

Fleiri breytingar á grundvallarverði urðu ekki á árinu. Hins vegar breyttist efnainnihald viðmiðunarmjólkur 1. september 2002. Fitin lækkaði úr 4,00% í 3,98% og próteinið hækkaði úr 3,28% í 3,31%.

BEINGREIÐSLUR RÍKISSJÓÐS

Samkvæmt búvörusamningi er greiðslutilhögun og fráviksmörk samkomulagsatriði milli Landbúnaðarráðherra og Bændasamtaka Íslands. Dreifing beingreiðslna og fráviksmörk eru með eftirfarandi hætti 1. september 2002 til 31. ágúst 2003 skv. reglugerð nr. 437/2002 (sjá bls. 54):

- A: 53,5% af beingreiðsluhluta skal greiða óháð framleiðslu, að því tilskildu að framleiðsla lögbýlisins sé a.m.k. 85 % greiðslumarks.
- B: 31,5 % af beingreiðsluhluta skal greiða eftir framleiðslu.
- C: 15,0 % af beingreiðsluhluta skal greiða að 16/30 hluta með jöfnum hlutfallslegum fjárhæðum fyrir innlegg í mánuðunum nóvember til febrúar (vetrarálag). 4/30 hluta skal greiða fyrir innvegna mjólk í september, 2/30 hluta fyrir innvegna mjólk í október, 3/30 hluta fyrir innvegna mjólk í júlí og 5/30 hluta fyrir innvegna mjólk í ágúst.

Fyrstu 4% sem framleiðandi framleiðir umfram greiðslumark sitt hefur forgang að greiðslum frá afurðastöð og beingreiðslum að því marki sem ónotað er innan greiðslumarks svæðisins. Ef framleiðsla innan þessara marka verður minni en það sem er ónotað á svæðinu, gengur afgangurinn fyrst til annarra svæða til nýtingar allt að 104% greiðslumarks. Sé enn afgangur skal honum skipt hlutfallslega á það magn sem er umfram 104% mörkin á landsvísu.

GREIÐSLUR AFURÐASTÖÐVANNA

Afurðastöð greiðir framleiðanda fullt verð innan greiðslumarks samkvæmt gildandi verðlagsgrundvelli á innleggsdegi. Frá og með 1. desember 1993 hafa afurðastöðvar eingöngu greitt framleiðendum eftir efnainnihaldi mjólkur þ.e. 25% miðað við fituinnihald og 75% miðað við próteininnihald meðalmjólkur.

GREIÐSLUR TIL FRAMLEIÐENDA

Verð á fitu- og próteineiningu var eftirfarandi frá 1. janúar til 31. ágúst 2002 :

Efnabáttur	Verð á efnabátt í meðalmjólk	Verð á fitu- og próteineiningu
Fita	10,0575 kr	2,5144 kr/ein
Prótein	30,1725 kr	9,1989 kr/ein

Útreikningur á verði til framleiðanda á lítra mjólkur var því eftirfarandi:

$$(2,5144 * \text{fituein. í mán.}) + (9,1989 * \text{próteinein. í mán.}) = \text{Samtals greiðsla fyrir innlagða mjólk í mánuðinum.}$$

Verð á fitu- og próteineiningu var eftirfarandi frá 1. september til 31. október 2002:

Efnabáttur	Verð á efnabátt í meðalmjólk	Verð á fitu- og próteineiningu
Fita	10,0575 kr	2,5270 kr/ein
Prótein	30,1725 kr	9,1156 kr/ein

Útreikningur á verði til framleiðanda á lítra mjólkur var því eftirfarandi:

$$(2,5270 * \text{fituein. í mán.}) + (9,1156 * \text{próteinein. í mán.}) = \text{Samtals greiðsla fyrir innlagða mjólk í mánuðinum.}$$

Verð á fitu- og próteineiningu var eftirfarandi frá 1. nóvember til 31. desember 2002:

Efnabáttur	Verð á efnabátt í meðalmjólk	Verð á fitu- og próteineiningu
Fita	10,4275 kr	2,6200 kr/ein
Prótein	31,2825 kr	9,4509 kr/ein

Útreikningur á verði til framleiðanda á lítra mjólkur var því eftirfarandi:

$$(2,6200 * \text{fituein. í mán.}) + (9,4509 * \text{próteinein. í mán.}) = \text{Samtals greiðsla fyrir innlagða mjólk í mánuðinum.}$$

ÞRÓUN Á VERÐI TIL MJÓLKURFRAMLEIÐENDA

Í meðfylgjandi töflu má sjá þróun á verði til framleiðenda undanfarin 11 ár pr. 1. september ár hvert m.v. mjólk með 4,2% fitu og 3,4% prótein að meðaltali. Verðið var 53,35 kr/lítra 1. september 1992 og 78,75 kr/lítra 1. september 2002.

Tafla 13. Verð til framleiðenda á lítra af mjólk með 4,2% fitu og 3,4% próteini pr. 1. september ár hvert 1992 - 2002. (Ath. á tímabilinu hefur m.a. gjald til stofnlándeildar verið fært inn í afurðaverð bænda.)

Greiðsla	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Afurðastöðvaverð á lítra	53,35	28,30	28,22	28,26	29,89	32,02	33,68	35,29	37,35	39,10	41,61
Beingreiðsla á lítra	0,00	24,77	24,77	24,62	25,79	27,44	28,86	30,09	31,89	33,48	35,81
Verð alls á lítra	53,35	53,07	52,99	52,88	55,68	59,46	62,54	65,38	69,24	72,58	77,42

KOSTNAÐUR VIÐ MJÓLKURFLUTNINGA AÐ MJÓLKURBÚUM

BEINN FLUTNINGSKOSTNAÐUR AÐ MJÓLKURSAMLÖGUM

Beinn flutningskostnaður að mjólkursamlögum var 2,47 kr/ltr að meðaltali á árinu 2001 og hækkaði um 0,13 kr frá árinu 2000. Þetta er hækkun um 5,5% milli ára.

Á tímabilinu 1992 til 2001 var meðalflutningkostnaður hæstur 2,47 kr/ltr á árinu 2001 en lægstur 2,18 kr/ltr árin 1997 og 1998. Heildarhækkun á flutningskostnaði frá 1992 – 2001 nam 0,19 kr/ltr eða um 8%.

Tafla 13. Kostnaður við mjólkurflutninga að samlögum 1992 til 2001.

Mjólkursamlag	Beinn kostnaður á lítra, kr										Breyting milli ára (2000=100)
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	
Reykjavík	2,21	0,95	2,42	2,39	2,34	2,02	2,04	1,96	2,10	2,60	124
Borgarnes	2,22	2,30	2,11	2,30	1,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Búðardalur	2,68	3,19	2,35	2,32	2,65	2,37	2,59	3,89	4,39	4,53	103
Patreksfjörður	5,65	4,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Ísafjörður	6,35	6,62	7,00	7,77	6,53	5,15	5,83	5,34	5,11	4,36	85
Hvammstangi	1,92	1,73	2,01	2,16	2,32	2,22	2,28	1,59	2,22	3,27	147
Blönduós	1,98	2,05	2,71	2,19	2,12	2,31	2,17	2,05	2,11	2,37	112
Sauðárkrókur	2,26	2,13	2,15	2,02	2,30	2,05	1,91	1,94	2,33	2,15	92
Akureyri	1,80	2,02	1,87	2,07	1,84	1,86	1,88	1,90	1,74	2,04	117
Húsavík	2,11	2,54	2,17	2,72	2,39	2,64	2,68	2,53	1,74	2,04	117
Vopnafjörður	4,32	6,15	4,72	4,34	5,30	5,08	3,87	3,98	3,68	3,38	92
Egilsstaðir	2,80	2,85	3,09	3,18	3,04	3,35	3,97	3,48	4,23	4,58	108
Neskaupstaður	0,76	2,68	3,18	3,95	3,00	1,66	1,44	2,00	4,87	0,00	
Höfn	4,05	2,98	3,13	2,79	2,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Selfoss	2,22	2,22	2,17	2,08	2,10	2,06	2,05	2,17	2,35	2,28	97
Meðalkostnaður	2,28	2,30	2,28	2,30	2,23	2,18	2,18	2,23	2,34	2,47	106

(Heimild: Framleiðsluráð landbúnaðarins og SAM skv. endurskoðuðum ársreikningum fyrir mjólkurflutninga).

SAMÞYKKTIR SAMTAKA AFURÐASTÖÐVA Í MJÓLKURIÐNAÐI

---

1. gr.

Félagið heitir SAMTÖK AFURÐASTÖÐVA Í MJÓLKURIÐNAÐI, skammstafað SAM. Heimili félagsins og varnarþing er í Reykjavík.

2. gr.

Tilgangur félagsins er að sjá til þess að mjólkuriðnaðurinn í landinu verði rekinn á sem hagkvæmastan hátt með sameiginlegri skipulagningu og stjórnun. Félagið skal hafa að markmiði að gæta hagsmuna afurðastöðva í mjólkuriðnaði inn á við sem út á við. Þá skal félagið gæta þess að framleiðendur og afurðastöðvar nýti sem best tiltæka markaði hverju sinni, innanlands sem utan. Einnig að koma fram fyrir hönd afurðastöðvanna í landinu við framkvæmd laga nr. 46/1985, um framleiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum eða annarra laga sem varða mjólkuriðnaðinn. Í starfi sínu er félaginu jafnan skylt að taka fullt tillit til hagsmuna mjólkurframleiðenda.

3. gr.

Félagið er sameignarfélag með ótakmarkaðri ábyrgð aðildarfélaga. Eignarhlutur einstakra eigenda skal miðast við uppsafnað framlag hvers og eins til félagsins. Framlag skal vera mánaðarlegt og ákvarðast sem föst greiðsla af hverjum lítra innveginna mjólkur. Aðalfundur ákvarðar gjaldið að tillögu stjórnar. Markmið félagsins er ekki fjárhagslegur ávinningur né eignasöfnun, nema að því leyti sem nauðsynlegt er til reksturs þess. Hagnaði eða tapi af rekstri félagsins skal skipt í sömu hlutföllum og hér að ofan greinir.

4. gr.

Allar afurðastöðvar, sem taka við mjólk beint frá mjólkurframleiðendum skulu eiga rétt á að gerast aðilar að félaginu. Úrsögn úr félaginu skal vera skrifleg með eins árs fyrirvara, sem miðast við áramót. Í slíkum tilvikum á aðildarfélag ekki kröfu til eignahluta síns né annarra greiðslna.

5. gr.

Félagsaðilum er skylt að halda samþykktir þessar og fylgja þeim ákvörðunum sem á þeim eru byggðar. Þeir skulu;

- a. *veita viðtöku á mjólk frá framleiðendum hver á sínu svæði og framleiða og selja mjólkurvörur eftir þeim meginreglum, er félagið setur.*
- b. *hlíta þeim reglum um greiðslu fyrir hráefni, sem settar verða á hverjum tíma.*
- c. *veita SAM þær upplýsingar sem þeir kunna að verða krafðir um og stjórnin telur nauðsynlegar til þess að ná fram markmiðum félagsins.*

Félagsaðilum ber að vinna ötullega að framgangi markmiða félagsins og ákvarðana þess.

6. gr.

Afurðastöðvar, sem gerast aðilar að Samtökum afurðastöðva í mjólkuriðnaði, veita félaginu fullt umboð til að gera bindandi samninga við stjórnvöld um málefni er snúa að heildarhagsmunum mjólkuriðnaðarins. Sé um að ræða veigamiklar ákvarðanir, eða ætla má að mjög skiptar skoðanir séu um málið innan félagsins, skal stjórn gæta þess að kynna félagsaðilum það með nægum fyrirvara til að neyta megi ákvæða 9. gr. um aukafundi.

7. gr.

Félagið skal sjá um sameiginlegt uppgjör þeirrar mjólkur sem framleidd er umfram framleiðslurétt á hverjum tíma. Við uppgjör umframmjólkur skal ábyrgðinni skipt á afurðastöðvarnar í réttu hlutfalli við þá umframmjólk sem vigtuð er inn í viðkomandi afurðastöð.

8. gr.

Til að ná settum markmiðum sbr. 2. gr., er félaginu veitt heimild til ákvarðana í þeim málefnum sem verða í verkahring þess.

Í verkahring þess eru m.a. eftirtalin atriði;

- a. að efla samstarf og samvinnu milli aðila félagsins.
- b. að vinna að því að sala mjólkurafurða sem framleiddar eru úr innlendu hráefni verði svo mikil sem kostur er og að verðlag afurðanna verði samkeppnishæft og öllum aðilum hagstætt.
- c. að stuðla að sem bestri nýtingu á fjármagni, fjárfestingum og framleiðslutækifærum greinarinnar með það að leiðarljósi að halda uppi sem mestri eftirspurn eftir gæðaháum afurðum framleiddum úr innlendu hráefni.
- d. að hafa yfirumsjón með og jafnframt að skipuleggja mjólkurvinnsluna, m.a. með því að ákveða verkaskiptingu á milli afurðastöðva.
- e. að beita verðtilfærslu milli einstakra vörutegunda innan greinarinnar til þess að leiðrétta það misræmi sem skapast milli markaðsverðs og framleiðslukostnaðar og gera framleiðslustjórnun og verkaskiptingu mögulega. Jafnframt að annast framkvæmd og reikningshald þar að lútandi.
- f. að gera áætlun um kostnað við rekstur félagsins og jafnframt að taka ákvörðun um og innheimta rekstrarframlög skv. 3. grein samþykktu þessa.
- g. að annast stjórnun birgðahalds mjólkurafurða í landinu með þeim hætti að heildarbirgðir og samsetning þeirra verði sem hagkvæmest á hverjum tíma.
- h. að kjósa eða tilnefna í þær nefndir sem mjólkuriðnaðurinn á aðild að.
- i. að vera í fyrirsvari fyrir sameiginlegum hagsmunum mjólkurbúanna út á við.
- j. að safna tölfærðilegum upplýsingum um greinina.
- k. að annast allt eftirlit með skipulagi á reikningshaldi og reikningssskilum vegna mjólkuriðnaðarins.

Sé um veigamiklar ákvarðanir, eða ætla má að mjög skiptar skoðanir séu um málið innan félagsins, skal stjórn gæta þess að kynna félagsaðilum það með nægum fyrirvara til að neyta megi ákvæða 9. gr. um aukafundi.

9. gr.

Innan þeirra takmarka sem samþykktir þessar setja, hafa lögmætir félagsfundir æðsta vald í öllum málefnum félagsins. Afl atkvæða ræður úrslitum á félagsfundum nema á annan veg sé mælt í samþykktum þessum eða landslögum. Varðandi atkvæðisrétt einstakra aðildarféлага gildir sama regla og fram kemur í 10. gr. Aukafundir skulu boðaðir eftir ákvörðun stjórnar og ef að aðildarfélög sem fara með a.m.k. 1/3 hluta atkvæðamagns í félaginu óska þess. Á aukafundum verður aðeins gerð ályktun um þau mál sem nefnd hafa verið í fundarboði.

10. gr.

Aðalfund skal halda árlega, eigi síðar en í maímánuði og skal til hans boðað með minnst 14 daga fyrirvara með ábyrgðarbréfi eða á annan sannanlegan hátt. Hver afurðastöð skal hafa eitt atkvæði á aðalfundi félagsins fyrir hverja byrjaða milljón lítra innveginnar mjólkur miðað við næsta ár á undan aðalfundi. Kosningaréttur er bundinn því skilyrði að staðfestar skýrslur um innvigtun hafi borist stjórn félagsins fyrir janúar lok ár hvert. Hver afurðastöð hefur rétt á að senda fleiri en einn fulltrúa á aðalfundinn en aðeins einn fulltrúi fer með atkvæði stöðvarinnar. Aðalfundur telst lögmætur ef fulltrúar fyrir að minnsta kosti helming gildra atkvæða eru mættir, ella skal boðað til nýs fundar á sama hátt og skal sá fundur teljast lögmætur hver sem mæting verður.

11. gr.

Á dagskrá aðalfundar skal vera;

- a. *Skýrsla stjórnar um störf á árinu og afkomu greinarinnar.*
- b. *Reikningar félagsins skýrðir og bornir upp til samþykktar.*
- c. *Annað hvert ár skal kjósa sjö menn í stjórn félagsins til tveggja ára og varamann fyrir hvern þeirra. Viðhöfð skal hlutfallskosning sé þess óskað. Af aðalmönnum í stjórn skulu a.m.k. tveir vera mjólkurframleiðendur, sama á við um varamenn.*
- d. *Kosning tveggja endurskoðenda og eins til vara.*
- e. *Önnur mál.*

12. gr.

Í sérstaka gjörðarbók skal rita allar fundarsamþykktir og stuttar skýrslur um annað, er gerist á félagsfundum. Fundargerðirnar skulu lesnar upp í fundarlok og bornar undir atkvæði fundarmanna og undirskrifaðar síðan af fundarstjóra og fundarritara. Þessi fundarskýrsla skal vera full sönnun þess er fram hefur farið á fundinum.

13. gr.

Stjórn félagsins skal kjósa sér formann og skipta með sér störfum að öðru leyti. Stjórnin fer með málefni félagsins milli aðalfunda. Formaður kveður til stjórnarfunda og skal það gert ef einhver stjórnarmanna óskar þess. Stjórnarfundur er ályktunarbær ef meirihluti stjórnar er mættur. Einfaldur meirihluti ræður úrslitum á stjórnarfundum. Undirskrift fjögurra stjórnarmanna þarf til að skuldbinda félagið.

14. gr.

Stjórninni er heimilt að ráða framkvæmdastjóra, sem hefur umsjón með daglegum framkvæmdum þess, rekstri og fjármálum skv. nánari ákvæðum í starfssamningi er stjórnin gerir við hann. Stjórninni er heimilt að veita honum prókúruumboð.

15. gr.

Rísi ágreiningur milli félagsins og einhvers félagsaðila, skal gera út um hann í gerðardómi. Hvor aðili tilnefnir sinn mann í gerðardóminn. Oddamaður skal tilnefndur af dómsstjóra héraðsdóms Reykjavíkur og skal hann vera formaður gerðardómsins. Úrskurður gerðardómsins er fullnaðarúrskurður.

16. gr.

Samþykki allra aðildarfélaganna þarf til að slíta félaginu. Verði ákveðið að slíta félaginu skal höfuðstól þess skipt milli aðildarfélaganna í samræmi við þá reglu sem fram kemur í 3. gr. samþykktu þessa.

17. gr.

Samþykktum þessum verður ekki breytt nema á lögætum aðalfundi með minnst 2/3 hlutum atkvæðamagns á fundinum. Tillögur um breytingar á samþykktum skulu tilkynntar í fundarboði.

*Samþykkt á framhalds-aðalfundi SAM
12. nóvember 1992 með atkvæðum allra afurðastöðva.*

DRÖG AÐ NÝJUM SAMÞYKKTUM SAM:

SAMÞYKKTIR SAMTAKA AFURÐASTÖÐVA Í MJÓLKURIÐNAÐI

Skýring: **Nýr texti sem kemur inn í samþykktir**
~~Texti sem fellur út~~

1. gr.

Félagið heitir SAMTÖK AFURÐASTÖÐVA Í MJÓLKURIÐNAÐI, skammstafað SAM. Heimili félagsins og varnarþing er í Reykjavík.

2. gr.

Tilgangur félagsins er að sjá til þess að mjólkuriðnaðurinn í landinu verði rekinn á sem hagkvæmastan hátt með sameiginlegri skipulagningu og stjórnun. Félagið skal hafa að markmiði að gæta hagsmuna **aðildarfélaga** ~~afurðastöðva í mjólkuriðnaði~~ inn á við sem út á við. Þá skal félagið gæta þess að framleiðendur og afurðastöðvar nýti sem best tiltæka markaði hverju sinni, innanlands sem utan. Einnig að koma fram fyrir hönd **aðildarfélaga** ~~afurðastöðvanna í landinu~~ við framkvæmd laga nr. **46/1985** **99/1993** um framleiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum eða annarra laga sem varða mjólkuriðnaðinn. Í starfi sínu er félaginu jafnan skylt að taka fullt tillit til hagsmuna mjólkurframleiðenda.

3. gr.

Félagið er sameignarfélag með ótakmarkaðri ábyrgð aðildarfélaga. Eignarhlutur einstakra eigenda skal miðast við uppsafnað framlag hvers og eins til félagsins. Framlag skal vera mánaðarlegt og ákvarðast sem föst greiðsla af hverjum lítra innveginna mjólkur. Aðalfundur ákvarðar gjaldið að tillögu stjórnar. Markmið félagsins er ekki fjárhagslegur ávinningur né eignasöfnun, nema að því leyti sem nauðsynlegt er til reksturs þess. Hagnaði eða tapi af rekstri félagsins skal skipt í sömu hlutföllum og hér að ofan greinir.

4. gr.

Öll félög sem reka afurðastöð(var) ~~Allar afurðastöðvar~~, sem taka við mjólk beint frá mjólkurframleiðendum skulu eiga rétt á að gerast aðilar að félaginu. Úrsögn úr félaginu skal vera skrifleg með eins árs fyrirvara, sem miðast við áramót. ~~Í slíkum tilvikum á aðildarfélag ekki kröfu til eignahluta síns né annarra greiðslna.~~

5. gr.

Félagsaðilum er skylt að halda samþykktir þessar og fylgja þeim ákvörðunum sem á þeim eru byggðar. Þeir skulu;

- a. veita viðtöku á mjólk frá framleiðendum hver á sínu svæði og framleiða og selja mjólkurvörur eftir þeim meginreglum, er félagið setur.
- b. hlíta þeim reglum um greiðslu fyrir hráefni, sem settar verða á hverjum tíma.
- c. veita SAM þær upplýsingar sem þeir kunna að verða krafðir um og stjórnin telur nauðsynlegar til þess að ná fram markmiðum félagsins.

Félagsaðilum ber að vinna ötullega að framgangi markmiða félagsins og ákvarðana þess.

DRÖG AÐ NÝJUM SAMÞYKKTUM SAM

6. gr.

~~Afurðastöðvar, sem gerast~~ Aðilar að Samtökum afurðastöðva í mjólkuriðnaði, **sbr. ákvæði 4. gr. samþykktu þessa**, veita félaginu fullt umboð til að gera bindandi samninga við stjórnvöld um málefni er snúa að heildarhagsmunum mjólkuriðnaðarins. Sé um að ræða veigamiklar ákvarðanir, eða ætla má að mjög skiptar skoðanir séu um málið innan félagsins, skal stjórn gæta þess að kynna félagsaðilum það með nægum fyrirvara til að neyta megi ákvæða 9. gr. um aukafundi.

7. gr.

Félagið skal sjá um sameiginlegt uppgjör þeirrar mjólkur sem framleidd er umfram framleiðslurétt á hverjum tíma. Við uppgjör umfram mjólkur skal ábyrgðinni skipt á **aðildarfélög afurðastöðvarnar** í réttu hlutfalli við þá umfram mjólk sem vigtuð er inn í **viðkomandi afurðastöð (var) viðkomandi félagsaðila**.

8. gr.

Til að ná settum markmiðum sbr. 2. gr., er félaginu veitt heimild til ákvarðana í þeim málefnum sem verða í verkahring þess **og rúmast innan heimilda laga nr. 99/1993**.

Í verkahring þess eru m.a. eftirtalin atriði;

- a. að efla samstarf og samvinnu milli aðila félagsins.
  - b. að vinna að því að sala mjólkurafurða sem framleiddar eru úr innlendu hráefni verði svo mikil sem kostur er og að verðlag afurðanna verði samkeppnishæft og öllum aðilum hagstætt.
  - c. að stuðla að sem bestri nýtingu á fjármagni, fjárfestingum og framleiðslutækifærum greinarinnar með það að leiðarljósi að halda uppi sem mestri eftirspurn eftir gæðaháum afurðum framleiddum úr innlendu hráefni.
  - d. að hafa yfirumsjón með og jafnframt að skipuleggja mjólkurvinnsluna, m.a. með því að ákveða verkaskiptingu á milli afurðastöðva.
  - e. að beita verðtilfærslu milli einstakra vörutegunda innan greinarinnar til þess að leiðrétta það misræmi sem skapast milli markaðsverðs og framleiðslukostnaðar og gera framleiðslustjórnun og verkaskiptingu mögulega. Jafnframt að annast framkvæmd og reikningshald þar að lútandi.
  - f. að gera áætlun um kostnað við rekstur félagsins og jafnframt að taka ákvörðun um og innheimta rekstrarframlög skv. 3. grein samþykktu þessa.
  - g. að annast stjórnun birgðahalds mjólkurafurða í landinu með þeim hætti að heildarbirgðir og samsetning þeirra verði sem hagkvæmest á hverjum tíma.
  - h. að kjósa eða tilnefna í þær nefndir sem mjólkuriðnaðurinn á aðild að.
  - i. að vera í fyrirsvari fyrir sameiginlegum hagsmunum **aðildarfélaga** ~~mjólkurbúanna~~ út á við.
  - j. að safna tölfærðilegum upplýsingum um greinina.
  - k. að annast allt eftirlit með skipulagi á reikningshaldi og reikningssskilum vegna mjólkuriðnaðarins.
- l. að annast þau verkefni sem opinberir aðilar fela samtökunum skv. þeim samnigum sem gerðir eru þar að lútandi.**

Sé um veigamiklar ákvarðanir, eða ætla má að mjög skiptar skoðanir séu um málið innan félagsins, skal stjórn gæta þess að kynna félagsaðilum það með nægum fyrirvara til að neyta megi ákvæða 9. gr. um aukafundi.

9. gr.

Innan þeirra takmarka sem samþykktir þessar setja, hafa lögmætir félagsfundir æðsta vald í öllum málefnum félagsins. Afl atkvæða ræður úrslitum á félagsfundum nema á annan veg sé mælt í samþykktum þessum eða landslögum. Varðandi atkvæðisrétt einstakra aðildarféлага gildir sama regla og fram kemur í 10. gr. Aukafundir skulu boðaðir eftir ákvörðun stjórnar og ef að aðildarfélög sem fara með a.m.k. 1/3 hluta atkvæðamagns í félaginu óska þess. Á aukafundum verður aðeins gerð ályktun um þau mál sem nefnd hafa verið í fundarboði.

10. gr.

Aðalfund skal halda árlega, eigi síðar en í maímánuði og skal til hans boðað með minnst 14 daga fyrirvara með ábyrgðarbréfi eða á annan sannanlegan hátt. Hvert **aðildarfélag afurðastöð** skal hafa eitt atkvæði á aðalfundi félagsins fyrir hverja byrjaða milljón lítra innveginna mjólkur, **hjá hverri afurðastöð viðkomandi aðildarfélags**, miðað við næsta ár á undan aðalfundi. Kosningaréttur er bundinn því skilyrði að staðfestar skýrslur um innvigtun hafi borist stjórn félagsins fyrir janúar lok ár hvert. Hvert **aðildarfélag afurðastöð** hefur rétt á að senda fleiri en einn fulltrúa á aðalfundinn en aðeins einn fulltrúi fer með atkvæði **félagsaðila stöðvarinnar**. **Við val fulltrúa aðildarféлага á aðalfund félagsins, er mælt til þess að fulltrúar komi frá sem flestum mjólkurframleiðslusvæðum og að a.m.k. einn fulltrúi komi fyrir hverjar 4 millj. lítra innveginna mjólkur.**

Aðalfundur telst lögmætur ef fulltrúar fyrir að minnsta kosti helming gildra atkvæða eru mættir, ella skal boðað til nýs fundar á sama hátt og skal sá fundur teljast lögmætur hver sem mæting verður.

11. gr.

Á dagskrá aðalfundar skal vera;

- a. *Skýrsla stjórnar um störf á árinu og afkomu greinarinnar.*
- b. *Reikningar félagsins skýrðir og bornir upp til samþykktar.*
- c. *Annað hvert ár skal kjósa sjö menn í stjórn félagsins til tveggja ára og varamann fyrir hvern þeirra. Viðhöfð skal hlutfallskosning sé þess óskað. Af aðalmönnum í stjórn skulu a.m.k. tveir vera mjólkurframleiðendur, sama á við um varamenn.*
- d. *Kosning tveggja endurskoðenda og eins til vara*
- e. *Önnur mál.*

12. gr.

Í sérstaka gjörðarbók skal rita allar fundarsamþykktir og stuttar skýrslur um annað, er gerist á félagsfundum. Fundargerðirnar skulu lesnar upp í fundarlok og bornar undir atkvæði fundarmanna og undirskrifaðar síðan af fundarstjóra og fundarritara. Þessi fundarskýrsla skal vera full sönnun þess er fram hefur farið á fundinum.

13. gr.

Stjórn félagsins skal kjósa sér formann og skipta með sér störfum að öðru leyti. Stjórnin fer með málefni félagsins milli aðalfunda. Formaður kveður til stjórnarfundar og skal það gert ef einhver stjórnarmanna óskar þess. Stjórnarfundur er ályktunarbær ef meirihluti stjórnar er mættur. Einfaldur meirihluti ræður úrslitum á stjórnarfundum. Undirskrift fjögurra stjórnarmanna þarf til að skuldbinda félagið.

14. gr.

Stjórninni er heimilt að ráða framkvæmdastjóra, sem hefur umsjón með daglegum framkvæmdum þess, rekstri og fjármálum skv. nánari ákvæðum í starfssamningi er stjórnin gerir við hann. Stjórninni er heimilt að veita honum prókúruumboð.

15. gr.

Rísi ágreiningur milli félagsins og einhvers félagsaðila, skal gera út um hann í gerðardómi. Hvor aðili tilnefnir sinn mann í gerðardóminn. Oddamaður skal tilnefndur af dómsstjóra héraðsdóms Reykjavíkur og skal hann vera formaður gerðardómsins. Úrskurður gerðardómsins er fullnaðarúrskurður.

16. gr.

Samþykki allra aðildarfélagar þarf til að slíta félaginu. Verði ákveðið að slíta félaginu skal höfuðstól þess skipt milli aðildarfélaganna í samræmi við þá reglu sem fram kemur í 3. gr. samþykpta þessa.

17. gr.

Samþykktum þessum verður ekki breytt nema á lögmaetum aðalfundi með minnst 2/3 hlutum atkvæðamagns á fundinum. Tillögur um breytingar á samþykktum skulu tilkynntar í fundarboði.

*Samþykkt á framhaldsaðalfundi SAM
12. nóvember 1992 með atkvæðum allra afurðastöðva.*

**Samþykkt á aðalfundi SAM
13. mars 2003 með atkvæðum allra aðildarfélagar.**

REGLUGERÐ NR. 437/2002 UM GREIÐSLUMARK MJÓLKUR Á LÖGBÝLUM OG BEIN-GREIÐSLUR TIL BÆNDA VERÐLAGSÁRIÐ 2002-2003.

1. gr.

Heildargreiðslumark og greiðslumark lögbýla.

Heildargreiðslumark til framleiðslu mjólkur verðlagsárið 2002-2003 skal vera 106 milljónir lítra og skiptist í greiðslumark lögbýla. Greiðslumark lögbýla reiknast í lítrum mjólkur og skiptist hlutfallslega milli lögbýla á sama hátt og greiðslumark til framleiðslu mjólkur á verðlagsárinu 2001-2002.

2. gr.

Aðilaskipti að greiðslumarki.

Heimil eru aðilaskipti að greiðslumarki á milli lögbýla. Sé ábúandi lögbýlis annar en eigandi/eigendur þess þarf samþykki beggja/allra fyrir ráðstöfun greiðslumarks frá lögbýli. Leiguliða er heimilt að kaupa greiðslumark á lögbýli og skal það sérstaklega skráð á nafn hans. Leiguliða er heimilt að selja sérskráð greiðslumark án samþykkis jarðareiganda. Þó skal jarðareigandi eiga forkaupsrétt við ábúðarlok leiguliða á því markaðsverði sem síðast liggur fyrir. skv. könnun sem Bændasamtök Íslands annast. Aðilaskipti greiðslumarks skulu tilkynnt á þar til gerðum eyðublöðum sem Bændasamtök Íslands láta í té og liggja frammi á skrifstofum búnaðarsambanda. Með tilkynningu um aðilaskipti að greiðslumarki skal fylgja staðfesting um eignarhald að lögbýlinu. Þá skal seljandi leggja fram þinglýsingarvottorð fyrir það lögbýli sem selt er frá og skriflegt samþykki allra veðhafa fyrir sölunni. Tilkynningar um aðilaskipti fyrir verðlagsárið 2002-2003 skulu hafa borist Bændasamtökum Íslands í síðasta lagi 20. júní 2003 til að þau taki gildi á verðlagsárinu. Aðilaskiptin taka fyrst gildi þegar staðfesting Bændasamtaka Íslands liggur fyrir.

3. gr.

Nýting greiðslumarks lögbýla.

Afurðastöð skal greiða framleiðanda lágmarksverð fyrir mjólk sem miðast við 1. flokks mjólk með skilgreindu efnainnihaldi. Fyrir aðra mjólk sem ekki stenst kröfur sem 1. flokks mjólk greiðir afurðastöð verð allt niður að leyfilegum afföllum frá verði 1. flokks mjólkur.

Greiðslutilhögun vegna framleiðslu umfram greiðslumark skal vera með eftirfarandi hætti:

- Fyrstu 4% sem framleiðandi framleiðir umfram greiðslumark sitt hafa forgang að greiðslum frá afurðastöð sé ónotað greiðslumark þá fyrir hendi á viðkomandi mjólkursamlagssvæði.
- Verði enn ónotað greiðslumark á samlagssvæði gengur það til annarra samlagssvæða til nýtingar allt að 104% greiðslumarks.
- Verði enn ónotað greiðslumark, greiðist hlutfallslega á það sem er umfram 104% greiðslumarks á landinu öllu, enda liggja fyrir heimild Bændasamtakanna, sbr. 3. mgr.

Framleiðsla, umfram það magn sem unnt er að greiða fyrir skv. stafliðum a-c að ofan, skal markaðsfærð erlendis, þó getur framkvæmdanefnd búvörusamninga heimilað sölu hennar innanlands ef gengið hefur á birgðir þannig að fyrirsjáanlegur sé skortur á mjólk.

4. gr.

Brottfall og geymsla greiðslumarks.

Greiðslumark lögbýla sem ekki hefur verið nýtt til framleiðslu að neinu leyti í full tvö verðlagsár fellur niður, enda hafi Bændasamtök Íslands tilkynnt eiganda lögbýlis um rétt til sölu eða geymslu greiðslumarksins. Heimilt er framleiðanda að leggja greiðslumark lögbýlisins inn til geymslu lengst til 31. ágúst 2005 og sætir það þá ekki sömu breytingum og annað greiðslumark.

5. gr.

Beingreiðslur.

Beingreiðsla er framlag úr ríkissjóði til framleiðanda mjólkur og skal svara til 47,1% af lágmarksverði mjólkur samkvæmt verðlagsgrundvelli á innleggsdegi. Dreifing beingreiðslna og fráviksmörk skulu vera með eftirfarandi hætti:

- A: 53,5% beingreiðslna skal greiða óháð framleiðslu, að því tilskildu að framleiðsla lögbýlisins sé a.m.k. 85% greiðslumarks á tímabilinu. Greiða skal 1. hvers mánaðar, 1/12 hluta, í fyrsta sinn 1. september 2002.
- B: 31,5% beingreiðslna skal greiða eftir framleiðslu allt að greiðslumarki hvers framleiðanda. Greiða skal 1. hvers mánaðar fyrir innlegg næstsíðasta mánaðar, í fyrsta sinn 1. nóvember 2002.
- C: 15,0% beingreiðslna skal ráðstafað með eftirfarandi hætti: greiða skal 16/30 hluta fjárhæðarinnar á innvegið magn mjólkur í mánuðunum nóvember til og með febrúar. Finna skal meðalgreiðslu fyrir hvern dag í þessum mánuðum að teknu tilliti til breytinga á lágmarksverði mjólkur og þeirri fjárhæð sem þannig er fundin skal deilt á innvegið magn mjólkur í hverjum mánuði fyrir sig. Greiða skal 1. hvers mánaðar fyrir innlegg næstsíðasta mánaðar. Á sama hátt skal greiða 4/30 hluta fyrir innvegna mjólk í september, 2/30 hluta fyrir innvegna mjólk í október, 3/30 hluta fyrir innvegna mjólk í júlí og 5/30 hluta fyrir innvegna mjólk í ágúst.

Að því marki sem beingreiðslur ganga ekki út eftir uppgjör innan greiðslumarks skal greitt samkvæmt staflíðum A og B hlutfallslega út á framleiðslu umfram greiðslumark hvers lögbýlis þó þannig að fyrstu 4% njóti forgangs, sbr. greiðslur afurðastöðva skv. 3. gr.

Framleiðendur geta einungis öðlast rétt til beingreiðslna fyrir mjólk sem framleidd er á því lögbýli sem greiðslumark fylgir innan verðlagsárs.

6. gr.

Handhafi beingreiðslna.

Beingreiðslur greiðast ábúanda á lögbýli. Á hverju lögbýli skal aðeins einn framleiðandi vera skráður handhafi. Þó er heimilt, þegar um fleiri sjálfstæða rekstraraðila er að ræða sem standa að búinu, að skrá þá sérstaklega. Sjálfstæður rekstraraðili telst sá einn sem hefur sjálfstætt virðisaukaskattsuppgjör. Tilkynna skal Bændasamtökum Íslands allar breytingar á því hver eigi að vera handhafi beingreiðslna. Séu handhafar tveir eða fleiri, skal gefa upp hlutfallslega skiptingu beingreiðslna. Jafnframt skulu handhafar beingreiðslna tilgreina sérstakan reikning í bönkum eða öðrum viðskiptastofnunum, sem greiðslur skulu lagðar inn á.

7. gr.

Uppgjör beingreiðslna.

Sjá handhafi beingreiðslna fram á að nýting greiðslumarks gefi ekki rétt til a.m.k. 85% af beingreiðslum verðlagsársins, ber honum að tilkynna það Bændasamtökum Íslands, sem þá skulu haga beingreiðslum í samræmi við áætlaða nýtingu. Komi samt fram við lok verðlagsárs, að ofgreitt hafi verið, ber handhafa beingreiðslna að endurgreiða mismuninn samkvæmt reikningi.

8. gr.

Útreikningur á greiðslumarki lögbýla.

Bændasamtök Íslands reikna út greiðslumark til framleiðslu mjólkur og halda skrá yfir greiðslumark lögbýla og handhafa réttar til beingreiðslna og láta afurðastöðvum og búnaðarsamböndum í té eintak af henni fyrir starfssvæði þeirra. Bændasamtök Íslands afla upplýsinga og annast útreikninga vegna framkvæmdar þessarar reglugerðar og hafa eftirlit með uppgjöri afurðastöðva við framleiðendur.

Afurðastöðvum og framleiðendum er skylt að láta Bændasamtökum Íslands í té allar þær upplýsingar sem að gagni geta komið við störf Bændasamtakanna og þær geta veitt.

9. gr.

Tilkynningar um greiðslumark lögbýla.

Bændasamtök Íslands skulu tilkynna framleiðendum um greiðslumark lögbýla. Framleiðendur eiga þess kost að gera athugasemdir við það og skulu þær berast Bændasamtökum Íslands innan 20 daga frá dagsetningu tilkynningar um greiðslumark, ella gildir það fyrir verðlagsárið. Bændasamtök Íslands endurskoða útreikninga, sem athugasemdir eru gerðar við og tilkynna framleiðanda niðurstöðu sína. Berist Bændasamtökum Íslands ekki athugasemdir við þá niðurstöðu innan 25 daga frá dagsetningu úrskurðarins, gildir hann fyrir hlutaðeigandi verðlagsár. Uni viðkomandi framleiðandi ekki þeirri niðurstöðu, hefur hann rétt til þess að skjóta ágreiningnum með rökstuddri kæru til úrskurðarnefndar, sbr. 10. gr.

10. gr.

Úrskurðarnefnd.

Ágreiningi um ákvörðun á greiðslumarki lögbýlis, skráningu á greiðslumarki og rétt til beinna greiðslna, er heimilt að skjóta til úrskurðarnefndar, sem starfar skv. lögum nr. 99/1993. Úrskurði nefndarinnar, sem skal liggja fyrir innan 45 daga frá því erindi berst henni, verður ekki skotið til ráðherra.

11. gr.

Viðurlög og gildistaka.

Brot á reglugerð þessari varða viðurlögum samkvæmt 70. gr. laga nr. 99/1993 um framleiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum. Með mál út af brotum skal farið að hætti opinberra mála.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt heimild í lögum nr. 99/1993 um framleiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum, með síðari breytingum, og öðlast þegar gildi. Jafnframt er felld úr gildi reglugerð nr. 472/2001 um greiðslumark mjólkur á lögbýlum og beingreiðslur til bænda verðlagsárið 2001-2002.

Landbúnaðarráðuneytinu, 12. júní 2002.

F. h. r.

Guðmundur Sigþórsson.

Sigríður Norðmann.

LÖG NR. 99/1993 UM FRAMLEIÐSLU, VERÐLAGNINGU OG SÖLU Á BÚVÖRUM

I. kafli.

Tilgangur laganna og orðaskýringar.

- **1. gr.** Tilgangur þessara laga er:
- að stuðla að framförum og aukinni hagkvæmni í búvöruframleiðslu og vinnslu og sölu búvara til hagsbóta fyrir framleiðendur og neytendur,
  - að framleiðsla búvara til neyslu og iðnaðar verði í sem nánustu samræmi við þarfir þjóðarinnar og tryggji ávallt nægjanlegt vöruframboð við breytilegar aðstæður í landinu,
  - að nýttir verði sölumöguleikar fyrir búvörur erlendis eftir því sem hagkvæmt er talið,
  - að kjör þeirra sem landbúnað stunda verði í sem nánustu samræmi við kjör annarra stétta,
  - að innlend aðföng nýtist sem mest við framleiðslu búvara, bæði með hliðsjón af framleiðsluöryggi og atvinnu,
  - að stuðla að jöfnuði á milli framleiðenda í hverri búgrein hvað varðar afurðaverð og markað.

- **2. gr.** Merking orða í lögum þessum er sem hér segir:

Afurðastöð er hver sú atvinnustarfsemi lögaðila eða einstaklings sem tekur við búvörum úr höndum framleiðenda til vinnslu, flokkunar, þökkunar, geymslu, heildsölu og/eða dreifingar.

[Beingreiðslumark er tiltekin fjárhæð sem ákveðin er í 37. gr. og skiptist milli lögbýla eftir greiðslumarki þeirra.]¹⁾

Búvörur teljast í lögum þessum afurðir búfjár, þar með taldar afurðir nautgripa, sauðfjár, hrossa, svína, alifugla og loðdýra, afurðir nýttajurta og afurðir hlunninda. Lög þessi taka ekki til afurða alifiska.

Efri og neðri mörk greiðslumarks eru leyfileg fráviksmörk framleiðslu á lögbýli frá greiðslumarki býlisins án þess að frávikði valdi breytingu á beinum greiðslum úr ríkissjóði nema kveðið sé á um aðrar viðmiðanir í samningum [Bændasamtaka Íslands]²⁾ og landbúnaðarráðherra skv. a-lið 1. mgr. 30. gr. eða í reglugerðum við lög þessi.

Fóður merkir í lögum þessum vöru sem notuð er til fóðrunar búfjár við búvöruframleiðslu.

Framleiðandi er hver sá, sem á eigin vegum hefur með búvöruframleiðslu að gera, hvort sem er einstaklingur, lögaðili, aðili að félagsbúi eða ríkisbúi.

[Greiðslumark lögbýlis er tiltekinn fjöldi ærgilda eða magn mjólkur mælt í lítrum sem ákveðið er fyrir hvert lögbýli og veitir rétt til beingreiðslu úr ríkissjóði.

Heildargreiðslumark er tiltekið magn mjólkur mælt í lítrum sem ákveðið er samkvæmt búvörusamningi með tilliti til heildarneyslu innan lands og skiptist milli lögbýla eftir greiðslumarki þeirra.]³⁾

Lögbýli eða jörð er í lögum þessum skilgreint skv. 1. gr. ábúðarlaga nr. 64 31. maí 1976, með síðari breytingum.

Sláturleyfishafi er hver sá aðili sem hefur löggildingu eða undanþáguleyfi til slátrunar búfjár samkvæmt lögum nr. 30 28. apríl 1966, um meðferð, skoðun og mat á sláturafurðum, með síðari breytingum.

Verðlagsár er tímabilið frá 1. september til 31. ágúst árið eftir. Þó getur landbúnaðarráðherra ákveðið, að fenginni umsögn Framleiðsluráðs landbúnaðarins, að verðlagsár fylgi almanaksári.

[Vetrarfóðraðar kindur eru ær, hrútar, sauðir og lömb sem sett eru á vetur og talin eru fram á forðagæsluskýrslu.]¹⁾

□ Rísi ágreiningur um hvað falla skuli undir hugtök þessi sker landbúnaðarráðherra úr þeim ágreiningi.

¹⁾ L. 124/1995, 2. gr. ²⁾ L. 124/1995, 19. gr. ³⁾ L. 124/1995, 1. gr.

II. kafli.

Yfirstjórn og samtök framleiðenda.

- **3. gr.** [Landbúnaðarráðherra fer með yfirstjórn þeirra mála sem lög þessi taka til, þar með talinn útflutning landbúnaðarvara.]¹⁾

¹⁾ L. 85/1994, 1. gr.

- **4. gr.** [Bændasamtök Íslands]¹⁾ fara með fyrirsvar framleiðenda búvara við framkvæmd laga þessara nema öðruvísi sé kveðið á um í lögum þessum.

□ Ráðherra getur, að fengnu samþykki [Bændasamtaka Íslands], ¹⁾ viðurkennt einstök landssamtök framleiðenda búvara til að fara með fyrirsvar vegna framleiðenda í viðkomandi grein við gerð samninga skv. a-lið 1. mgr. 30. gr. og aðrar ákvarðanir samkvæmt lögum þessum.

□ [Bændasamtök Íslands]¹⁾ eða landssamtök skv. 2. mgr. skulu velja sér samninganefnd sem fer með umboð þeirra til samningsgerðar. Samtökin skulu tilkynna landbúnaðarráðherra um nöfn formanns og varaformanns samninganefndar eigi síðar en 1. júní vegna samninga fyrir næstkomandi verðlagsár.

□ Framleiðandi búvöru, sem lög þessi taka til, á rétt til að vera félagsmaður í [Bændasamtökum Íslands]¹⁾ eða viðurkenndum samtökum búvöruframleiðenda skv. 2. mgr. þessarar greinar eftir nánari reglum í samþykktum [Bændasamtaka Íslands].¹⁾

□ Samningar, sem [Bændasamtök Íslands]¹⁾ eða viðurkennd samtök skv. 2. mgr. gera skv. a-lið 1. mgr. 30. gr., skulu vera bindandi fyrir framleiðendur viðkomandi búvara hvort sem þeir eru félagar í [Bændasamtökum Íslands],¹⁾ samtökum skv. 2. mgr. eða standa utan þessara félagsamtaka.

¹⁾ L. 124/1995, 19. gr.

III. kafli.

Um skipan og verkefni Framleiðsluráðs.

- **5. gr.** [Framleiðsluráð landbúnaðarins er samstarfsvettvangur allra búvöruframleiðenda í landinu og samtaka þeirra.

□ Framleiðsluráð skal skipað fimmtán mönnum. Skal stjórn heildarsamtaka bænda skipa fjórtán menn í ráðið, þar af fjóra án tilnefningar og tíu sem eftirgreindir aðilar tilnefna:

Landssamband kúabænda, sem tilnefnir tvo menn í ráðið, og Samtök afurðastöðva í mjólkuriðnaði, Landssamtök sláturleyfishafa, Félag eggjaframleiðenda, Félag hrossabænda, Félag kjúklingabænda, Landssamtök sauðfjárabænda, Samband garðyrkjubænda og Svínaræktarfélag Íslands, sem tilnefna hver um sig einn mann. Þá skipar landbúnaðarráðherra einn mann í ráðið. Velja skal jafnmarga varamenn í Framleiðsluráð með sama hætti.

□ Framleiðsluráð skal skipað árlega við lok hvers reglulegs búnaðarþings. Ráðið kys sér formann og varaformann til sama tíma. Þegar rætt er um málefni er varða aðrar búgreinar en fulltrúa eiga í Framleiðsluráði ber að gefa fulltrúum félaga þeirra, einum frá hverju, kost á að sitja fund ráðsins með málfrelsi og tillögurétti. Framleiðsluráð kys úr sínum hópi aðalog varamenn í framkvæmdanefnd. Verkefni nefndarinnar er að taka ákvörðun um og afgreiða mál sem ekki þykir fært að fresta til fundar Framleiðsluráðs. Jafnframt getur ráðið falið framkvæmdanefnd framkvæmd einstakra mála.

□ Framleiðsluráð ræður sér framkvæmdastjóra og annað starfslið eftir því sem þörf krefur.]¹⁾

¹⁾ L. 141/1994, 1. gr.

- **6. gr.** Verkefni Framleiðsluráðs landbúnaðarins eru, auk þess sem mælt er fyrir í lögum þessum, eftirfarandi:
1. Að stuðla að því að framleiðsla og vinnsla búvara verði í samræmi við ákvæði 1. gr.
  2. Að annast stjórn búvöruframleiðslunnar eftir því sem nánar er mælt fyrir í lögum þessum og fyrir mælum sem sett eru á grundvelli þeirra.
  3. Að annast verðskráningu búvara og auglýsa verð á þeim.
  4. Að gera áætlanir um framleiðslu og sölu búvara.
  5. Að vera umsagnaraðili um skipulag vinnslu búvara og hafa eftirlit með því að starfsemi afurðastöðva sé sem hagkvæmest.
  6. Að halda skýrslur um framleiðslu og sölu búvara og að gefa út ársrit um þróun og hag landbúnaðarins.
  7. Að annast kynningar- og fræðslustarf um landbúnaðinn og framleiðsluvörur hans.
  8. Að rækja önnur verkefni sem landbúnaðarráðherra kann að fela því.

IV. kafli.

Um verðskráningu á búvörum.

■ **7. gr.** Verðlagsnefnd búvara, skipuð sex mönnum tilnefndum af samtökum framleiðenda og neytenda, skal ákveða afurðaverð til búvöruframleiðenda. Af hálfu framleiðenda hefur stjórn [Bændasamtaka Íslands]¹⁾ rétt til þess að tilnefna þrjá fulltrúa í nefndina en af hálfu neytenda hefur stjórn Alþýðusambands Íslands rétt til að tilnefna tvo fulltrúa og stjórn Bandalags starfsmanna ríkis og bæja einn fulltrúa í nefndina. Tilnefningu fulltrúa í verðlagsnefnd skal lokið 15. júní ár hvert. Nú notar einhver aðili ekki rétt sinn til tilnefningar og skal landbúnaðarráðherra þá tilnefna í stað þeirra samtaka framleiðenda en félagsmálaráðherra á sama hátt í stað samtaka neytenda. Nefndin skal fullskipuð 1. júlí ár hvert.

Hagstofustjóri og forstöðumaður Hagþjónustu landbúnaðarins skulu vera verðlagsnefnd til aðstoðar.

¹⁾ L. 124/1995, 19. gr.

■ **8. gr.** Til ákvörðunar á verði búvöru til framleiðenda skal verðlagsnefnd semja um verðlagsgrundvöll er sýni áætlaða vinnuþörf, fjármagnskostnað, rekstrargjöld, launakostnað og afurðir bús sem næst meðalbúi að stærð í nautgripa- og sauðfjárrækt og er rekið við eðlilegar framleiðsluáðstæður. Verðlagsnefnd skal semja um sérstakan verðlagsgrundvöll fyrir hvora þessara búgreina verði hún sammála um það eða komi ósk þess efnis frá [Bændasamtökum Íslands].¹⁾ Á sama hátt skal verðlagsnefnd semja um verðlagsgrundvöll og ákveða verð á afurðum annarra búgreina enda komi fram um það óskir frá [Bændasamtökum Íslands]¹⁾ og viðurkenndum samtökum búvöruframleiðenda í viðkomandi grein skv. 2. mgr. 4. gr. Við gerð verðlagsgrundvallar skulu beinar greiðslur ríkissjóðs til framleiðenda teljast til tekna og koma til lækkunar á afurðaverði þeirra afurða sem beinar greiðslur taka til.

Nú er sauðfé slátrað utan tímabilsins 1. september til 30. nóvember og geta [Bændasamtök Íslands]¹⁾ eða samtök framleiðenda þá óskað eftir því að verðlagsnefnd ákveði sérstakt verð til framleiðenda sauðfjárafurða. Skal nefndin þá ákveða slíkt verð er gildi fram til næstu reglulegrar verðlagningar.

Nú næst ekki meiri hluti í verðlagsnefnd varðandi ákvörðun verðlagsgrundvallar og skal þá vísa ágreiningnum til sáttasemjara ríkisins. Heimilt er þó að vísa ágreiningnum beint til yfirnefndar enda séu allir nefndarmenn sammála um þá málsmeðferð. Skal sáttasemjari leitast við að finna málamiðlun í ágreiningsatriðum og leggja fram tillögur þeim

til úrlausnar er meiri hluti fæst fyrir í nefndinni. Heimilt er sáttasemjara að leita álits þeirra aðila, er annast tilnefningu í verðlagsnefnd, um ágreiningsatriði varðandi ákvörðun verðlagsgrundvallar eða verðlagningu búvara. Beri sáttasemjara ekki árangur innan tíu daga skal skipa þriggja manna nefnd er felli fullnaðarúrskurð. Hvor nefndarhluti verðlagsnefndar hefur rétt til þess að tilnefna mann í þá nefnd, þó ekki úr hópi nefndarmanna, en oddamaður skal tilnefndur af Hæstarétti. Nú notar annar eða báðir nefndarhlutar ekki rétt sinn til tilnefningar og tilnefni þá landbúnaðarráðherra af hálfu framleiðenda ef þeir nota ekki rétt sinn en félagsmálaráðherra af hálfu neytenda. Þó er ráðherra eigi heimilt að tilnefna menn sem eiga sæti í verðlagsnefnd.

Nú dregst verðlagning vegna starfa sáttasemjara og yfirnefndar svo að hún getur eigi tekið gildi á réttum degi og gildir þá framreikningur Hagstofunnar skv. 10. gr. þar til samkomulag næst eða úrskurður fellur.

[Verðlagning sauðfjárafurða samkvæmt þessari grein fellur niður frá og með 1. september 1998. Frá þeim tíma metur verðlagsnefnd framleiðslukostnað sauðfjárafurða fyrir meðalbú.]²⁾

¹⁾ L. 124/1995, 19. gr. ²⁾ L. 124/1995, 3. gr.

■ **9. gr.** Verð búvöru til framleiðenda skal miðast við það að tekjur þeirra, er landbúnað stunda, verði í sem nánustu samræmi við tekjur annarra stétta. Í verðlagsgrundvelli skal, sbr. ákvæði 8. gr., tilfæra ársvinnu á búi af stærð sem miðað er við hverju sinni og virða vinnutíma til samræmis við kjör þeirra sem vinna sambærileg störf og hafa svipaða menntun, sérhæfni og ábyrgð í starfi á almennum vinnumarkaði. Samhliða skulu ákveðnar reglur um hvernig haga skuli breytingum á launum við búvöruframleiðslu skv. 12. gr.

■ **10. gr.** Verðlagsgrundvöllur til ákvörðunar búvöruverðs til framleiðenda skv. 8. gr. gildir fyrir tvö ár í senn frá byrjun verðlagstímabils 1. september og skal hann vera tilbúinn fyrir þann tíma ár hvert nema annað sé ákveðið með samkomulagi í verðlagsnefnd. Þó skal taka inn verðlagsbreytingar vegna fjármagns- og reksturskostnaðar svo og launabreytingar samkvæmt ákvæðum 12. gr. Verðlagsgrundvöllur hvers tímabils framlengist sjálfkrafa um tvö ár í senn ef honum er ekki sagt upp af fulltrúum samningsaðila fyrir 1. júní á því ári sem óskað er breytinga á honum. Þó getur nefndin komið sér saman um annan frest. Þegar verðlagsgrundvelli hefur ekki verið sagt upp færir Hagstofa Íslands hann fram til viðkomandi verðlagsárs í samræmi við áorðnar breytingar á verðlagi og kaupgjaldi eftir reglum sem ákveðnar hafa verið af verðlagsnefnd.

■ **11. gr.** Hagstofa Íslands skal fyrir 15. júlí ár hvert afla fullnægjandi gagna handa verðlagsnefnd um framleiðslukostnað búvara og afurðamagn, svo og tekjur annarra stétta á undangengnu ári, sbr. ákvæði 9. gr.

Hagþjónusta landbúnaðarins skal afla árlega rekstursreikninga frá bændum, nægilega margra að dómi Hagstofu Íslands, er sýni raunverulegan framleiðslukostnað hinna ýmsu búvara. Skulu þeir vera tilbúnir og uppgerðir fyrir 15. júní ár hvert fyrir næsta ár á undan. Reikningar þessir skulu vera til afnota fyrir Hagstofu Íslands og verðlagsnefnd. Stjórn Hagþjónustu landbúnaðarins, ásamt Hagstofu Íslands, skipuleggur þetta starf hennar í samráði við verðlagsnefnd.

Verðlagsnefnd getur ákveðið að efna til sérstakra rannsókna í því skyni að fá betri upplýsingar um þau atriði er máli skipta fyrir verðlagningu búvara. Skylt er að stofna til slíkra rannsókna ef þrjú nefndarmenn eða fleiri krefjast þess. Skal nefndin í því efni leita samstarfs við Hagstofu

Íslands, Hagþjónustu landbúnaðarins og aðrar opinberar stofnanir, svo og Framleiðsluráð landbúnaðarins að því leyti sem rannsóknir þessar snerta starfssvið viðkomandi stofnana. Telji umræddar stofnanir sig ekki geta látið í té starfslíð til þess að framkvæma þær rannsóknir er verðlagsnefnd hefur ákveðið að fram skuli fara er nefndinni heimilt að ráða til þess nauðsynlegt starfslíð enda komi samþykki landbúnaðarráðherra til.

Skýlt er einstaklingum, fyrirtækjum og stofnunum að láta þeim, er rannsóknir framkvæma, í té nauðsynlegar upplýsingar.

■ **12. gr.** Verðlagsnefnd gerir ársfjórðungslega, 1. desember, 1. mars og 1. júní, breytingar á verðlagsgrundvelli og afurðaverði til framleiðenda þegar breytingar verða á fjármagns- og rekstrarkostnaði við búvöruframleiðslu samkvæmt upplýsingum sem Hagstofa Íslands aflar og launum í samræmi við reglur lokaákvæðis 9. gr.

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er verðlagsnefnd heimilt að víkja frá því að gera ársfjórðungslega breytingu á verðlagsgrundvelli og afurðaverði til framleiðenda, að hluta eða öllu leyti. Þrátt fyrir ákvæði 8. – 10. gr. er verðlagsnefnd heimilt við ákvörðun á nýjum verðlagsgrundvelli að semja um tilteknar fyrir fram ákveðnar framleiðnikröfur á gildistíma grundvallarins. Verðlagsnefnd er heimilt við ákvörðun og breytingar á verðlagsgrundvelli og afurðaverði til framleiðenda að víkja frá ákvæðum 8. – 10. gr. og 1. mgr. 12. gr. og breyta einstökum liðum og verði einstakra afurða, enda sé um það fullt samkomulag innan nefndarinnar.

■ **13. gr.** Heildsöluverð búvara skal ákveðið af nefnd fimm manna er í eiga sæti, undir forsæti verðlagsstjóra eða fulltrúa hans, tveir fulltrúar neytenda og tveir fulltrúar afurðastöðva fyrir búvörur. Fulltrúar neytenda skulu tilnefndir af sömu aðilum og tilnefna fulltrúa neytenda í Verðlagsráð. Samtök afurðastöðva skulu tilnefna tvo fulltrúa í nefndina. Fulltrúar afurðastöðva skulu tilnefndir af samtökum þeirra þannig að þegar fjallað er um heildsöluverð og verðmiðlunargjöld taki sæti í nefndinni fulltrúar frá þeirri vinnslugrein sem um er rætt hverju sinni.

Tilnefningu fulltrúa í fimmannanefnd skal vera lokið fyrir 15. júní ár hvert. Nú notar einhver aðili neytenda eða afurðastöðva ekki rétt sinn til tilnefningar og skal landbúnaðarráðherra þá tilnefna í stað þeirra samtaka afurðastöðva er ekki nota rétt sinn en viðskiptaráðherra á sama hátt í stað neytenda. Nefndin skal fullskipuð 1. júlí ár hvert.

■ **14. gr.** Fimmannanefnd skal leitast við að ná samkomulagi um heildsöluverð búvara þar sem gengið er út frá því afurðaverði til framleiðenda sem ákveðið hefur verið skv. 7. – 12. gr. og rökstuddum upplýsingum um kostnað við vinnslu og dreifingu búvara [nema annað sé tekið fram í samningi sem gerður er á grundvelli a-liðar 1. mgr. 30. gr. laganna].¹⁾ Nefndin gerir jafnframt tillögu til ráðherra um verðmiðlunargjöld í samráði við Framleiðsluráð landbúnaðarins. Nefndin getur ákveðið að efna til sérstakra rannsókna í því skyni að fá betri upplýsingar um þau atriði er máli skipta fyrir ákvörðun heildsöluverðs á búvörum með hliðstæðum hætti og til er tekinn í 11. gr.

Skal það samkomulag um heildsöluverð, sem stutt er meiri hluta fimmannanefndar, gilda sem heildsöluverð á viðkomandi búvöru frá byrjun viðkomandi verðlagsárs.

Fimmannanefnd er, þrátt fyrir ákvæði 1. mgr., heimilt í samkomulagi um heildsöluverð að gera tilteknar fyrir fram ákveðnar framleiðnikröfur til afurðastöðva, enda sé það samhljóða ákvörðun nefndarinnar.

1) L. 124/1995, 4. gr.

■ **15. gr.** Heimilt er fimmannanefnd að breyta heildsöluverði á búvörum þegar breytingar verða á afurðaverði til búvöruframleiðenda, sbr. 12. gr., svo og rekstrarkostnaði og vinnulaunum við vinnslu búvara samkvæmt upplýsingum sem Hagstofa Íslands aflar.

■ **16. gr.** Fimmannanefnd getur að fenginni umsögn Framleiðsluráðs ákveðið að undanskilja einstakar vörutegundir verðlagningarákvæðum skv. 13.– 15. gr. þegar samkeppni er að mati nefndarinnar næg til þess að tryggja æskilega verðmyndun og sanngjarnt verðlag. Fimmannanefnd skal tilkynna verðlagsráði um ákvarðanir samkvæmt þessari grein og geta fimmannanefnd og Verðlagsstofnun skyldað hlutaðeigandi aðila til að tilkynna um verðhækkningar viðkomandi búvara.

Sé verð búvara til framleiðenda ekki ákveðið skv. 8. gr. skal fara um verðlagningu þeirra, þar með talið í heildsölu, samkvæmt lögum nr. 56 16. maí 1978, um verðlag, samkeppnishömlur og óréttmæta viðskiptahætti, með síðari breytingum.¹⁾

¹⁾ Nú l. 8/1993.

■ **17. gr.** Um ákvörðun smásöluverðs þeirra búvara, sem verðlagðar eru í heildsölu samkvæmt lögum þessum, skal fara eftir lögum nr. 56 16. maí 1978, um verðlag, samkeppnishömlur og óréttmæta viðskiptahætti, með síðari breytingum.¹⁾

Ákvæði IV. til og með IX. kafla laga nr. 56 16. maí 1978, um verðlag, samkeppnishömlur og óréttmæta viðskiptahætti, með síðari breytingum,¹⁾ skulu gilda um viðskipti með búvörur, að því leyti sem eigi er ákveðið í lögum þessum, reglugerðum eða öðrum fyrir mælum settum samkvæmt þeim. Áður en verðlagsráð og Verðlagsstofnun taka ákvarðanir samkvæmt ákvæðum nefndra kafla laganna skal leitað umsagnar Framleiðsluráðs landbúnaðarins og samtaka framleiðenda í viðkomandi búgrein skv. 47. gr. þeirra laga.

¹⁾ Nú l. 8/1993.

■ **18. gr.** Enginn má kaupa eða selja búvöru innan lands á öðru verði en ákveðið hefur verið samkvæmt ákvæðum þessara laga.

Óheimilt er að bæta upp söluverð búvara á erlendum mörkuðum með því að hækka söluverð þeirra innan lands.

V. kafli. Um verðmiðlun.

■ **19. gr.** [Innheimta skal verðmiðlunargjald á heildsöluþingi af afurðum nautgripa og sauðfjár og telst gjaldið til heildsölu- og dreifingarkostnaðar sé hann ákveðinn af fimmannanefnd. Verðmiðlunargjaldið skal vera af mjólk sem lögð er inn í afurðastöð innan greiðslumarks, 0,65 kr. á lítra, og af kindakjöti sem ætlað er til sölu á innlendum markaði, 7,00 kr. á kg.]¹⁾

Tekjum af verðmiðlunargjaldi skal m.a. varið þannig:

- til verðmiðlunar á milli afurðastöðva til þess að jafna flutningskostnað frá framleiðendum að afurðastöðvum í þeim tilgangi að auðvelda hagkvæman rekstur stöðvanna og til þess að greiða nauðsynlega flutninga á milli svæða þar sem vöntun kann að vera á einstökum afurðum, sbr. 60. gr.,
- til að koma á hentugri verkaskiptingu á milli afurðastöðva,
- til að jafna aðstöðu afurðastöðvanna til að koma framleiðsluvörum sínum á markað.

Við ráðstöfun tekna af verðmiðlunargjaldi er heimilt að taka tillit til stærðar og staðsetningar afurðastöðva svo að

unnt sé að styrkja sérstaklega rekstur þeirra þar sem það þykir hagkvæmur kostur vegna landfræðilegrar einangrunar.

□ Áður en ákvarðanir eru teknar um ráðstöfun tekna af verðmiðlunargjöldum skal leita tillagna frá Framleiðsluráði landbúnaðarins og samtaka þeirra afurðastöðva sem um ræðir.]²⁾

¹⁾ L. 124/1995, 5. gr. ²⁾ L. 129/1993, 1. gr.

■ **20. gr.** [Innheimta skal verðskerðingargjald af verði kindakjöts, [hrossakjöts og nautgripakjöts]¹⁾ til framleiðenda. Verðskerðingargjaldið skal vera af kindakjöti sem ætlað er til sölu á innlendum markaði, [3%]¹⁾ af framleiðendaverði, og af hrossakjöti 2% af framleiðendaverði. [Af nautgripakjöti skal gjaldið vera 600 kr. á alla slátraða gripi sem flokkast í UN og K gæðaflokka. Auk þess verði 1.100 kr. lagðar á hvern sláturgrip í framangreindum gæðaflokkum á tímabilinu frá 1. september til 31. desember ár hvert.]¹⁾

□ Verðskerðingargjaldi skal varið til markaðsaðgerða innan lands eða utan og til að leiðrétta birgðastöðu kjöts.]²⁾

¹⁾ L. 77/1997, 1. gr. ²⁾ L. 124/1995, 6. gr.

■ **21. gr.** [Innheimta skal hjá afurðastöð [1,8%]¹⁾ verðskerðingargjald af úrvinnslu- og heilðsölukostnaði kindakjöts, sem ætlað er til sölu á innlendum markaði, í sama skyni og 20. gr. kveður á um. Sé úrvinnslu- og heilðsölukostnaður ekki ákveðinn af fimmannanefnd skal ráðherra ákveða viðmiðunarkostnað að fengnum tillögum Framleiðsluráðs landbúnaðarins.

□ Af öllu kindakjöti, sem fer til útflutnings, skal innheimta af verði til framleiðenda sérstakt gjald, 30 kr. á kg, vegna útflutningsuppgjör. Gjaldið endurgreiðist fyrir unnið kjöt og hráefni til þeirrar framleiðslu, en fyrir kindakjöt, sem flutt er úr landi óunnið, í heilum skrokum eða niðurlutuðum, skal því varið til að jafna eftir fongum skilaverð, þó þannig að tekið sé mið af gæða- og vöruflokkum, svo og árstíma.]²⁾

¹⁾ L. 77/1997, 2. gr. ²⁾ L. 124/1995, 7. gr.

■ **22. gr.** . . . ¹⁾

¹⁾ L. 124/1995, 21. gr.

■ **23. gr.** . . . ¹⁾

¹⁾ L. 124/1995, 21. gr.

■ **24. gr.** Framleiðsluráð landbúnaðarins annast framkvæmd verðmiðlunar, þar með talið innheimtu, vörslu og reikningshald vegna verðmiðlunar og framleiðslugjalda samkvæmt kafla þessum. Reikningum hvers verðmiðlunargjalds skal haldið sérgreindum. Kostnaður af starfi Framleiðsluráðs landbúnaðarins að þessum verkefnum skal greiddur af innheimtum verðmiðlunar- og framleiðslugjöldum samkvæmt kafla þessum eftir reikningi sem ráðherra staðfestir.

□ Gögn um innheimtu og álagningu, svo og reikningar þeirra gjalda sem innheimt eru samkvæmt kafla þessum, skulu endurskoðuð af tveim löggiltum endurskoðendum og skal annar tilnefndur af landbúnaðarráðherra en hinn af Framleiðsluráði landbúnaðarins. Ársreikningar vegna þessara gjalda skulu birtir í Stjórnartíðindum.

□ Afurðastöðvar og heilðsöluaðilar, sem versla með gjaldskyldar búvörur, skulu standa Framleiðsluráði skil á verðmiðlunargjöldum framleiðslugjöldum svo og þeim gjöldum sem á eru lögð skv. 25. gr. Selji framleiðandi búvörur sínar beint til neytanda ber honum að standa skil á gjöldum þessum til Framleiðsluráðs.

■ **25. gr.** . . . ¹⁾

¹⁾ L. 84/1997, 7. gr.

■ **26. gr.** Framleiðsluráð landbúnaðarins annast öflun þeirra gagna sem þörf er á til framkvæmdar verðmiðlunar samkvæmt kafla þessum og lætur fimmannanefnd í té slíkar upplýsingar. Fimmannanefnd getur óskað eftir því að Framleiðsluráð afli tiltekinna gagna vegna þessa og leggi þau fyrir nefndina.

□ Aðilum, er annast vinnslu og sölu búvara, er skylt að veita Framleiðsluráði upplýsingar er að þessu líta og þeir geta látið í té. Neiti aðili eða sinni því ekki að láta í té umbeðin gögn er heimilt að fresta greiðslu verðmiðlunargjalda eða framleiðslugjalda samkvæmt kafla þessum til viðkomandi þar til fullnægjandi skil hafa verið gerð auk þess sem heimilt er að beita dagsektum, sbr. 70. gr.

■ **27. gr.** [Verðmiðlunargjöld, verðskerðingargjöld, verðjöfnunargjald og gjald til Framleiðsluráðs samkvæmt kafla þessum eru aðfararhæf.]¹⁾

□ [Ráðherra setur í reglugerð²⁾ nánari ákvæði um innheimtu, gjalddaga, álagningu gjaldanna samkvæmt áætlun og annað sem lýtur að framkvæmd á innheimtu gjaldanna.

□ Þá setur ráðherra í reglugerð ákvæði um framkvæmd uppgjör og greiðslu tekna af verðmiðlunargjöldum, verðskerðingargjöldum og verðjöfnunargjaldi samkvæmt kafla þessum til afurðastöðva og framleiðenda og um uppgjörstímabil.]³⁾

¹⁾ L. 99/1995, 1. gr. ²⁾ Rg. 469/1996. ³⁾ L. 124/1995, 9. gr.

VI. kafli.

Um greiðslu afurðaverðs.

■ **28. gr.** Afurðastöð er skylt að haga greiðslum til framleiðanda fyrir innlagðar búvörur í samræmi við ákvæði þessara laga og þeirra samninga og ákvarðana sem teknar eru með heimild í þeim.

■ **29. gr.** [Nú er ákveðið það magn mjólkur sem framleiðendum eru tryggðar beingreiðslur fyrir samkvæmt heimild í 30. gr. og verð hennar til framleiðanda er ákveðið skv. 8. gr. og er þá afurðastöð skylt að greiða framleiðanda fullt verð innan greiðslumarks samkvæmt gildandi verðlagsgrundvelli á innleggsdegi, sbr. þó 22. gr. Ber að inna greiðslu af hendi eigi síðar en 10. dag næsta mánaðar eftir innleggs mánuð. Heimilt er að semja um annan hátt á greiðslum en að framan greinir.

□ Taki mjólkursamlag við mjólk umfram greiðslumark framleiðanda sem verður utan heildargreiðslumarks við lokauppgjör skal samsvarandi magn mjólkurafurða markaðsfært erlendis á ábyrgð mjólkursamlags og framleiðanda. Framleiðsluráð landbúnaðarins getur þó heimilað sölu þeirra innan lands ef gengið hefur á birgðir og skortur á mjólkurvörum er því fyrirsjáanlegur. Um greiðsluskyldu afurðastöðva fyrir innlegg umfram greiðslumark mjólkur, en innan efri marka þess, fer eftir gildandi samningum landbúnaðarráðherra og Bændasamtaka Íslands skv. a-lið 1. mgr. 30. gr. laganna.

□ Við kaup á kindakjöti frá framleiðendum eða samkomulag um að annast sölu þess skal tilgreina hvort kjötið er til sölu innan lands eða til útflutnings, en greiðslur fyrir kindakjöt skulu vera óháðar greiðslumarki lögþýlis. Skilaverð til framleiðenda fyrir það kjöt sem þeir selja til útflutnings er umsamið söluverð kjötsins milli framleiðanda og afurðastöðvar (kaupanda) að frádrögnum sérstöku gjaldi að teknu tilliti til verðjöfnunar skv. 2. mgr. 21. gr. laganna.

□ Landbúnaðarráðherra skal fyrir 1. september ár hvert, að fengnum tillögum Bændasamtaka Íslands, ákveða hlutfall kindakjöts sem flytja skal á erlendan markað. Ákvörðun þessi getur gilt fyrir allt að tólf mánaða framleiðslu- og sölutímabil. Framleiðsluráð landbúnaðarins skal kynna

sláturleyfishöfum og sauðfjárframleiðendum ákvörðun um útflutningsþörf kindakjöts.

□ Sláturleyfishafa og öðrum sem annast sölu eða dreifingu á kindakjöti frá sláturhúsi er skylt að leggja til kjöt til útflutnings samkvæmt ákvörðun landbúnaðarráðherra eða semja við annan sláturleyfishafa um verkun og útflutning á sama magni. Sé þess ekki kostur er viðkomandi aðila skylt að greiða vegna útflutningskvaðar gjald sem landbúnaðarráðherra auglýsir fyrir 1. september ár hvert og skal svara til mismunar á heildsöluverði og viðmiðunarverði sem miðast við meðalverð við útflutning á undangengnum tólf mánuðum. Landbúnaðarráðherra skal, að fengnum tillögum Bændasamtaka Íslands og Landssamtaka sláturleyfishafa, setja nánari reglur um skipulag útflutnings svo að erlendir markaðir nýtist sem best.

□ Allir sauðfjárframleiðendur skulu taka þátt í útflutningi eða sæta útflutningsuppgjöri vegna útflutningskvaðar fyrir sama hlutfall af framleiðslu sinni að undanskildu því magni sem framleiðandi tekur til eigin nota samkvæmt heimild í reglugerð. Undanþegnir útflutningsuppgjöri eru þó þeir framleiðendur sem hafa 0,7 vetrarfóðraðar kindur eða minna á hvert ærgildi greiðslumarks, enda liggja fyrir fullnægjandi vottorð um ásetning þeirra. Þá getur ráðherra ákveðið, að fenginni tillögu Bændasamtaka Íslands, að kjöt af dikum sem slátrað er á ákveðnum tímabilum utan haustsláturtíðar verði undanþegið útflutningsuppgjöri. Hafi framleiðandi fjölgað vetrarfóðruðu fé frá því sem hann hafði veturinn 1994/1995 getur landbúnaðarráðherra ákveðið, að fenginni tillögu framkvæmdanefndar búvörusamninga, að sú framleiðsla, sem svarar til fjölgunarinnar, fari öll á erlenda markað. Skal þá miðað við sama hlutfall af framleiðslu og fjölgun nemur. Því til viðbótar skal framleiðandi taka þátt í útflutningi eins og um óbreytta bústærð væri að ræða. Heimild þessari skal aðeins beita haustin 1996 og 1997.

□ Hafi verið tekin ákvörðun um verðskerðingu skv. 20. gr. og/eða 1. mgr. 21. gr. er afurðastöð skylt að halda henni eftir við uppgjör og standa Framleiðsluráði landbúnaðarins skil á hinu innheimta verðskerðingarfé.¹⁾

¹⁾ L. 124/1995, 10. gr.

VII. kafli.

Um stjórn búvöruframleiðslunnar.

■ **30. gr.** Til þess að hafa stjórn á framleiðslu búvara þannig að hún verði í samræmi við tilgang laga þessara er landbúnaðarráðherra:

- rétt að leita eftir samningum fyrir hönd ríkisstjórnarinnar við [Bændasamtök Íslands]¹⁾ um magn mjólkur- og sauðfjárafurða sem framleiðendum verður ábyrgt fullt verð fyrir á samningstímanum skv. 8. gr. Samningarnir skulu gerðir fyrir 1. ágúst ár hvert og gilda næsta verðlagsár. Heimilt er að semja til lengri tíma í einu og að binda samninga við einstakar búvörur. Á sama hátt er landbúnaðarráðherra heimilt í stað ofannefndra samninga að semja um beinar greiðslur ríkissjóðs til framleiðenda mjólkur- og sauðfjárafurða á lögbýlum.
- heimilt að ákveða skiptingu framleiðslu einstakra búvara, þar með talda þeirra sem um er samið skv. a-lið, eftir héruðum. Skal sú skipting miðuð við félagssvæði búnaðarsambandanna en ráðherra er þó heimilt að ákveða aðra svæðaskiptingu að fengnu samþykki Framleiðsluráðs landbúnaðarins og viðkomandi búnaðarsambands. Heimilt er að skipta framleiðslu innan hvers svæðis eða fela stjórn viðkomandi búnaðarsambands eða samtaka framleiðenda, sem viðurkennd eru skv. 2. mgr. 4. gr., að skipta framleiðslunni milli einstakra

framleiðenda samkvæmt reglugerð er ráðherra setur.

c. – d. . . .²⁾

□ . . .²⁾

¹⁾ L. 124/1995, 19. gr. ²⁾ L. 87/1995, 14. gr.

■ **31. gr.** [Andvirði tolla af innfluttu fóðri og hráefnum í það í 10., 11., 12., 17. og 23. kafla tollskrár í viðauka I við tollalög, nr. 55/1987, skal renna í sérstakan sjóð, fóðursjóð, sem skal vera í vörslu landbúnaðarráðherra.

□ Landbúnaðarráðherra er heimilt að greiða innflytjendum eða kaupendum fóðurs fé úr fóðursjóði sem samsvarar tollum þeim sem þeir hafa greitt við innflutning vörunnar eða fóðurkaup. Þá er enn fremur heimilt að greiða framleiðendum búvara fé úr fóðursjóði eftir afurðamagni. Ráðherra getur falið Framleiðsluráði landbúnaðarins að annast greiðslur samkvæmt þessari grein og skal þá Ríkisendurskoðun endurskoða reikninga sjóðsins.

□ Ráðherra setur reglugerð¹⁾ um starfsemi fóðursjóðs og tilhögun greiðslna.²⁾

¹⁾ Rg. 589/1995. Rg. 430/1996. Rg. 431/1996. ²⁾ L. 87/1995, 15. gr.

■ **32. gr.** . . .¹⁾

¹⁾ L. 87/1995, 16. gr.

■ **33. gr.** [Eftirstöðvar tekna fóðursjóðs eftir greiðslur samkvæmt ákvæðum 31. gr. skulu renna í Framleiðnisjóð landbúnaðarins.

□ Framleiðnisjóður skal, að fenginni staðfestingu landbúnaðarráðherra, ráðstafa umræddu fé sem lánnum eða framlögum til eflingar nýjum viðfangsefnum í landbúnaði og til stuðnings við búgreinar og breytingar búskaparháttá lögbýlum.¹⁾

¹⁾ L. 87/1995, 17. gr.

■ **34. gr.** Ákvarðanir um beitingu heimilda, sem felast í ákvæðum þessa kafla, skulu teknar með reglugerð. Skal réttur framleiðenda þar ákveðinn með tilliti til framleiðslu þeirra á búvöru á tilteknu tímabili. Þá er heimilt í reglugerð að ákveða að réttur framleiðenda skuli vera mismunandi eftir bústærðum, búrekstraraðstöðu, fjármagnskostnaði vegna framkvæmda á ábýlisjóð, búskapartíma vegna frumbýlinga og ættliðaskipta á jörðum og þegar framleiðsla er dregin saman eða búskap hætt. Enn fremur má þar ákveða að réttur framleiðenda skuli skerðast vegna aðstoðar sem Framleiðnisjóður landbúnaðarins veitir til nýrra búgreina eða búháttabreytinga.

□ Aður en reglugerðir um beitingu ákvæða þessa kafla eru gefnar út skal leitað tillagna Framleiðsluráðs landbúnaðarins, [Bændasamtaka Íslands]¹⁾ og samtaka framleiðenda í viðkomandi búgrein.

¹⁾ L. 124/1995, 19. gr.

VIII. kafli.

Um aðlögun búvöruframleiðslunnar.

■ **35. gr.** Ríkissjóður skal leggja fram fjármagn til þess að mæta áhrifum samdráttar í framleiðslu mjólkur- og sauðfjárafurða. Fjármagni þessu skal varið til eflingar nýrra búgreina, markaðsöflunar og til fjárhagslegrar endurskipulagningar búreksturs á lögbýlum. Fjármagnið skal renna í Framleiðnisjóð landbúnaðarins sem úthlutar því samkvæmt ákvæðum reglugerðar er landbúnaðarráðherra setur.

IX. kafli.

[Um framleiðslu og greiðslumark sauðfjárafurða 1995–2000.]¹⁾

¹⁾ L. 124/1995, 11. gr.

■ **36. gr.** [Markmið með ákvæðum þessa kafla um framleiðslu sauðfjárafurða eru:

- a. að auka hagkvæmni og samkeppnishæfni sauðfjárframleiðslu til hagsbóta fyrir sauðfjárþændur og neytendur,
- b. að treysta tekjugrundvöll sauðfjárþænda,
- c. að ná jafnvægi milli framleiðslu og sölu sauðfjárafurða,
- d. að sauðfjarrækt sé í samræmi við umhverfisvernd.¹⁾

¹⁾ L. 124/1995, 12. gr.

■ **37. gr.** [Frá og með 1. janúar 1996 verður beingreiðslumark sauðfjárafurða 1.480 millj. kr. á almanaksári og skiptist hlutfallslega eins milli lögbýla og heildargreiðslumark sauðfjár verðlagsárið 1995/1996 gerði.]¹⁾

¹⁾ L. 124/1995, 13. gr.

■ **38. gr.** [Greiðslumark skal bundið við lögbýli. Framleiðsluráð landbúnaðarins skal halda skrá yfir greiðslumark lögbýla og handhafa réttar til beingreiðslu samkvæmt því. Á hverju lögbýli skal aðeins einn framleiðandi vera skráður handhafi beingreiðslu. Þegar um fleiri sjálfstæða rekstraraðila er að ræða sem standa að búrekstri getur hver og einn þeirra verið handhafi beingreiðslu.

□ Tilkynna skal fyrir 15. september ár hvert um greiðslumark lögbýlisins á næsta almanaksári. Greiðslumark lögbýla fyrir almanaksárið 1996 skal þó tilkynnt 1. febrúar 1996.

□ Fram til 1. júlí 1996 eru heimil aðilaskipti greiðslumarks á milli lögbýla, enda séu uppfyllt skilyrði sem ráðherra setur í reglugerð.

□ Heimilt er að flytja greiðslumark milli lögbýla: við sameiningu lögbýla; ef eigandi lögbýlis, sem hefur búið og stundað framleiðslu síðastliðin tvö ár, flytur á annað lögbýli; og ef eigandi að sérskráðu greiðslumarki flytur á annað lögbýli.¹⁾

¹⁾ L. 124/1995, 14. gr.

■ **39. gr.** [Beingreiðsla greiðist úr ríkissjóði til handhafa í samræmi við greiðslumark lögbýlisins eins og það er á hverjum tíma. Beingreiðsla skal vera 3.734 kr. á hvert ærgildi á ári.

□ Réttur til beingreiðslu flyst milli aðila innan lögbýlis við ábúendaskipti og við breytingu skráningar ef um hjón eða sambýlisfólk er að ræða.

□ Til að fá fulla beingreiðslu þarf handhafi að eiga að lágmarki 0,6 vetrarfóðraðar kindur fyrir hvert ærgildi greiðslumarks árið 1996. Síðan skal landbúnaðarráðherra ákveða árlega ásetningshlutfall að fengnum tillögum framkvæmdanefndar búvörusamninga. Nái ásetningur ekki því lágmarki skerðist beingreiðsla hlutfallslega. Á lögbýlum, þar sem búfjárbætur kemur í veg fyrir eðlilega framkvæmd uppgæðslu eða veldur of miklu álagi á beitiland, er landbúnaðarráðherra heimilt að ákveða lægra ásetningshlutfall að fenginni umsögn Landgræðslu ríkisins og/eða Skógræktar ríkisins. Þá getur ráðherra ákveðið að víkja frá framangreindu ásetningshlutfalli hjá framleiðendum sem hafa skorið niður fé til útrýmingar sjúkdómum.

□ Ráðherra er heimilt að semja við þændur um lækun ásetningshlutfalls án lækunar beingreiðslu ef þeir taka þátt í umhverfisverkefnum í samráði við Landgræðslu ríkisins eða Skógrækt ríkisins, stunda nám eða starfsþjálfun eða taka þátt í atvinnuþróunarverkefnum.

□ Þá er heimilt að skerða eða fella niður beingreiðslu ef sauðfjárþændur gefur rangar upplýsingar um ásettan fjölda

sauðfjár eða stundar ólöglega sölu eða dreifingu á kjöti af heimaslátruðu sauðfé eða brýtur á annan hátt reglur eða samningsbundin ákvæði um afsetningu afurða.

□ Lögbýli heldur greiðslumarki sínu óskertu þótt réttur til beingreiðslu falli niður vegna búskaparhlés án þess að samið sé um búskaparlok og greiddar bætur fyrir.¹⁾

¹⁾ L. 124/1995, 15. gr.

■ **40. gr.** [Á árunum 1995 og 1996 er ríkissjóði heimilt að kaupa greiðslumark til framleiðslu sauðfjárafurða, allt að 30.000 ærgildi, og greiða förgunarbætur vegna fækkunar áa eftir nánari ákvæðum í reglugerð sem ráðherra setur.]¹⁾

¹⁾ L. 124/1995, 16. gr.

■ **41. gr.** [Landbúnaðarráðherra úthlutar greiðslumarki sem losnar með samningum um kaup ríkissjóðs á greiðslumarki og um búskaparlok. Við þá úthlutun skal taka mið af greiðslumarki lögbýlis þannig að aukning verði hjá þændum sem hafa 180 ærgilda greiðslumark í sauðfé eða meira, þó þannig að samanlagt greiðslumark í sauðfé og mjólk fari ekki yfir 450 ærgildi á fjölskyldu. Þeir sem hafa innan við 180 ærgilda greiðslumark í sauðfé geta sótt um aukningu, enda sé sauðfjárframleiðsla aðalatvinnna viðkomandi þænda samkvæmt nánari skilgreiningu í reglugerð sem ráðherra skal setja. Við útreikning vegna úthlutunar skal miða við greiðslumarksskrár mjólkur og sauðfjárafurða eins og þær voru 1. maí 1995. Tekjuviðmiðun skal vera árið 1994.

□ Beingreiðslur, sem lausar eru án samninga um búskaparlok, skulu renna til sameiginlegra markaðsaðgerða.¹⁾

¹⁾ L. 124/1995, 17. gr.

■ **42. gr.** Ágreiningu um ákvörðun á greiðslumarki lögbýlis, skráningu á greiðslumarki, rétt til beinna greiðslna og framkvæmd verðskerðingar samkvæmt þessum kafla og reglugerðum þar um er heimilt að skjóta til þriggja manna úrskurðarnefndar sem landbúnaðarráðherra skipar til fjögurra ára í senn. Skal einn tilnefndur af [Bændasamtökum Íslands], ¹⁾ einn án tilnefningar og einn samkvæmt tilnefningu Hæstaréttar Íslands. Ráðherra skipar einn úr þeirra hópi formann nefndarinnar. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti. Úrskurði nefndarinnar verður ekki skotið til ráðherra.

¹⁾ L. 124/1995, 19. gr.

■ **43. gr.** [Allir þeir sem hafa greiðslumark til ráðstöfunar eða hagnýtingar eða hafa með höndum framleiðslu sauðfjárafurða eru háðir þeim breytingum á réttarstöðu sem lög þessi hafa í för með sér.

□ Landbúnaðarráðherra setur með reglugerð¹⁾ nánari ákvæði um greiðslumark lögbýla, beingreiðslur, framkvæmd og tilhögun þeirra, frávik frá ásetningshlutfalli, kaup ríkissjóðs á greiðslumarki og úthlutun þess.²⁾

¹⁾ Rg. 5/1996. Rg. 23/1996. ²⁾ L. 124/1995, 18. gr.

X. kafli.

Um aðlögun og stjórn framleiðslu mjólkur 1992–1998.

■ **44. gr.** Heildargreiðslumark mjólkur er tiltekið magn mjólkur, mælt í lítrum, sem beinar greiðslur ríkissjóðs miðast við. Við ákvörðun þess skal byggt á neyslu innlendra mjólkurvara sem farið hafa um afurðastöð undanfarandi tólf mánaða tímabil og áætlun Framleiðsluráðs landbúnaðarins fyrir komandi ár að teknu tilliti til birgða. Heildargreiðslumark skiptist í greiðslumark lögbýla. Það skal endanlega ákveðið þremur mánuðum fyrir upphaf verðlagsárs vegna framleiðslu næsta verðlagsárs, en verður 100 milljónir lítra verðlagsárið 1992–1993, að lokinni aðlögun fullvirðisréttar til framleiðslu mjólkur að innanlandsmarkaði. Heimilt er að færa niður

heildargreiðslumark mjólkur haustið 1993 eða síðar vegna endurkomu fullvirðisréttar sem leigður hefur verið Framleiðnisjóði landbúnaðarins. Um greiðslur fyrir niðurfærslu fullvirðisrétti til samræmis við úthlutað greiðslumark fer eftir samningum skv. a-lið 1. mgr. 30. gr.

□ Landbúnaðarráðherra skal, að fengnum tillögum Framleiðsluráðs landbúnaðarins, ákveða heildargreiðslumark fyrir hvert verðlagsár og setja í reglugerð nánari ákvæði um skiptingu í greiðslumark lögbýla.

■ **45. gr.** Greiðslumark skal bundið við lögbýli. Framleiðsluráð landbúnaðarins skal halda skrá yfir greiðslumark lögbýla og handhafa réttar til beinna greiðslna samkvæmt því. Á hverju lögbýli skal aðeins einn framleiðandi vera skráður handhafi. Þó er heimilt, þegar um fleiri sjálfstæða rekstraraðila er að ræða sem standa að búinu, að skrá þá sérstaklega.

□ Greiðslumark hvers lögbýlis fyrir verðlagsárið 1992–1993 skal vera jafnt fullvirðisrétti þess eins og hann er að lokinni aðlögun hans að innanlandsmarkaði haustið 1992.

□ Greiðslumark þaðan í frá breytist í hlutfalli við breytingar á heildargreiðslumarki. Greiðslumark lögbýlis breytist ekki þótt innlegg þess í afurðastöð fari umfram greiðslumarkið.

□ Nýti réttthafi greiðslumarks það ekki til framleiðslu að neinu leyti í full tvö ár er landbúnaðarráðherra heimilt að fella það niður, enda sé viðkomandi réttthafa tilkynnt um það, gefinn kostur á að leggja greiðslumarkið inn til geymslu og hann hafi staðfest samþykki sitt við þessari ráðstöfun.

■ **46. gr.** Heimil eru aðilaskipti greiðslumarks á milli lögbýla, enda séu uppfyllt skilyrði þau sem ráðherra setur í reglugerð. Heimilt er þar að kveða á um að sala greiðslumarks, sem framleiðandi hefur leigt Framleiðnisjóði eða öðrum framleiðanda, sé háð því að það hafi verið nýtt til innleggs á lögbýli leigusala í allt að tvö ár fyrir sölu.

□ Slík aðilaskipti taka ekki gildi fyrr en staðfesting Framleiðsluráðs landbúnaðarins liggur fyrir. Sé ábúandi lögbýlis annar en eigandi þess þarf samþykki beggja fyrir flutningi greiðslumarks frá lögbýli.

□ Leiguliða er heimilt að kaupa greiðslumark á lögbýlið á sama hátt og kveðið er á um í 2. mgr. 39. gr.

□ Landbúnaðarráðherra setur nánari reglur um aðilaskipti með greiðslumark og skráningu þess.

■ **47. gr.** Bein greiðsla er framlag úr ríkissjóði til framleiðanda mjólkur og skal svara til 47,1% af framleiðslukostnaði mjólkur samkvæmt verðlagsgrundvelli á innleggsdegi. Hún greiðist samkvæmt greiðslumarki hvers lögbýlis.

□ Landbúnaðarráðherra skal að undangengnum samningum við [Bændasamtök Íslands]¹⁾ setja nánari reglur um beinargreiðslur, m.a. um framkvæmd þeirra, greiðslutilhögun, fráviksmörk og ráðstöfun beinna greiðslna vegna ónýttis greiðslumarks. Heimilt er að ákveða misháar beinar greiðslur eftir árstímum.

¹⁾ L. 124/1995, 19. gr.

■ **48. gr.** Framleiðsla innan heildargreiðslumarks skal notuð til að fullnægja þörfum innlenda markaðarins. Verði birgðir mjólkurafurða í lok verðlagsárs of miklar að mati Framleiðsluráðs landbúnaðarins skulu þær markaðsfærðar innan lands eða utan með markaðsstuðningi sem kostaður skal með innheimtu verðskerðingar, sbr. 20. og 21. gr., hjá mjólkurframleiðendum og mjólkursamlögum við innlegg á því verðlagsári sem birgðirnar verða markaðsfærðar. Framleiðsluráð landbúnaðarins ákveður, að höfðu samráði við samtök mjólkurframleiðenda og afurðastöðva, hvernig

birgðunum skuli ráðstafað og er afurðastöðvum, framleiðendum og öðrum, sem kunna að eiga umræddar afurðir, skylt að lúta ákvörðun Framleiðsluráðs. Ákvæði 24., 26. og 27. gr. gilda um innheimtu verðskerðingargjalds.

□ Safnist upp birgðir vegna samdráttar í neyslu skal landbúnaðarráðherra, í samráði við [Bændasamtök Íslands],¹⁾ ákveða sérstaka lækku á heildargreiðslumarki næsta verðlagsárs til að koma birgðastöðu í jafnvægi á allt að tveimur árum. Heimilt er að verja fjármunum sem sparast vegna þessa til að draga úr tekjuskurðingu framleiðenda eða til söluáttaks á birgðum innan lands.

¹⁾ L. 124/1995, 19. gr.

■ **49. gr.** Ákvæði 42. gr. um úrskurðarnefnd gildir einnig um ágreining vegna ákvörðunar á greiðslumarki lögbýla samkvæmt þessum kafla.

□ Allir þeir sem hafa fullvirðisrétt/greiðslumark til ráðstöfunar eða hagnýtingar eða hafa með höndum framleiðslu mjólkur eru háðir þeim breytingum á réttarstöðu sem lög þessi hafa í för með sér.

□ Landbúnaðarráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um aðlögun og stjórningu framleiðslu mjólkur.

XI. kafli.

Um vinnslu og sölu búvara.

■ **50. gr.** Framleiðsluráð landbúnaðarins skal stuðla að fjölbreyttu framboði búvara á hverjum tíma, svo og framförum og aukinni hagkvæmni búvöruframleiðslunnar, þannig að hún verði í samræmi við þarfir markaðarins.

■ **51. gr.** Byggingu og staðsetningu afurðastöðva skal haga á þann hátt sem hagkvæmastur er fyrir heildarskipulag viðkomandi búgreinar.

□ Áður en opinber lánastofnun tekur ákvörðun um veitingu lána til að reisa eða endurbýggja afurðastöð fyrir búvörur skal stofnunin leita umsagnar Framleiðsluráðs landbúnaðarins um hina fyrirhuguðu framkvæmd.

□ Við löggildingu sláturhúsa samkvæmt lögum nr. 30 28. apríl 1966, um meðferð, skoðun og mat á sláturafurðum, með síðari breytingum, skal gætt ákvæða 1. mgr. þessarar greinar.

■ **52. gr.** [Innflutningur landbúnaðarvara frá ríkjum, sem staðfest hafa aðild sína að samningnum um stofnun Alþjóðaviðskiptastofnunarinnar, skal vera óheftur nema önnur lög takmarki. Með þeim takmörkunum sem leiðir af ákvæðum fríverslunar- og annarra milliríkjasamninga sem Ísland er aðili að er landbúnaðarráðherra heimilt að takmarka innflutning landbúnaðarvara frá ríkjum utan Alþjóða-viðskiptastofnunarinnar á vörum þeim er greinir í viðaukum I og II með lögum þessum.

□ Landbúnaðarráðherra er einnig heimilt að banna innflutning á afurðum dýra og plantna sem gefin hafa verið vaxtaraukandi efni á framleiðsluskeiðinu eða kunna að fela í sér leifar lyfja og annarra aðskotaefna umfram það sem leyft er við framleiðslu hér á landi og geta verið hættuleg heilsu manna. Landbúnaðarráðherra ákveður með reglugerð á hvern hátt hagað skuli eftirliti með innflutningi afurðanna, sýnatöku og rannsóknnum.]¹⁾

¹⁾ L. 87/1995, 18. gr.

■ **53. gr.** [Landbúnaðarráðherra úthlutar tollkvótum fyrir landbúnaðarvörur samkvæmt viðaukum IIIA og B við tollalög, nr. 55/1987, á þeim tollum sem tilgreindir eru í 6. gr. A í tollalögum.

□ Úthlutun tollkvóta skal, eftir því sem við getur átt, vera í samræmi við samninginn um málsmeðferð við veitingu

innflutningsleyfa sem birtur er í 1. viðauka A við samninginn um stofnun Alþjóðaviðskiptastofnunarinnar.

Umsókn um tollkvóta má aðeins taka til greina að umsækjandi hafi heildsöluleyfi. Heimilt er að skipta tollkvótum upp í einingar. Tollkvótum skal úthlutað til ákveðins tíma, allt að einu ári í senn. Berist umsóknir um meiri innflutning en sem nemur tollkvóta vörunnar skal heimilt að láta hlutkesti ráða úthlutun eða leita tilboða í heimildir til innflutnings samkvæmt tollkvótum og skal andvirðið þá renna í ríkissjóð. Endurúthluta má tollkvótum sem ekki eru nýttir innan þess frests sem tilgreindur er við úthlutun kvótans. Heimilt er í stað úthlutunar á tollkvóta að veita almenna heimild til innflutnings á þeim tollum sem um tollkvótana gilda.

Um viðurlög við misnotkun tollkvóta í því skyni að fá ívilnun í tolli eða sköttum við innflutning á vörum sem ekki falla undir tollkvótann skal fara skv. XIV. kafla tollalaga, nr. 55/1987. Heimilt er að synja þeim um úthlutun tollkvóta sem gerst hefur sekur um misnotkun.

Landbúnaðarráðherra birtir í reglugerð þær reglur sem gilda um úthlutun tollkvóta samkvæmt þessari grein þar sem m.a. komi fram úthlutunarkvóti, innflutningstímabil, tolltaxtar, viðurlög við misnotkun og aðrir skilmálar sem um innflutninginn skulu gilda.¹⁾

¹⁾ L. 87/1995, 19. gr.

■ **53. gr. A.** [Landbúnaðarráðherra er heimilt að úthluta tollkvótum fyrir landbúnaðarvörur samkvæmt viðaukum IVA og B við tollalög, nr. 55/1987, á þeim tollum sem tilgreindir eru í 6. gr. A í tollalögum. Getur hann ákveðið hverju sinni hvaða tolltöxtum 3. og 4. mgr. tilvitnaðs ákvæðis er beitt. Úthlutun tollkvóta skal eftir því sem við getur átt fara eftir ákvæðum 53. gr.

Ráðherra getur ákveðið að tollkvóti í viðauka IVB, sem við úthlutun ber lægri toll en kveðið er á um í 2. mgr. 6. gr. A tollalaga, komi til frádráttar tollkvóta í viðauka IIIB. Skerðir þá kvótinn ekki úthlutunarheimildir samkvæmt þessari grein.

Við úthlutun tollkvóta hefur ráðherra hliðsjón af því hvort nægilegt framboð af viðkomandi vörum á hæfilegu verði er til staðar og hvort innflutningsmagn í tollkvótum IIIA og IIIB hafi náð þeim mörkum sem þar eru sett.

Landbúnaðarráðherra birtir í reglugerð þær reglur sem gilda um úthlutun tollkvóta samkvæmt þessari grein þar sem m.a. komi fram úthlutunarkvóti, innflutningstímabil, tolltaxtar, viðurlög við misnotkun, sbr. 4. mgr. 53. gr., og aðrir skilmálar sem um innflutninginn skulu gilda.¹⁾

¹⁾ L. 87/1995, 20. gr.

■ **54. gr.** Landbúnaðarráðherra getur með reglugerð ákveðið að mjólk og mjólkurvörur, egg, kartöflur, garðávextir og grænmeti, sem selja á innan lands eða flytja skal á erlendan markað, skuli metið, flokkað og merkt eftir tegundum, gæðum og uppruna enda fullnægi varan reglum um heilbrigði og hollustuhætti sem settar eru á grundvelli laga nr. 81 3. ágúst 1988, um hollustuhætti og heilbrigðiseftirlit, og laga nr. 24 1. febrúar 1936, um eftirlit með matvælum og öðrum neyslu og nauðsynjavörum.

Til að standa straum af kostnaði við mat samkvæmt þessari grein er ráðherra heimilt að láta innheimta sérstakt matsgjald af þeirri vöru sem matið tekur til og má gjaldið vera tiltekin krónutala á hverja þyngdareiningu eða hlutfall af verði vörunnar til framleiðanda. Matsgjaldið má þó aldrei vera hærra en sem nemur 1,5% af verði vörunnar til framleiðanda. Framleiðandi þeirrar vöru, sem tekin er til mats, er ábyrgur fyrir greiðslu matsgjalds. Gjald þetta má taka lögtaki. Heimilt er að ákveða að það skuli innheimt

með búnaðarmálasjóðsgjaldi samkvæmt lögum nr. 41 15. maí 1990.

Landbúnaðarráðherra ákveður yfirstjórn mats þeirra búvara sem ákveðið er að taka til mats samkvæmt þessari grein.

Um löggildingu matsmanna fer eftir ákvæðum í reglugerð og er þar heimilt að ákveða að afurðastöð og söluaðilar skuli á sinn kostnað hafa í þjónustu sinni matsmenn til að framkvæma mat samkvæmt þessari grein. Þá eina má skipa eða löggilda sem matsmenn sem hafa góða þekkingu á viðkomandi búvöru og reynslu í öllu er varðar meðferð varanna og mat á þeim.

Í reglugerð skulu sett ákvæði um matsreglur, gæðaflokkun, framkvæmd mats, yfirmat og annað sem lýtur að matinu.

Afurðastöðvum og öðrum, sem annast sölu meðferð þeirra búvara sem mat samkvæmt þessari grein tekur til, er skylt að sjá matsmönnum fyrir aðstöðu til að framkvæma matið samkvæmt nánari reglum sem settar skulu í reglugerð.

Við verðlagningu búvara skal verð þeirra ákveðið mismunandi eftir tegunda- og gæðaflokkum sem ákveðnir eru samkvæmt þessari grein, lögum nr. 30 28. apríl 1966, um meðferð, skoðun og mat á sláturfurðum, lögum nr. 57 16. maí 1990, um flokkun og mat á gærum og ull, og öðrum lögum og reglum um sama efni.

■ **55. gr.** Þeir sem versla með búvörur skulu fullnægja skilyrðum laga og annarra ákvarðana yfirvalda um slíka starfsemi og hafa fullnægjandi aðstöðu til meðferðar, flutnings og geymslu þeirrar vöru sem þeir taka til sölu meðferðar samkvæmt reglum heilbrigðisfyrvalda.

Nú selur framleiðandi eigin búvöruframleiðslu til smásöluverslunar eða neytenda og er honum þá skylt að fullnægja ákvæðum laga og annarra ákvarðana yfirvalda um flokkun, mat, flutning, geymslu og annað sem lýtur að meðferð vörunnar.

Skylt er seljanda og kaupanda að veita Framleiðsluráði landbúnaðarinnar allar umbeðnar upplýsingar um sölu, þar á meðal um uppruna vörunnar, svo að ganga megi úr skugga um að ofangreind skilyrði hafi verið uppfyllt.

■ **56. gr.** Landbúnaðarráðherra er heimilt með reglugerð, að fenginni tillögu Framleiðsluráðs landbúnaðarinnar og samtaka afurðastöðva mjólkuriðnaðarinnar, að skipta landinu í mjólkursölusvæði eftir því sem best hentar framleiðslu- og markaðsaðstæðum.

Þegar ákveðin hefur verið skipting landsins í sölusvæði er afurðastöðvum á sölusvæðinu skylt að taka við mjólk frá framleiðendum innan sölusvæðisins enda fullnægi varan reglum um heilbrigði og gæði og sé innan marka heimilaðs framleiðslumagns, sbr. 30. gr.

■ **57. gr.** Nú kemur upp deila á milli framleiðenda og afurðastöðvar innan sölusvæðis um móttöku mjólkur eða önnur atriði varðandi samskipti þessara aðila og er þá aðilum heimilt að leggja ágreining til úrskurðar þriggja manna nefndar. Skal einn nefndarmaður tilnefndur af Framleiðsluráði, annar tilnefndur af samtökum afurðastöðva í mjólkuriðnaði og oddamaður tilnefndur af landbúnaðarráðherra.

■ **58. gr.** Nú hefur landbúnaðarráðherra ákveðið skiptingu landsins í sölusvæði fyrir mjólk, sbr. 56. gr., og skulu þá framleiðendur mjólkur á hverju mjólkursölusvæði kjósa sér stjórn er hefur á hendi umsjón mjólkurmálanna á því svæði.

□ Þar sem starfandi eru fleiri en eitt mjólkurbú á sama mjólkursölusvæði sem hafa á hendi daglega sölu á mjólk og mjólkurvörum skulu þau hafa sameiginlega yfirstjórn og nefnist samsölustjórn. Þau kjósa á aðalfundi mjólkurbúanna fulltrúa á sameiginlegan fulltrúafund fyrir mjólkursölusvæðið sem svo kys stjórn samsölnunnar á því svæði.

■ **59. gr.** Framleiðsluráði landbúnaðarins og afurðastöðvum í mjólkuriðnaði er heimilt að gera samkomulag um verkaskiptingu milli mjólkursamlaga að því er varðar framleiðslu einstakra mjólkurvara fyrir innlendan og erlendan markað. Í slíku samkomulagi er heimilt að kveða á um verðtilfærslu til að jafna framlegð mismunandi framleiðslutegunda á milli mjólkurbúa. Fimmannanefnd getur gripið inn í verðtilfærslu milli afurða telji hún það nauðsynlegt. Verðtilfærsla má aldrei verða hærrí fjárhæð en sem svarar hráefnisverði hvernar afurðar. Samkomulagið öðlast ekki gildi fyrr en landbúnaðarráðherra hefur staðfest það.

■ **60. gr.** Þar sem eitt mjólkurbú er starfandi eða samsölustjórn samkvæmt ákvæðum 58. gr. innan sölusvæðis sem ákveðið er skv. 56. gr. skal það eða hún annast alla heildsöludreifingu á nýmjólk, rjóma, súrmjólk og skyri. Heildsöluaðilinn skal sjá um að ætíð sé nóg af þessum vörum á sölusvæði hans sé þess nokkur kostur.

■ **61. gr.** Mjólkursamlögum og verslunum, er selja mjólk og mjólkurvörur, ber að hlíta opinberum verðákvörðunum og má aldrei grípa til sölustöðvunar á mjólk og skyldum vörum þótt ósamkomulag kunni að koma upp út af verðlagningu þessara vara.

■ **62. gr.** Framleiðsluráð landbúnaðarins og sláturleyfishafa skulu gera samkomulag um verkaskiptingu á milli sláturleyfishafa vegna slátrunar og verkunar sauðfjár- og stórgripaafurða til sölu á erlenda markaði með tilliti til mismunandi heimilda þeirra til slátrunar og verkunar á þessum búvörum til útflutnings og þess að sala hvers sláturleyfishafa á innlendum markaði miðist við hlutfall heimilaðrar framleiðslu skv. 30. gr. þeirra framleiðenda sem eru í viðskiptum hjá sláturleyfishafa.

□ Heimilt er að gera slíkt samkomulag til tiltekins tíma og skal aðilum heimilt að óska endurskoðunar á því vegna breyttra aðstæðna, eftir því sem nánar er tekið til í samkomulaginu. Samkomulagið öðlast ekki gildi fyrr en landbúnaðarráðherra hefur staðfest það.

□ Nú næst ekki slíkt samkomulag sem um ræðir í 1. mgr. eða ráðherra neitar að staðfesta það og skal ráðherra þá úrskurða framangreinda verkaskiptingu. Úrskurður þessi skal vera tímabundinn og má gilda í allt að tvö ár. Aðilum er á þessu tímabili frjálst að gera með sér samkomulag skv. 1. mgr. er komi í stað úrskurðar ráðherra. Í slíkum úrskurði er heimilt að kveða á um magn og verkun þessara búvara og skiptingu þeirra til sölu innan lands og utan.

□ Brjótí sláturleyfishafi gegn samkomulagi eða úrskurði samkvæmt þessari grein er ráðherra heimilt að svipta viðkomandi sláturleyfi samkvæmt lögum nr. 30 28. apríl 1966, um meðferð, skoðun og mat á sláturafurðum, með síðari breytingum.

■ **63. gr.** Framleiðsluráð landbúnaðarins hættir rekstri Grænmetisverslunar landbúnaðarins frá og með 1. júní 1986.

□ Landbúnaðarráðherra er þó heimilt að ákveða að breyting skv. 1. mgr. verði fyrr enda hafi þá náðst samkomulag við aðila skv. 3. mgr. um yfirtöku á rekstri fyrirtækisins, sölu og leigu á eignum þess og að hið nýja fyrirtæki gefi fastráðnu starfsfólki Grænmetisverslunar landbúnaðarins kost á sambærilegum störfum. Skulu ákvæði 14. gr. laga nr. 38

14. apríl 1954, um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, þá ekki ná til þeirra starfsmanna Grænmetisverslunar landbúnaðarins sem njóta löggjara samkvæmt þeim lögum.

□ Heimilt er landbúnaðarráðherra að selja samtökum framleiðenda kartaflna og grænmetis eða hlutafélagi í eigu þessara aðila eignir Grænmetisverslunar landbúnaðarins, aðrar en fasteignir. Þá er ráðherra heimilt að leigja sömu aðilum núverandi fasteignir Grænmetisverslunar landbúnaðarins til reksturs dreifingar- og söluvyrirtækis með kartöflur og grænmeti.

□ Tekjur, sem fást við sölu og leigu á eignum skv. 3. mgr., ásamt sjóðum Grænmetisverslunar landbúnaðarins við starfslok, skulu lagðar í sérstakan sjóð sem hefur það verkefni að styrkja stofnræktun garðávaxta, rannsóknir og tilraunir með ræktun og meðferð garðávaxta og vörubrúun á þessu sviði. Sjóðurinn skal vera í vörslu Framleiðnisjóðs landbúnaðarins og annast stjórn hans úthlutun úr sjóðnum samkvæmt ákvæðum reglugerðar er landbúnaðarráðherra setur.

■ **64. gr.** Þar sem afurðastöð búvara er í eigu aðila sem hefur með höndum annan rekstur er skylt að halda bókhaldi og fjárreiðum afurðastöðvarinnar aðgreindum frá öðrum rekstri viðkomandi aðila.

□ Þá getur fimmannanefnd ákveðið að afurðastöðvar skuli setja reikninga sína upp með samræmdum hætti.

XII. kafli. Ýmis ákvæði.

■ **65. gr.** Framleiðsluráð lætur safna og gefa út ár hvert skýrslu um framleiðslu búvara, vinnslu þeirra og sölu, markaði, markaðshorfur og afkomu landbúnaðarins á hverjum tíma.

□ Skylt er öllum þeim, er hafa með höndum vinnslu eða sölu búvara, að láta ráðinu í té allar upplýsingar er því geta að gagni komið við störf þess og þeir geta veitt.

■ **66. gr.** Kostnaður við framkvæmd IV. kafla þessara laga greiðist úr ríkissjóði. Ráðherra ákveður þóknun nefndarmanna í verðlagsnefnd og fimmannanefnd.

■ **67. gr.** [Landbúnaðarráðherra skal setja reglugerð¹⁾ um gæðastjórn í landbúnaðarframleiðslu. Í reglugerðinni skal lýst kröfum um gæðastjórn, vinnslu, geymslu og dreifingu íslenskra landbúnaðarafurða.]²⁾

¹⁾ Rg. 89/1996. ²⁾ L. 124/1995, 20. gr.

■ **68. gr.** Skattstjórar skulu fyrir 1. júní ár hvert ókeypiss og ótilkvaddir gefa Framleiðsluráði upp, í því formi sem það ákveður, afurðamagn og bústofn á hverju lögbýli og hjá öðrum framteljendum sem hafa meiri hluta tekna sinna af landbúnaði. Einnig er þeim skylt að veita aðrar upplýsingar sem nauðsynlegar eru í þessu sambandi.

□ Framleiðsluráð landbúnaðarins getur ákveðið að seljendur fódurs skuli ársfjórðungslega senda ráðinu skrá yfir alla sölu. Tilgreina skal hverjir kaupendur eru, heildarmagn hvers kaupanda og einingaverð.

■ **69. gr.** Landbúnaðarráðherra setur með reglugerð¹⁾ nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara.

¹⁾ Rg. 224/1994. Rg. 373/1993. Rg. 60/1994, sbr. 660/1994. Rg. 407/1997, sbr. 617/1997. Rg. 522/1997. Rg. 523/1997.

■ **70. gr.** Með mál út af brotum gegn lögum þessum og reglugerðum, sem settar verða samkvæmt þeim, skal farið sem opinber mál. Varða brot sektum nema þyngri refsing liggja við samkvæmt öðrum lögum.

□ Ef aðili, sem samkvæmt lögum þessum er skylt að gefa Framleiðsluráði skýrslu eða upplýsingar, tregðast við að láta

þær í té má beita dagsektum frá 100– 5.000 kr., eftir því sem nánar er ákveðið í reglugerð.

■ **71. gr.** Ákvæði laga þessara um greiðslumark og beinar greiðslur ríkissjóðs til framleiðenda mjólkur og sauðfjárafurða á lögbýlum falla úr gildi 31. ágúst 1998 nema samningur hafi verið gerður á grundvelli a-liðar 1. mgr. 30. gr.

■ **72. gr.** [[Landbúnaðarráðherra er heimilt, til þess að jafna samkeppnisstöðu innlendra og innfluttra vara, að leggja verðjöfnunargjöld á innflutta vörur úr viðaukum I og II¹⁾ með lögum þessum, sem unnar eru úr landbúnaðarhráefnum, sem jafnframt eru framleiddar hér á landi og sem heimilt er að leggja verðjöfnunargjöld á samkvæmt ákvæðum í 10 Nr. 99 1993 Lagasafn uppfært til 1. febrúar 1998 fríverslunar- og öðrum milliríkjasamningum sem Ísland er aðili að.]²⁾

□ Verðjöfnunargjöld samkvæmt þessari grein skulu innheimt við tollafgreiðslu og renna í ríkissjóð.

□ Fjárhæð verðjöfnunargjalds má að hámarki vera mismunur annars vegar á innlendu verði hráefnis sem ákveðið er skv. 1. tölul. og hins vegar erlendu viðmiðunarverði sem ákveðið er skv. 2. tölul.:

1. Innlent verð skal ákveðið í eftirfarandi röð:
  - 1.1. Umsamið innlent viðmiðunarverð í fríverslunar- og milliríkjasamningum sem Ísland er aðili að og bókunum við þá og tekur til hlutaðeigandi innflutnings.
  - 1.2. Samkvæmt IV. kafla laga þessara ef verð er ákveðiðmog birt í samræmi við þær reglur.
  - 1.3. Í samræmi við reglur 6. gr. laga nr. 97/1987, um vörugjald.
2. Erlent viðmiðunarverð skal ákveðið þannig eftir því sem við á um hlutaðeigandi innflutning:
  - 2.1. Viðmiðunarverð sem lagt er til grundvallar samkvæmt verðjöfnunarákvæðum í bókun 3 við samninginn um Evrópska efnahagssvæðið.
  - 2.2. Viðmiðunarverð sem lagt er til grundvallar samkvæmt bókun 2 við samning milli Íslands og Efnahagsbandalags Evrópu.
  - 2.3. Viðmiðunarverð sem lagt er til grundvallar í verðjöfnunarákvæðum í öðrum fríverslunarsamningum en skv. 2.1 og 2.2 sem Ísland er aðili að á hverjum tíma.
  - 2.4. Viðmiðunarverð sem birt er sem heimsmarkaðsverð einstakra landbúnaðarhráefna af hálfu Evrópusambandsins eða fríverslunarsamtaka, og skal ráðherra ákveða nánar í reglugerð við hvaða verð miðað er á hverri hráefnistegund. Komi í ljós að framleiðendur vöru eigi kost á að kaupa hráefni á lægra verði en birtu viðmiðunarverði samkvæmt framangreindu í að minnsta kosti þrjá mánuði er ráðherra heimilt að ákveða tímabundið að miða við það verð sem sérstaklega ákvarðað viðmiðunarverð. Sé viðmiðunarverð ekki birt með framangreindum hætti skal viðmiðunarverð ákvarðað í samræmi við það verð sem framleiðendur eiga kost á að kaupa hráefni á.

□ Landbúnaðarráðherra skal jafnan við ákvörðun verðjöfnunargjalds birta í reglugerð það innlenda og erlenda viðmiðunarverð sem notað er við ákvörðun gjaldsins.

□ Jafnan skal miða við verð á sama sölustigi nema annað leiði af ákvæðum fríverslunar- og milliríkjasamninga. Verðjöfnunargjöld má leggja á sem krónutölu á magneiningu eða sem hlutfallslegt gjald.

□ Ráðherra ákveður álagningu gjalda samkvæmt þessari grein í reglugerð. Álagning verðjöfnunargjalds skal vera í samræmi við þá skilmála sem kveðið er á um í

fríverslunarg og milliríkjasamningum og takmarkast hverju sinni af því að verðjöfnunargjald að viðbættum innflutningsgjöldum sé innan þeirra marka sem skilgreind eru í fríverslunar- og milliríkjasamningum sem Ísland er aðili að.

□ . . . ²⁾

□ Að því leyti sem eigi er ákveðið í lögum þessum eða reglugerð eða öðrum fyrirmælum settum samkvæmt lögum þessum um vöruflokkun, gjalddaga, innheimtu, lögvernd verðjöfnunargjalda, refsingar og aðra framkvæmd varðandi verðjöfnunargjöld skulu gilda eftir því sem við geta átt ákvæði tollalaga, nr. 55/1987, með síðari breytingum.

□ Heimild landbúnaðarráðherra samkvæmt þessari grein skal koma í stað heimildar fjármálaráðherra skv. 120. gr. A í tollalögum, nr. 55/1987, með síðari breytingum, að því er varðar þær vörur sem grein þessi tekur til.]³⁾

¹⁾ Um viðauka þessa vísast til Stjtið. A 1994, bls. 74– 83. ²⁾ L. 87/1995, 21. gr. ³⁾ L. 34/1994, 3. gr.

■ **[73. gr.** Heimilt er að endurgreiða verðjöfnunargjöld við útflutning á vörum sem innihalda landbúnaðarhráefni. Ráðherra ákveður með reglugerð þær vörur sem verðjöfnun tekur til og hver endurgreiðslan skuli vera.

□ . . . 1)]²⁾

¹⁾ L. 87/1995, 22. gr. ²⁾ L. 126/1993, 2. gr.

■ **[74. gr.** Landbúnaðarráðherra getur ákveðið að lagður verði á tollur samkvæmt ákvæðum 120. gr. tollalaga við innflutning á þeim vörum sem vísað er til í 1. mgr. 5. gr. samningsins um landbúnað í 1. viðauka A við samninginn um stofnun Alþjóðaviðskiptastofnunar og merktar eru SSG í viðauka IIA í tollalögum. Ráðherra setur reglugerð þar sem m.a. skal kveðið á um þær vörur sem álagningin tekur til, viðmiðanir um verð og magn skv. a- og b-liðum 1. mgr. 5. gr. samningsins um landbúnað.]¹⁾

¹⁾ L. 87/1995, 23. gr.

■ **[75. gr.** Landbúnaðarráðherra skipar þriggja manna nefnd sem skal vera til ráðuneytis um ákvæði laga þessara um inn og útflutning landbúnaðarvara. Einn skal skipaður án tilnefningar og skal hann vera formaður nefndarinnar, annar skal tilnefndur af fjármálaráðherra og sá þriðji skal tilnefndur af viðskiptaráðherra. Varamenn skal skipa með sama hætti.

□ Nefndin skal vera landbúnaðarráðherra til ráðuneytis um neðangreind atriði:

- a. Útflutun tollkvóta skv. 53. gr. og 53. gr. A.
- b. Ákvörðun verðjöfnunargjalda við inn- og útflutning skv. 72. og 73. gr.
- c. Beitingu viðbótolla skv. 74. gr.

□ Nefndin skal afla allra upplýsinga um verð á viðkomandi landbúnaðarvörum innan lands og utan, framleiðslumagn, innflutning og útflutning og annað sem nauðsynlegt er vegna starfa hennar og gera tillögur til landbúnaðarráðherra um þau verkefni sem henni eru falin með lögum þessum.]¹⁾

¹⁾ L. 87/1995, 24. gr.

■ Ákvæði til bráðabirgða.

A. [Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. 37. gr. laganna um að heildargreiðslumark sauðfjárafurða skuli endanlega ákveðið fyrir 15. september ár hvert, vegna framleiðslu næsta verðlagsárs, er landbúnaðarráðherra heimilt að fresta ákvörðun heildargreiðslumarks verðlagsársins 1996– 1997, þó ekki lengur en til [6. desember 1995.]¹⁾²⁾

B. Heimilt er að verja á árinu 1993 allt að 250 milljónum króna af innheimtum verðjöfnunargjöldum af mjólk til að greiða fyrir niðurfærslu fullvirðisréttar til framleiðslu mjólkur sem framkvæmd var 1. september 1992 og tók gildi frá og

með verðlagsárinu 1992– 1993. Framleiðnisjóður landbúnaðarins skal greiða fyrir niðurfærslu fullvirðisréttar að því marki sem fullvirðisréttur, sem leigður hefur verið Framleiðnisjóði, er tekinn í notkun á ný verðlagsárið 1992– 1993. Greiðsla vegna niðurfærslu skal vera 50 kr. fyrir hvern lítra mjólkur í fullvirðisrétti.

Greiðslur vegna niðurfærslu fullvirðisréttar til framleiðslu mjólkur skulu greiddar handhafa beinna greiðslna á lögbýlinu vegna framleiðslu mjólkur verðlagsárið 1992– 1993 samkvæmt skráum Framleiðsluráðs landbúnaðarins 31. mars 1993. Þetta gildir þó ekki ef gert er samkomulag á milli ábúanda og eiganda lögbýlis, þegar ekki er um sömu aðila aðræða, um annan hátt á greiðslum, enda berist tilkynning þess efnis til landbúnaðarráðuneytisins fyrir 31. mars 1993.

Þá skal Framleiðnisjóður bæta niðurfærslu sem nauðsynleg kann að verða vegna þess greiðslumarks (fullvirðisréttar) sem losnar úr leigu hjá sjóðnum verðlagsárið 1993– 1994 eða síðar.

C. Heimilt er að verja á árunum [1993– 1997]³⁾ allt að 450 milljónum króna af innheimtum verðjöfnunargjöldum af mjólk til að styrkja úreldingu mjólkurbúa eða hagræðingu í mjólkuriðnaði samkvæmt sérstökum reglum⁴⁾ sem landbúnaðarráðherra setur.

Heimilt er að veita styrki til búháttabreytinga af ofangreindri fjárhæð á búum sem liggja fjarri afurðastöð og til búa þar sem flutningskostnaður vex verulega vegna úreldingar mjólkurbús.

D. Heimilt er á árinu 1993 að verja allt að 175 milljónum króna af innheimtum verðjöfnunargjöldum af mjólk til að standa straum af hluta kostnaðar við niðurgreiðslu á birgðum mjólkurvara sem til staðar verða í árslok 1992. Skal fjárhæð þessi endurgreidd úr ríkissjóði á árinu 1994, sbr. 6. gr. samnings um stjórnun mjólkurframleiðslu frá 16. ágúst 1992.

E.– F. . . .

[G.] Fram til 31. ágúst 1995 getur landbúnaðarráðherra heimilað innheimtu sérstaks verðskerðingargjalds af sláturfurðum sauðfjár og nautgripa til viðbótar gjaldi skv. 20. gr. laga þessara. Gjald þetta dregst af verði til framleiðenda. Það má að hámarki nema 5% af afurðaverði til framleiðenda og skal eingöngu varið til markaðsaðgerða utan lands. Ráðherra setur í reglugerð ákvæði um innheimtu og ráðstöfun gjalds þessa.⁵⁾

[H.] Skipa skal í nýtt Framleiðsluráð skv. 5. gr. laganna að afstöðnu fyrsta þingi nýrra heildarsamtaka bænda. Skal nýskipað Framleiðsluráð taka þegar til starfa og fellur þá jafnframt niður umboð þeirra manna sem nú skipa ráðið.⁶⁾

[I.] Úthluta skal tollkvótum samkvæmt lögum nr. 99/1993, um framleiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum, sbr. viðauka IIIA við tollalög, nr. 55/1987, í fyrsta sinn frá og með gildistöku laga þessara, í hlutfalli við þann tíma sem eftir er af árinu 1995. Að svo miklu leyti sem innflutningur samkvæmt tollkvóta fer fram á tilteknum tímabilum þá skal telja innflutning frá og með þeirri dagsetningu sem ákveðin er skv. 4. mgr. 53. gr. búvörulaga. Tollkvótar skulu auglýstir lausir til umsóknar fyrir 1. ágúst 1995 og skal fyrsta úthlutun fara fram fyrir 15. september 1995.⁷⁾

[J.] Fóðurgjald, sem innheimt hefur verið skv. 30. gr. laga nr. 99/1993, um framleiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum, og hefur við gildistöku laga þessara ekki verið ráðstafað, skal renna í fóðursjóð, sbr. 31. gr. tilvitnaðra laga. Þessi ráðstöfun skal þó eigi skerða endurgreiðslurétt þeirra aðila sem eiga rétt á endurgreiðslum vegna fóðurs sem tollafgreitt var fyrir gildistöku laganna.⁸⁾

[K. . . .]⁹⁾¹⁰⁾

[L.] Heimilt er á árunum 1996 og 1997 að veita þeim framleiðendum, sem aukið hafa sauðfjárgreiðslumark lögbýlisins frá greiðslumarksskrá eins og hún var 1. maí 1995, undanþágu frá skerðingu beingreiðslu sem ella yrði vegna ásetningskröfu 3. mgr. 39. gr. laganna.¹¹⁾

[M.] Til að jafna skilaverð til framleiðenda fyrir afurðir frá sláturtíð 1995, sem seldar eru á erlendum mörkuðum, skal innheimta 10% verðjöfnunargjald af því verði sem kemur til skila við útflutning (fob) hjá hverri afurðastöð. Ráðherra setur í reglugerð nánari ákvæði um innheimtu og ráðstöfun verðjöfnunargjaldsins.¹²⁾

[N. . . .]¹³⁾¹⁴⁾

¹⁾ L. 121/1995, 1. gr. ²⁾ L. 99/1995, 2. gr. ³⁾ L. 147/1995, 3. gr. ⁴⁾ Rg. 204/1996. ⁵⁾ L. 85/1994, 3. gr. ⁶⁾ L. 141/1994, 2. gr. ⁷⁾ L. 87/1995, brbákv. I. ⁸⁾ L. 87/1995, brbákv. II. ⁹⁾ L. 124/1995, 21. gr. ¹⁰⁾ L. 99/1995, brbákv. ¹¹⁾ L. 124/1995, brbákv. I. ¹²⁾ L. 124/1995, brbákv. II. ¹³⁾ L. 77/1997, 3. gr. ¹⁴⁾ L. 124/1995, brbákv. III.

LÖG NR. 69/1998 UM BREYTINGU Á LÖGUM UM FRAMLEIÐSLU, VERÐLAGNINGU OG SÖLU Á BÚVÖRUM NR. 99/1993

1. gr.

7. gr. laganna orðast svo:

Verðlagsnefnd búvara, skipuð sex mönnum, ákveður afurðaverð til búvöruframleiðenda og verð búvara í heildsölu.

Samtök launþega tilnefna tvo fulltrúa í nefndina. Skal annar þeirra tilnefndur af stjórn Bandalags starfsmanna ríkis og bæja og hinn af stjórn Alþýðusambands Íslands. Noti annar aðilinn ekki tilnefningarrétt sinn færast réttur hans til hins.

Stjórn Bændasamtaka Íslands og stjórnir búgreinasamtaka, sem hlotið hafa viðurkenningu skv. 4. gr. og starfa fyrir búgreinafélög þeirra afurða sem verðlagðar eru hverju sinni, tilnefna tvo fulltrúa í nefndina sameiginlega. Skal annar þeirra tilnefndur til að fjalla eingöngu um verðmyndun til framleiðenda. Skal hann víkja úr nefndinni fyrir fulltrúa samtaka afurðastöðva í nefndinni þegar fjallað er um verðmyndun hjá afurðastöðvum.

Samtök afurðastöðva fyrir búvörur tilnefna tvo fulltrúa í nefndina. Skulu þeir tilnefndir þannig að í nefndinni starfi hverju sinni fulltrúar frá þeirri vinnslugrein sem um er rætt hverju sinni. Annar þessara fulltrúa skal tilnefndur til að starfa aðeins í nefndinni þegar nefndin fjallar um verðmyndun hjá afurðastöðvum og kemur í stað fulltrúa framleiðenda sem víkur sæti.

Landbúnaðarráðherra tilnefnir einn fulltrúa í nefndina og er hann formaður hennar.

Varamenn skulu tilnefndir á sama hátt og aðalmenn. Ákvarðanir í nefndinni skulu teknar með einföldum meiri hluta atkvæða. Komi upp jöfn staða atkvæða sker atkvæði formanns úr um niðurstöðu.

Tilnefningu fulltrúa í verðlagsnefnd skal lokið 15. júní ár hvert. Nú notar einhver aðili ekki rétt sinn til tilnefningar og skal landbúnaðarráðherra þá tilnefna mann í nefndina í stað samtaka framleiðenda og samtaka afurðastöðva en félagmálaráðherra á sama hátt í stað samtaka launþega. Nefndin skal fullskipuð 1. júlí ár hvert.

Hagstofustjóri og forstöðumaður Hagþjónustu landbúnaðarins skulu vera verðlagsnefnd til aðstoðar.

2. gr.

8. gr. laganna orðast svo:

Verðlagsnefnd ákveður við upphaf hvers verðlagsárs, í fyrsta sinn 1. september 1998, lágmarksverð fyrir mjólk til framleiðenda sem miðast við 1. flokks mjólk með skilgreindu efnainnihaldi. Hverri afurðastöð er heimilt að greiða framleiðendum hærra verð en lágmarksverð.

Verðlagsnefnd ákveður leyfileg afföll af verði mjólkur sem ekki stenst kröfur sem 1. flokks mjólk. Ákvörðun um lágmarksverð mjólkur skal byggjast á gerð verðlagsgrundvallar fyrir bú af hagkvæmri stærð, með framleiðsluaðstöðu þar sem tekið er mið af opinberum heilbrigðisog aðbúnaðarkröfum og hagkvæmum framleiðsluháttum. Áætlað vinnuframlag skili endurgjaldi hliðstæðu og gerist hjá starfsstéttum sem bera sambærilega ábyrgð á rekstri og mæta hliðstæðum kröfum um viðveru og færni. Ákvörðun verðlagsnefndar um lágmarksverð skal tekin til endurskoðunar innan verðlagsársins komi fram um það ósk í nefndinni. Framleiðslukostnaður á nautgripakjöti til framleiðenda skal metinn og skráður af verðlagsnefnd samhliða ákvörðun á lágmarksverði mjólkur. Heimilt er verðlagsnefnd að ákveða að skráning á verði nautgripakjöts falli niður. Landssambandi kúabænda er þá heimilt að gefa út viðmiðunarverð til framleiðenda fyrir einstaka flokka nautgripakjöts.

Verðlagsnefnd metur við upphaf hvers verðlagsárs framleiðslukostnað sauðfjárafurða fyrir meðalbú, í fyrsta

sinn 1. september 1998. Miða skal við kostnaðarútreikninga er sýni áætlaða vinnuþörf, fjármagnskostnað, rekstrargjöld, launakostnað og afurðir meðalbús sem er rekið við eðlilegar framleiðsluaðstæður. Tilgreina skal ársvinnu á sauðfjárbúi af stærð sem miðað er við og virða endurgjald fyrir vinnuframlag til samræmis við kjör þeirra sem vinna sambærileg störf og hafa svipaða menntun, sérhæfni og ábyrgð í starfi á almennum vinnumarkaði. Mat verðlagsnefndar skal taka til endurskoðunar innan verðlagsársins komi fram um það ósk í nefndinni. Landssamtökum sauðfjábænda er heimilt að gefa út viðmiðunarverð til framleiðenda fyrir einstaka flokka sauðfjárafurða.

Til ákvörðunar á framleiðendaverði annarra búvara en afurða sauðfjár og nautgripa skal verðlagsnefnd semja um verðlagsgrundvöll er sýni áætlaða vinnuþörf, fjármagnskostnað, rekstrargjöld, launakostnað og afurðir bús sem næst meðalbúi að stærð, sem er rekið við eðlilegar framleiðsluaðstæður, komi fram um það óskir frá Bændasamtökum Íslands og viðurkenndum samtökum búvöruframleiðenda í viðkomandi grein skv. 2. mgr. 4. gr. Tilgreina skal ársvinnu á búinu og virða endurgjald fyrir vinnuframlag til samræmis við kjör þeirra sem vinna sambærileg störf og hafa svipaða menntun, sérhæfni og ábyrgð í starfi á almennum vinnumarkaði. Verðlagsgrundvöllurinn gildir fyrir tvö ár í senn frá byrjun verðlagsárs og skal hann vera tilbúinn fyrir þann tíma ár hvert nema annað sé ákveðið með samkomulagi í verðlagsnefnd. Nefndinni er hvenær sem er heimilt að taka mið af verðlagsbreytingum vegna fjármagns- og rekstrarkostnaðar, svo og launabreytingum á tímabilinu, komi fram um það óskir í nefndinni. Verðlagsgrundvöllur hvers tímabils framlengist sjálfkrafa um tvö ár í senn ef honum er ekki sagt upp af fulltrúum samningsaðila með minnst þriggja mánaða fyrirvara. Nefndin getur þó komið sér saman um annan frest.

Við kostnaðarútreikninga skulu beinar greiðslur ríkissjóðs til framleiðenda teljast til tekna og koma til lækkunar á verði þeirra afurða sem beinar greiðslur taka til.

3. gr.

11. gr. laganna orðast svo:

Hagstofa Íslands skal afla fullnægjandi gagna fyrir verðlagsnefnd um framleiðslukostnað búvara, tekjur annarra stétta og verð og verðbreytingar á einstökum kostnaðarliðum verðlagsgrundvallar. Verðlagsnefnd skal í samráði við Hagstofu Íslands setja reglur um öflun gagna.

Hagþjónusta landbúnaðarins skal árlega afla rekstrarreikninga frá bændum, nægilega margra að dómi Hagstofu Íslands, er sýni raunverulegan framleiðslukostnað hinna ýmsu búvara. Skulu þeir vera tilbúnir og uppgerðir fyrir 15. júní ár hvert fyrir næsta ár á undan. Reikningar þessir skulu vera til afnota fyrir Hagstofu Íslands og verðlagsnefnd. Stjórn Hagþjónustu landbúnaðarins, ásamt Hagstofu Íslands, skipuleggur þetta starf hennar í samráði við verðlagsnefnd.

Verðlagsnefnd getur ákveðið að efna til sérstakra rannsókna í því skyni að fá betri upplýsingar um þau atriði er máli skipta fyrir verðlagningu búvara. Skytt er að stofna til slíkra rannsókna ef þrjú nefndarmenn eða fleiri krefjast þess. Skal nefndin í því efni leita samstarfs við Hagstofu Íslands, Hagþjónustu landbúnaðarins og aðrar opinberar stofnanir, svo og Framleiðsluráð landbúnaðarins, að því leyti sem rannsóknirnar snerta starfssvið viðkomandi stofnana. Telji umræddar stofnanir sig ekki geta látið í té starfslíð til þess að gera þær rannsóknir er verðlagsnefnd hefur ákveðið að fram skuli fara er nefndinni heimilt að ráða til þess

nauðsynlegt starfslið, enda komi samþykki landbúnaðarráðherra til.

Skýlt er einstaklingum, fyrirtækjum og stofnunum að láta þeim er rannsóknir gera í té nauðsynlegar upplýsingar að viðlögðum dagsektum sé upplýsingaskyldu ekki sinnt.

4. gr.

13. gr. laganna orðast svo:

Verðlagsnefnd ákveður heildsöluverð búvara sem verðlagðar eru skv. 8. gr., að teknu tilliti til afurðaverðs til framleiðenda og rökstuddra upplýsinga um kostnað við vinnslu og dreifingu búvara, nema annað sé tekið fram í samningi sem gerður er á grundvelli a-liðar 30. gr. laganna. Nefndin getur ákveðið að efna til sérstakra rannsókna í því skyni að fá betri upplýsingar um þau atriði er máli skipta fyrir ákvörðun heildsöluverðs á búvörum með hliðstæðum hætti og segir í 11. gr.

Verðlagsnefnd er, þrátt fyrir ákvæði 1. mgr., heimilt í samkomulagi um heildsöluverð að gera tilteknar fyrir fram ákveðnar framleiðnikröfur til afurðastöðva, enda sé það samhjúðá ákvörðun nefndarinnar.

Verðlagsnefnd getur, að fengnum tillögum afurðastöðva eða samtaka þeirra, heimilað afurðastöðvum að gera samninga sín á milli um verðtilfærslu milli tiltekinna afurða. Samningar þessir skulu hljóta staðfestingu verðlagsnefndar.

5. gr.

15. gr. laganna orðast svo:

Heimilt er verðlagsnefnd að breyta heildsöluverði á búvörum hafi orðið breytingar á afurðaverði til framleiðenda, sbr. 8. gr., eða rekstrarkostnaði og vinnulaunum við vinnslu búvara, komi fram um það ósk innan nefndarinnar.

6. gr.

16. gr. laganna orðast svo:

Verðlagsnefnd getur, að fenginni umsögn Framleiðsluráðs, ákveðið að undanskilja einstakar vörutegundir verðlagningarákvæðum skv. 13. gr. þegar samkeppni er að mati nefndarinnar næg til þess að tryggja æskilega verðmyndun og sanngjarnt verðlag.

7. gr.

21. gr. laganna orðast svo:

Innheimta skal hjá afurðastöð 1,8% verðskerðingargjald af úrvinnslu- og heildsöluverðum kindakjöts, sem ætlað er til sölu á innlendum markaði, í sama skyni og 20. gr. kveður á um. Ráðherra ákveður viðmiðunarkostnað að fengnum tillögum Framleiðsluráðs landbúnaðarins.

8. gr.

22. gr. laganna orðast svo:

Frá og með 1. september 1998 skal innheimta verðtilfærslugjald hjá afurðastöðvum af hverjum innvegnum mjólkurlíttra í afurðastöð innan greiðslumarks. Gjald þetta telst til heildsölu- og dreifingarkostnaðar sé hann ákveðinn af verðlagsnefnd. Verðtilfærslugjaldið skal vera 2,65 kr. á hvern lítra mjólkur. Gjald þetta greiðist út á tilteknar mjólkurafurðir við sölu innan lands eftir ákvörðun verðlagsnefndar.

9. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 29. gr. laganna:

a. 3. mgr. orðast svo:

Við kaup á kindakjöti frá framleiðendum eða samkomulag um að annast sölu þess skal tilgreina hvort kjötið sé til sölu innan lands eða til útflutnings, en greiðslur fyrir kindakjöt skulu vera óháðar greiðslumarki lögbýlisins.

b. Í stað orðanna „kjöt af dilkum“ í 6. mgr. kemur: kjöt af sauðfé.

10. gr.

Fyrirsögn X. kafla laganna verður: **Um framleiðslu og greiðslumark mjólkur 1998–2005.**

11. gr.

44. gr. laganna orðast svo:

Markmið með ákvæðum þessa kafla um framleiðslu mjólkur eru:

- að skapa rekstrarumhverfi fyrir framleiðslu og vinnslu mjólkurafurða sem leiði af sér aukna hagkvæmni,
- að bæta afkomumöguleika í mjólkurframleiðslu svo að nauðsynleg nýliðun og eðlileg endurnýjun fjárfestinga geti orðið,
- að nýta á sem bestan hátt skilyrði til framleiðslu mjólkur fyrir markað innan lands og aðra þá markaði sem teljast hagkvæmir og viðhalda þeim stöðugleika sem náðst hefur milli framleiðslu og eftirspurnar.

12. gr.

45. gr. laganna orðast svo:

Heildargreiðslumark mjólkur er tiltekið magn mjólkur, mælt í lítrum, sem þingreiðslur ríkissjóðs miðast við. Heildargreiðslumark mjólkur skal ákveðið þremur mánuðum fyrir upphaf hvers verðlagsárs. Við ákvörðun þess skal byggt á neyslu innlendra mjólkurvara sem farið hafa um afurðastöðvar undanfarið tólf mánaða tímabil og áætlun Framleiðsluráðs landbúnaðarins fyrir komandi verðlagsár, að teknu tilliti til birgða. Við mat á neyslu og birgðum skal miða við gildandi stuðla um samsetningu mjólkurafurða samkvæmt ákvörðun Framkvæmdanefndar búvörusamninga. Verði sala mjólkurafurða undir heildargreiðslumarki ársins þannig að birgðir aukist kemur mismunur til lækkunar á heildargreiðslumarki næsta árs. Á sama hátt hækkar heildargreiðslumark ef sala eykst. Birgðir sem verða til vegna framleiðslu einstakra mjólkurframleiðenda umfram heildargreiðslumark, sbr. 3. mgr., teljast ekki til birgða við ákvörðun heildargreiðslumarks.

Landbúnaðarráðherra skal, að fengnum tillögum Framleiðsluráðs landbúnaðarins, ákveða heildargreiðslumark mjólkur fyrir hvert verðlagsár og setja í reglugerð nánari ákvæði um skiptingu þess í greiðslumark lögbýla.

Framleiðsla mjólkur umfram greiðslumark skal fara á erlendan markað á ábyrgð hvers framleiðanda og viðkomandi afurðastöðvar. Framkvæmdanefnd búvörusamninga getur þó heimilað sölu þessara vara innan lands ef heildarframleiðsla verður minni en sala og birgðastaða gefa tilefni til.

13. gr.

46. gr. laganna orðast svo:

Greiðslumark skal bundið við lögbýli. Framleiðsluráð landbúnaðarins skal halda skrá yfir greiðslumark lögbýla og handhafa réttar til þingreiðslu samkvæmt því. Á hverju lögbýli skal aðeins einn framleiðandi vera skráður handhafi. Þó er heimilt, þegar um fleiri sjálfstæða aðila er að ræða sem standa að búinu, að skrá þá sérstaklega.

Greiðslumark hvers lögbýlis verður við upphaf verðlagsárs 1998–1999 jafnt greiðslumarki þess eins og það verður skráð við lok verðlagsársins 1997–1998, að teknu tilliti til breytinga sem verða á heildargreiðslumarki vegna verðlagsársins 1998–1999, skv. 1. mgr. 45. gr. laganna og að teknu tilliti til aðilaskipta fyrir 20. ágúst 1998. Að þeim tíma liðnum breytist greiðslumark hvers lögbýlis í hlutfalli við breytingar á heildargreiðslumarki, við aðilaskipti með greiðslumark eða vegna tilfærslu á greiðslumarki milli lögbýla samkvæmt reglum sem landbúnaðarráðherra setur.

Sé greiðslumark ekki nýtt til framleiðslu að neinu leyti í full tvö ár fellur það niður, enda hafi Framleiðsluráð landbúnaðarins tilkynnt eiganda lögbýlis um rétt til sölu eða geymslu greiðslumarksins. Framkvæmdanefnd

búvörusamninga er heimilt að ráðstafa þessu greiðslumarki til frumbýlinga, en að öðru leyti bætist það við greiðslumark annarra lögbýla í hlutfalli við skráð greiðslumark þeirra. Óski framleiðandi eftir að halda greiðslumarki á lögbýlinu án þess að nýta það til framleiðslu getur hann lagt það inn til geymslu hjá Framleiðsluráði landbúnaðarins, lengst til 1. september 2005. Greiðslumark sem þannig er geymt tekur ekki breytingum á geymslutímanum.

14. gr.

47. gr. laganna orðast svo:

Heimil eru aðilaskipti greiðslumarks á milli lögbýla, enda séu uppfyllt skilyrði þau sem ráðherra setur í reglugerð.

Aðilaskipti með greiðslumark taka ekki gildi fyrr en staðfesting Framleiðsluráðs landbúnaðarins liggur fyrir. Sé ábúandi lögbýlis annar en eigandi þess þarf samþykki beggja fyrir flutningi greiðslumarks frá lögbýli, sbr. þó ákvæði 3. mgr.

Leiguliða er heimilt að kaupa greiðslumark á lögbýli og skal það sérstaklega skráð á nafn hans. Leiguliða er heimilt að selja sérskráð greiðslumark án samþykkis jarðareiganda. Þó skal jarðareigandi eiga forkaupsrétt við ábúðarlok leiguliða á því markaðsverði sem síðast liggur fyrir skv. 1. mgr.

Landbúnaðarráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um markaðsfyrirkomulag og aðilaskipti með greiðslumark og skráningu þess.

15. gr.

48. gr. laganna orðast svo:

Beingreiðsla er framlag úr ríkissjóði til framleiðenda mjólkur og skal svara til 47,1% af verði mjólkur eins og það er ákveðið skv. 8. gr. laganna. Greiðsla til hvers lögbýlis samkvæmt greiðslumarki þess er heimilt að skipta á þann veg að hluti greiðslunnar verði óháður framleiðslu, að því tilskildu að framleiðsla lögbýlis sé ekki minni en tilskilið lágmark sem hlutfall eða heild af greiðslumarki, hluti greiðist eftir framleiðslu og hluti greiðist þannig að það stuðli að sem jafnastri dreifingu innleggs eftir mánuðum. Beingreiðsla skal greiðast mánaðarlega og skal framkvæmdanefnd búvörusamninga ákveða nánar greiðslutilhögun og fráviksmörk beingreiðslu fyrir upphaf hvers verðlagsárs, að fengnum tillögum Landssambands kúabænda.

Landbúnaðarráðherra setur með reglugerð, að fengnum tillögum framkvæmdanefndar búvörusamninga, nánari reglur um beingreiðslur, m.a. um framkvæmd þeirra, greiðslutilhögun, fráviksmörk og ráðstöfun beingreiðslna vegna ónýttis greiðslumarks.

16. gr.

Í stað orðsins „fimmannanefnd“ í 1. mgr. 19. gr., 1. mgr. 26. gr. og 2. mgr. 64. gr. laganna kemur í viðeigandi beygingarfalli: verðlagsnefnd búvöru. Orðin „og fimmannanefnd“ í 2. málsli. 66. gr. laganna falla brott.

17. gr.

Við ákvæði til bráðabirgða í lögumum bætist nýr stafliður, K, svohljóðandi: Heimilt er landbúnaðarráðherra, að fengnum tillögum verðlagsnefndar búvara, að verja til eftirfarandi verkefna eftirstöðvum af verðmiðlunargjöldum sem ekki hefur verið ráðstafað:

1. Rannsóknar- og þróunarverkefna í framleiðslu og vinnslu mjólkur.
2. Endurmenntunar er leiði til meiri gæða og hagræðingar í framleiðslu mjólkur.
3. Hagrannsóknar vegna verðlagningar og úttekta á stöðu framleiðslu og/eða vinnslu mjólkur.
4. Lækkunar á tilteknum mjólkurafurðum.

18. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt eru úr gildi felldar 9.–10., 12., 14., 17., 18. og 56.–58. gr., 2.–4. málsli. 59.

gr., 60. og 61. gr. laga um framleiðslu, verðlagningu og sölu á búvörum, nr. 99/1993, með síðari breytingum.

Ákvæði til bráðabirgða.

Fram til 1. september 1998 skulu verðákvarðanir fyrir búvörur fara eftir þeim ákvæðum sem í gildi eru fyrir gildistöku þessara laga.

Samþykkt á Alþingi 4. júní 1998.